TRUNG NGHĨA

ĐỌC SÁCH
Cũng như yêu

NHÀ XUẤT BẢN TỔNG HỢP THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

"Sách là người bạn tốt với mọi người. Đọc sách không chỉ để làm việc mà còn để khai sáng tinh thần, có tư duy mở, để làm người, để xây dựng giá trị sống tích cực, bao dung. Đọc sách để thấy mình quá nhỏ bé trong xã hội".

Bộ trưởng Bộ NN-PTNT

LÊ MINH HOAN,
sáng lập Dự án khuyến đọc
Đọc sách cùng Xích Lô

TRUNG NGHĨA

ĐỌC SÁCH cũng như yêu

THẾ GIỚI SÁCH & BẠN

Chịu trách nhiệm xuất bản
Phó Giám đốc - Phó Tổng Biên tập
TRẦN ĐÌNH BA

Biên tập: Hàn Ngọc Lan

Bìa và trình bày: Lê Uyên

NHÀ XUẤT BẢN TỔNG HỢP THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH
62 Nguyễn Thị Minh Khai, Quận 1, TP. Hồ Chí Minh
ĐT: (028) 38 225 340 - 38 296 764 - 38 247 225 - Fax: (028) 38 222 726
Email: tonghop@nxbhcm.com.vn - Website: www.nxbhcm.com.vn - Ebook: www.sachweb.vn

XNĐKXB số: 1387-2024/CXBIPH/01-83/THTPHCM
QĐXB số: 29/QĐ-THTPHCM-EBOOK2024 ngày 03/5/2024
ISBN: 978-604-483-423-8. Lưu chiểu năm 2024

ISBN: 978-604-483-423-8

9 786044 834238

"Cũng giống như tình yêu, việc đọc sách, lan tỏa văn hóa đọc cũng cần tình cảm chân thật từ mỗi cá nhân và tình yêu đó được vun đắp, chăm sóc vững bền qua năm tháng".

TRUNG NGHĨA

Kính tặng
Ba và Mẹ
những người truyền cho con
niềm say mê sách báo từ thuở ấu thơ

Tác giả Trung Nghĩa và Mẹ.

TRUNG NGHĨA

ĐỌC SÁCH
Cũng như yêu

THẾ GIỚI SÁCH & BẠN

NHÀ XUẤT BẢN TỔNG HỢP THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

Ảnh: Thuận Văn

Tác giả Trung Nghĩa chụp ảnh tại Lễ hội Đường Sách Tết Giáp Thìn 2024
cùng nhà nghiên cứu Nguyễn Đình Tư,
bà Đinh Thị Thanh Thủy – Phó Chánh Văn phòng UBND TP.HCM
và bà Ông Thị Ngọc Linh – Phó Giám đốc,
Phó Tổng Biên tập NXB Tổng hợp TP.HCM.

Ảnh: Đức Trung

Các tác giả - nhà báo Dương Thành Truyền, Trung Nghĩa, Nguyễn Khắc Cường,
Hồ Huy Sơn (hàng đầu tiên từ trái sang) trong Chương trình giao lưu
Nhà báo viết sách do NXB Trẻ tổ chức tại Đường Sách TP.HCM tháng 6-2023.

Lời giới thiệu

Nuôi dưỡng tình yêu của chúng ta với sách

Với niềm say mê đọc sách từ khi còn thuở ấu thơ, tác giả - nhà báo Trung Nghĩa có hành trình truyền cảm hứng đến đông đảo bạn đọc không chỉ bằng tình yêu, thói quen đọc sách mà còn bằng nhiều tác phẩm nói và viết được đúc kết thông qua những trải nghiệm của anh.

Với vai trò là một trong những Đại sứ Văn hóa đọc đầu tiên của Thành phố Hồ Chí Minh kể từ năm 2023, tác giả Trung Nghĩa nhiệt huyết đồng hành cùng thành phố lan tỏa nhiều thông điệp về giá trị, ý nghĩa của sách thông qua các chương trình, sự kiện văn hóa khuyến đọc, khuyến viết. Điều đó làm tăng thêm sự trân trọng của tôi đối với anh Trung Nghĩa với tư cách là một tác giả có tấm lòng hướng đến cộng đồng, cùng góp tay xây dựng một đô thị tri thức, văn minh, nghĩa tình.

Để ra đời cuốn sách *Đọc sách cũng như yêu*, Trung Nghĩa có thời gian dài ấp ủ, nuôi dưỡng ý tưởng và nỗ lực chọn lọc những quyển sách hay, ý nghĩa trên nhiều lĩnh vực, cung cấp thêm nhiều thông tin về nội dung của các tác phẩm đến bạn đọc. Cũng giống như tính cách của mình, tác giả đã thực hiện quyển sách với sự đam mê, nghiêm túc và chân thành.

Cuốn sách ngoài việc giới thiệu được nhiều tác phẩm giá trị đa dạng, còn thể hiện được góc nhìn của tác giả về những xu hướng công nghệ mới tác động đến thói quen đọc sách, tạo đà để người đọc tiếp tục chinh phục "tình yêu tri thức" bằng cách tiếp tục tìm đọc sâu hơn các tác phẩm ấy, góp phần khơi dậy và nuôi dưỡng tình yêu của chúng ta với sách.

Trân trọng giới thiệu đến bạn đọc.

LÂM ĐÌNH THẮNG

Thành ủy viên,
Giám đốc Sở Thông tin và Truyền thông TP.HCM

Đọc đi đôi với hành

"Sách là một trong những người Thầy vĩ đại. Qua từng cuốn sách, chúng ta hiểu thêm về mỗi giai đoạn lịch sử, về biến chuyển của xã hội; rút ra nhiều bài học, tư tưởng quý giá từ tác giả quyển sách, đồng thời suy ngẫm và đúc kết cho chính mình. Có thể nói sách là một trong những phương tiện quan trọng góp phần vun bồi, làm giàu nhận thức, tư duy, cách con người hành xử với thế giới xung quanh.

Tác giả Trung Nghĩa là một người yêu sách, cống hiến miệt mài cho văn hóa đọc của đại chúng. Đọc và đúc kết những quyển sách hay, giá trị cùng tác giả Trung Nghĩa cũng là một chuyển động thú vị, để cùng bồi đắp cho văn hóa đọc trong cộng đồng. Điều tôi muốn chia sẻ là mỗi chúng ta cần "đọc đi đôi với hành" thì sẽ cảm nhận được rõ ràng ích lợi của sách và sự thú vị của cuộc sống".

ĐỖ TRỌNG HÙNG

Chủ tịch Tập đoàn Networld Asia.

Tác giả Trung Nghĩa dẫn chương trình *Du hành vui cùng sách* do Đường Sách TP. HCM tổ chức dành cho các học sinh tiểu học trên địa bàn thành phố.

Lời mở

Đọc sách thắp lên niềm hy vọng

Đọc sách với tôi là một thói quen. Tình yêu của tôi đối với văn chương, chữ nghĩa may mắn được hình thành từ tấm bé. Ba mẹ tôi vốn là nhà giáo và thường hay đọc sách. Niềm yêu thích đọc sách của tôi được dẫn truyền từ ba mẹ một cách hết sức tự nhiên.

Xung quanh tôi luôn đầy ắp sách báo, từ trên bàn học, kệ sách trong phòng khách đến cả giường ngủ (thường có cuốn sách đặt sẵn cạnh gối để tôi có thể đọc bất cứ lúc nào). Ngay cả lúc kinh tế gia đình khó khăn, ba vẫn chở tôi đi ra sạp báo địa phương tại huyện nhà Long Khánh (tỉnh Đồng Nai) để mua sách báo. Tôi thường đọc say mê các báo Khăn Quàng Đỏ, Nhi Đồng… Sách thì có truyện *Dế mèn phiêu lưu ký* (Tô Hoài), *Buratino và chiếc chìa khóa vàng* (Aleksey Tolstoy), *Hoàng tử bé* (Antoine de Saint-Exupéry), *Timua và đồng đội* (Arkady Gaidar), *Vòng quanh thế giới trong 80 ngày* (Jules Verne)…

Đều đặn mỗi năm, sách mà tôi mua và được tặng khoảng trên 100 cuốn. Tôi chọn đọc ít nhất 50 cuốn của các tác giả cả trong lẫn ngoài nước, đủ thể loại từ tiểu thuyết, bút ký, lịch sử, địa lý cho đến thể loại sách self-help và sách thiếu nhi. Niềm vui của tôi là viết bình luận, cảm nhận cụ thể về sách trên báo chí, đồng thời sẻ chia ở các cộng đồng yêu sách trên mạng xã hội, lan tỏa sách có giá trị với mọi người.

Tôi nhớ trong những tháng năm du học ngành Community Welfare (Phúc lợi cộng đồng) ở Australia, hầu như tuần nào tôi cũng dành nhiều ngày đắm mình trong Thư viện Tiểu bang Victoria ở thành phố Melbourne để học bài và đọc sách, kể cả thứ bảy, chủ nhật. Sách giúp tôi bớt cô đơn, nhọc nhằn trong hành trình sống nơi xứ người, và góp phần hun đúc niềm hy vọng. Có những giai đoạn tôi tạm ngừng làm việc nơi công sở để đi đó đi đây, thì lúc nào bên tôi cũng có một cuốn sách để bầu bạn. Ernest Hemingway có nói "Không có người bạn nào trung thành hơn những cuốn sách". Còn Victor Hugo – tác giả của *Thằng gù Nhà thờ Đức Bà* – thì nói rằng chính từ sách mà người ta "tìm được sự an ủi khỏi những rắc rối cuộc đời".

Nếu có dịp ra Đường Sách TP.HCM mỗi sáng cuối tuần, bạn sẽ trông thấy rất nhiều người yêu sách đủ mọi thành phần, đủ mọi lứa tuổi chọn sách và đọc sách. Những lúc như vậy tôi cảm thấy mình thêm yêu đời hơn. Thì ra, không có bất cứ ai cô độc khi có chung niềm đam mê đọc sách. Sách giúp bạn tiến lên phía trước, vượt qua nỗi buồn, sự cơ cực, thói trì hoãn hay lạc hậu. Sách giúp bạn thúc đẩy sự khai phóng, niềm tin và sự

Tác giả Trung Nghĩa dẫn chương trình *Du hành vui cùng sách* do Đường Sách TP. HCM tổ chức dành cho các học sinh tiểu học trên địa bàn thành phố.

kết giao cộng đồng. Sách giúp bạn có những giờ phút tĩnh lặng trong một cuộc sống đầy xôn xao. Giúp bạn rộng mở chân trời dù ngồi một chỗ. Giúp bạn không cô đơn khi lang thang độc hành nơi xứ lạ quê người.

Ai đó đã ví von rằng nếu nói "đằng sau sự thành đạt của người đàn ông không thể thiếu bóng dáng người phụ nữ" thì đằng sau sự thành công của rất nhiều người là việc họ đã đọc rất nhiều sách trong đời. Đọc sách ngày nay, không chỉ là việc học và gia tăng kiến thức mà còn là rèn luyện sự kiên nhẫn khi có quá nhiều phương tiện và hình thái khác để tiếp nhận, tích lũy thông tin qua truyền hình, Internet…

Có ý kiến cho rằng Internet phát triển đã khiến thói quen đọc của con người giảm sút. Nhưng theo góc nhìn

cá nhân của mình, tôi nghĩ rằng Internet phát triển khiến thói quen đọc của người Việt thay đổi thì đúng hơn. Thay đổi đó là gì? Là chiều hướng mọi người có thể "đọc" thông tin và tiếp nhận tri thức một cách phong phú và đa dạng bên cạnh sách giấy. Sự phát triển của công nghệ nghe nhìn hiện đại ngày nay giúp chúng ta có thể tiếp nhận thông tin, tri thức qua nhiều kênh khác nhau bên cạnh việc đọc sách truyền thống.

Tất nhiên, dù công nghệ có hiện đại và tiện lợi đến đâu, nó cũng không thay thế được trải nghiệm và cảm xúc khi bạn cầm một cuốn sách mới tinh trên tay. Bạn luyện được lòng nhẫn nại trước một cuốn sách dày. Bạn có được tính ngăn nắp trong lúc sắp xếp tủ sách ở nhà theo chủ đề dễ tìm, dễ tra cứu. Bạn dễ chịu hơn khi mang theo một quyển sách làm bầu bạn và đọc chúng ở bất cứ đâu, bất cứ khi nào rảnh: trên giường phòng ngủ, ghế sofa phòng khách, không gian giải lao nơi công sở, trong một quán cà phê ưa thích, tại nhà chờ xe buýt hay trên bãi biển vắng người…

Bạn đọc luôn luôn cần sách hay, bổ ích và có giá trị tham chiếu phù hợp với nhu cầu, sở thích cá nhân. Nhiều bạn trẻ hỏi tôi rằng trong nhịp sống thường nhật ngày nay, họ quá bận rộn cho việc học hành, mưu sinh, chưa kể

> Người đọc sách hôm nay cũng có thể hiểu là họ "đọc" sách nói, sách điện tử, đọc thông tin phù hợp từ các nền tảng mạng xã hội khác nhau thông qua máy tính, điện thoại di động. Tôi nghĩ trong thời đại chuyển đổi số, thói quen đọc của người Việt đang và sẽ thay đổi rất nhiều và ta không nên chỉ nghĩ bó hẹp theo hướng đọc truyền thống qua sách in.

Tác giả tham gia buổi tọa đàm "Làm sao hình thành thói quen đọc sách cho trẻ?" do Sở Thông tin và Truyền thông TP.HCM phối hợp Sở Giáo dục và Đào tạo TP.HCM tổ chức trong khuôn khổ hoạt động Ngày sách và văn hóa đọc TP.HCM lần II-2023.

tiếp nhận quá nhiều thông tin đa nguồn, vậy làm sao để có thể yêu sách, đọc sách? Tôi nghĩ rằng các bạn trẻ trước hết hãy xây dựng thói quen đọc sách bắt đầu từ nhu cầu cốt lõi của bản thân. Hãy tìm đến với thể loại, chủ đề sách mà cá nhân bạn yêu thích, bạn cần nhất theo từng thời điểm cụ thể. Ví dụ lúc học hành cần đọc sách nâng cao tri thức, kỹ năng. Khi đi làm thì đọc sách khởi nghiệp, giao tiếp, sách chuyên ngành, chuyên môn của mình. Lúc mệt mỏi, khó khăn, ta có thể đọc sách hướng dẫn tự hoàn thiện bản thân và rèn luyện kỹ năng sống…

Chúng ta đọc sách như một nhu cầu tự nhiên, cơ bản không thể thiếu trong cuộc sống. Một khi bạn hiểu được lợi ích, tác dụng của sách đối với bản thân, bạn sẽ tự tìm đến sách và dành thời gian đọc sách như một thói quen bổ ích.

Đôi khi, chuyện cần làm chỉ đơn giản là giảm bớt thời gian lướt smartphone để trở lại thú vui lật giở từng trang sách, đọc vài đoạn nào đó đặc sắc, thấm thía thông điệp và ứng dụng vào cuộc sống của chính mình. Không chỉ nâng cao tri thức, sách cung cấp những điều hay lẽ phải, nuôi dưỡng cảm xúc tâm hồn, giúp chúng ta vượt qua những khó khăn, chữa lành những nỗi buồn và thắp lên niềm hy vọng tương lai.

TRUNG NGHĨA

Thế giới sách & bạn

"Sách cho ta hai thứ: tự do và vĩnh hằng. Vì khi có sách trong tay thì ta có được tự do vô hạn. Đời tác giả và đời độc giả đều có hạn nhưng đời của những cuốn sách, nhất là những sách hay, là vĩnh hằng".

Giáo sư **PHAN VĂN TRƯỜNG**
tác giả bộ sách *Kết tinh một đời*.

ĐẠI VIỆT SỬ KÝ TOÀN THƯ, *VIỆT NAM VĂN HÓA SỬ CƯƠNG* CHO NGƯỜI YÊU SỬ NƯỚC NHÀ

***Đại Việt sử ký toàn thư* (NXB Văn học) và *Việt Nam văn hóa sử cương* (NXB Đại học Sư phạm) ra mắt độc giả trong nước là nỗ lực của đơn vị phối hợp ấn hành Đông A trong việc trình làng bộ mới hai tác phẩm lịch sử nổi tiếng đầy giá trị này.**

Bộ quốc sử danh tiếng được xem là di sản quý báu của dân tộc Việt Nam *Đại Việt sử ký toàn thư* (大越史記全書) là cuốn sách lịch sử mà đông đảo bạn đọc trông chờ bấy lâu. Trong khi đó, *Việt Nam văn hóa sử cương* của học giả Đào Duy Anh (1904 - 1988) là một trong những công trình nghiên cứu nổi tiếng nhất của học giả này lúc sinh thời, góp phần "mang tính khai phá, đặt nền tảng cho sự hình thành nền sử học và nền văn hóa học hiện đại Việt Nam".

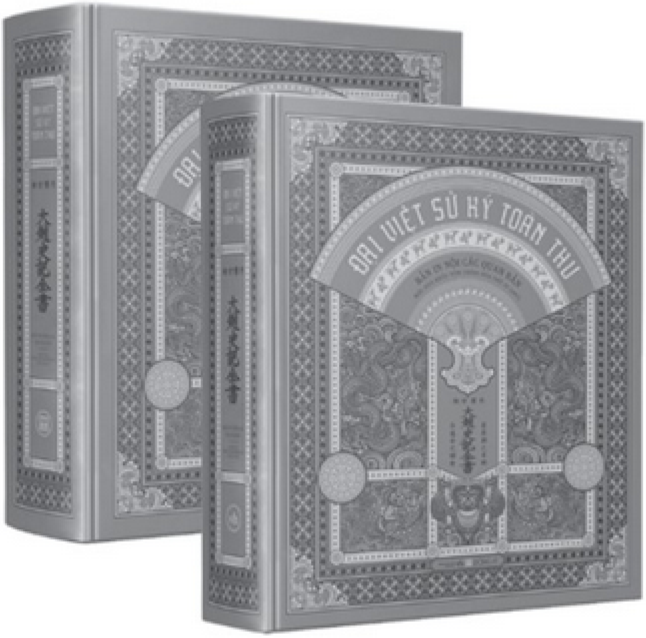

Tác phẩm *Đại Việt sử ký toàn thư*.

Đại Việt sử ký toàn thư

Đến nay, các học giả và người làm nghiên cứu lịch sử xác định được bản in xưa nhất của bộ *Đại Việt sử ký toàn thư* chính là bản Nội các quan bản năm Chính Hòa thứ 18 (năm 1697). Việc xác định này mang ý nghĩa đặc biệt, góp phần quan trọng giúp cho bạn đọc trong nước từ những năm 1980 đã được tiếp cận bản dịch chữ Quốc ngữ Đại Việt sử ký toàn thư theo bản Nội các quan bản này. Năm 1998, *Đại Việt sử ký toàn thư* được tái bản trọn bộ bốn tập lần đầu tiên.

Trước đây, nhân Đại lễ kỷ niệm ngàn năm Thăng Long - Hà Nội năm 2010, Nhà xuất bản Khoa học Xã hội cùng Công ty Đông A đã phát hành ấn bản *Đại Việt sử ký toàn thư* định dạng một tập khổ lớn, dựa trên bản in bốn tập xuất bản năm 1998. Ấn bản năm 2010 có bổ sung một số thông tin chú thích về địa danh được chỉnh lý theo các đơn vị hành chính mới, đồng thời vinh dự nhận được Giải vàng Sách đẹp năm 2011 của Hội Xuất bản Việt Nam trao tặng.

Bà Nguyễn Thủy Hằng Giang (Giám đốc Công ty CPVH Đông A) cho biết: "Sau một thời gian dài chuẩn bị, chúng tôi mới thực hiện

Đại Việt sử ký toàn thư (nhiều tác giả) từ xưa đến nay được xem là bộ chính sử Việt Nam xưa nhất còn tồn tại nguyên vẹn, trở thành kho tư liệu cần thiết cho ngành sử học và nhiều ngành khoa học xã hội khác. Nét mới của ấn bản *Đại Việt sử ký toàn thư* năm 2022 chính là ngoài việc tiếp tục thực hiện công việc chỉnh lý chú thích về địa danh cho bạn đọc dễ hiểu, dễ tra cứu hơn, nhóm thực hiện còn "tiến hành đối chiếu và rà soát toàn bộ phần «Bản tra cứu» cho đầy đủ và chính xác hơn nữa".

xong ấn phẩm *Đại Việt sử ký toàn thư* (dịch giả: Ngô Đức Thọ, Hoàng Văn Lâu, NXB Văn học ấn hành) trọn bộ 2 quyển khổ lớn 25 x 30 cm, có hộp. *Đại Việt sử ký toàn thư* là bộ sử cái có giá trị về nhiều mặt, gắn liền với tên tuổi của các nhà sử học nổi tiếng như Lê Văn Hưu, Phan Phu Tiên, Ngô Sĩ Liên, Phạm Công Trứ, Lê Hy…".

Bà Hằng Giang cho hay chính từ sự yêu quý của đông đảo bạn đọc, nhất là thành phần yêu văn chương sử sách mà Đông A quyết định thực hiện ấn bản mới hiện đại cho bộ sách với quyển I (1076 trang) bao gồm toàn bộ phần bản dịch chữ Quốc ngữ và quyển II (692 trang) bao gồm toàn văn phần chữ Hán được sao chụp từ bản khắc năm Chính Hòa thứ 18 năm 1697. Sự phong phú của bộ sách không chỉ mang giá trị lịch sử mà còn có giá trị văn học, thích hợp cho những ai yêu lịch sử và văn chương nước nhà lưu trữ, tham khảo.

Việt Nam văn hóa sử cương

"Mỗi người đều 'mang lấy nghiệp vào thân', cái nghiệp của tôi là nghiên cứu lịch sử Việt Nam" – đó là lời tự sự của học giả, chí sĩ yêu nước Đào Duy Anh trong hồi ký *Nhớ nghĩ chiều hôm*. Trong lời giới thiệu in trong tác phẩm *Việt Nam văn hóa sử cương* ra mắt bạn đọc năm 2022, có đoạn viết rằng "con đường đến với nghiên cứu lịch sử của ông cũng lắm gian nan, trắc trở".

Dù vậy, với nỗ lực của mình, học giả Đào Duy Anh viết nên nhiều tác phẩm sử liệu quan trọng, mang tính "kim chỉ nam" cho nhiều công trình nghiên cứu văn hóa nước ta trong suốt gần một thế kỷ qua. Năm 2000, học giả được Nhà nước

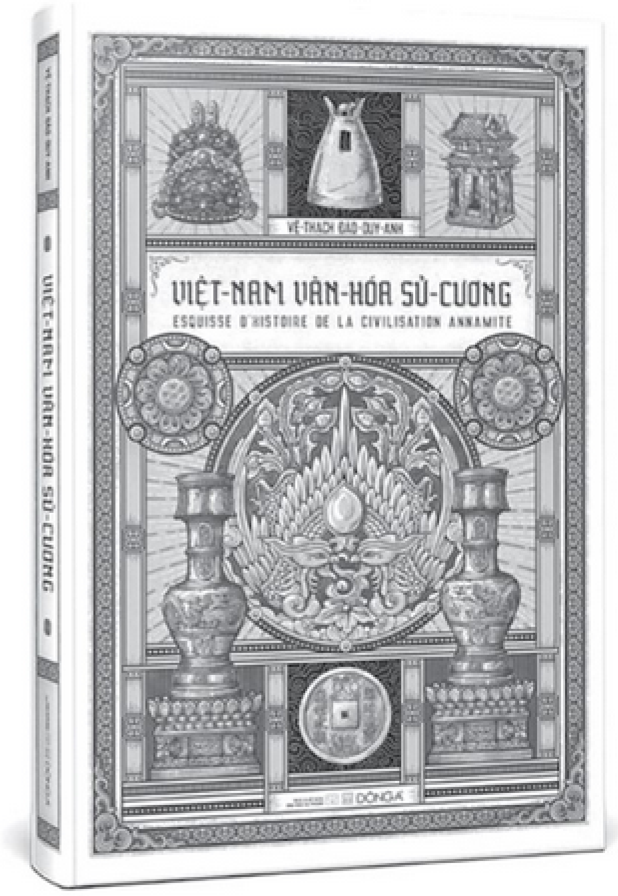

Tác phẩm *Việt Nam văn hóa sử cương*.

truy tặng Giải thưởng Hồ Chí Minh về khoa học xã hội với cụm công trình đã phổ biến gồm *Lịch sử cổ đại Việt Nam* và *Lịch sử Việt Nam từ nguồn gốc đến thế kỷ XIX*.

Tác phẩm *Việt Nam văn hóa sử cương* mang giá trị cao khi phản ảnh và giải quyết sự va chạm, xung đột giữa dòng chảy văn hóa Việt Nam truyền thống và văn hóa Tây phương mới du nhập. Đào Duy Anh nỗ lực trình bày "ba bộ phận": kinh tế sinh hoạt, xã hội sinh hoạt và trí thức sinh hoạt để "ôn lại cái vốn văn hóa của nước nhà".

Để rồi, tác giả khẳng khái đưa ra đề nghị công bằng: "một mặt phải xét lại cho biết nội dung của văn hóa xưa là thế nào, một mặt phải nghiên cứu cho biết chân giá trị của văn hóa mới".

Bạn đọc nhận ra điểm đáng chú ý trong ấn bản mới *Việt Nam văn hóa sử cương* là ngoài việc dựa trên bản in lần đầu năm 1938 của Quan Hải Tùng Thư còn có tham khảo một số chi tiết trong bản in năm 1951. Sách bắt mắt và dễ đọc hơn với nhiều tranh, ảnh minh họa được lấy từ các bản sách tiếng Pháp về Đông Dương, các nguồn tư liệu ở bảo tàng, tranh dân gian, sách báo xưa...

Giá trị của tác phẩm *Việt Nam văn hóa sử cương* là lâu dài. Với lời văn sáng suốt, rõ ràng, học giả Đào Duy Anh khiến người đọc dù ở thế hệ nào cũng có thể nhớ mãi, ví dụ như lời kết tác phẩm (trang 331): "Người ta không thể cho rằng Đông là hơn hay Tây là hơn, và những điều phân biệt và kỳ thị Đông Tây sẽ tiêu diệt hết".

"Chúng tôi muốn góp phần khơi dậy lòng ham học hỏi, mối quan tâm với văn hóa, lịch sử và tình cảm với quê hương đất nước. Mong rằng một lần nữa lịch sử nước nhà lại được lan tỏa sâu rộng trong lòng người dân Việt".

Bà HẰNG GIANG (Công ty Đông A)
bày tỏ về ấn bản *Đại Việt sử ký toàn thư*.

NGHỆ THUẬT MINH HỌA ÁO MŨ THỜI NGUYỄN

Tập sách *Nghệ thuật minh họa áo mũ thời Nguyễn đầu thế kỷ XX* của tác giả Trần Minh Nhựt, do NXB Dân trí và Omega Plus ấn hành, là tư liệu lịch sử quý dành cho nhà nghiên cứu, nhà phê bình, sinh viên cũng như bạn đọc tìm hiểu mỹ thuật, lịch sử trang phục Việt Nam.

Tác giả Trần Minh Nhựt cất công khảo cứu từ bộ tranh công phu *Grande Tenue de la Cour d'Annam* (tạm dịch: Đại lễ phục triều đình An Nam) của họa sĩ Nguyễn Văn Nhân để viết nên tác phẩm nghệ thuật lịch sử dày 264 trang ra mắt bạn đọc năm 2023. Tiến sĩ Nguyễn Đức Sơn nhận xét: "Những sơ đồ mô phỏng của tác giả góp phần giúp độc giả hiểu rõ hơn về cấu trúc trang phục cũng như giá trị nghệ thuật của hình minh họa trong *Grande Tenue de la Cour d'Annam*".

Ông Trần Minh Nhựt.

Tác giả Trần Minh Nhựt tốt nghiệp Cử nhân ngành Thiết kế Thời trang, Trường Đại học Hoa Sen - Mod'Art International Paris (2014) và là Thạc sĩ chuyên ngành Lý luận và Lịch sử Mỹ thuật, Trường Đại học Mỹ thuật TP.HCM (2019).

Tác phẩm *Nghệ thuật minh họa áo mũ thời Nguyễn đầu thế kỷ XX.*

Giá trị lịch sử, mỹ thuật

Trong giai đoạn triều Nguyễn đầu thế kỷ XX, nền văn hóa áo mũ được phát triển rất mạnh mẽ, làm ra nhiều trang phục độc đáo có giá trị mỹ thuật cao. Rất may cho hậu thế là những trang phục áo mũ thời kỳ này được lưu lại bằng nhiều hình thức, mà bộ tranh vẽ điêu luyện, tinh tế *Đại lễ phục triều đình An Nam* của họa sĩ Nguyễn Văn Nhân là một tài liệu quý giá còn tồn tại đến nay.

Các loại trang phục, nón mũ từ hoàng đế, hoàng hậu, hoàng thái hậu, hoàng thái tử, hoàng tử, hoàng thân, công chúa, quan văn, quan võ cho đến binh lính được các nghệ nhân đương thời thực hiện rất công phu từ những nguyên phụ liệu cao cấp, họa tiết trang trí, kỹ thuật may… Tác phẩm không chỉ thể hiện tài năng vẽ tranh mà còn giúp độc giả hiểu hơn về thân thế sự nghiệp và vị thế của họa sĩ tài hoa. Từ đó tôn vinh, khẳng định sự đóng góp của họa sĩ cho nền mỹ thuật Việt Nam thế kỷ XX.

Trong tác phẩm *Nghệ thuật minh họa áo mũ thời Nguyễn đầu thế kỷ XX*, tác giả Trần Minh Nhựt thông qua việc nghiên cứu tỉ mỉ bộ tranh, soi chiếu với các tài liệu lịch sử đáng tin cậy

và đa dạng khác để phản ánh ngôn ngữ tạo hình nghệ thuật trong trang phục triều Nguyễn đầu thế kỷ XX. Tác giả đánh giá bộ tranh của họa sĩ Nguyễn Văn Nhân mang ba giá trị về lịch sử (thể hiện nghệ thuật tạo tác áo mũ, thêu thùa, thư họa, nghi lễ hoàng cung...); về mỹ thuật (thể hiện các yếu tố mỹ thuật từ tâm linh, hoa văn trang trí, màu sắc và bố cục trang phục) và về văn hóa xã hội thời kỳ đầu tiếp cận nghệ thuật phương Tây của triều đình Huế nói riêng và xã hội An Nam nói chung.

Thẩm mỹ trong phục trang

Tác phẩm như một "phòng triển lãm tranh" đưa người xem đi từ bất ngờ này sang bất ngờ khác khi chiêm ngưỡng từng bức tranh đầy kỹ thuật, chi tiết, công phu các loại lễ phục, triều phục. Đọc chương 2 của sách: Ngôn ngữ đồ họa trong tạo hình minh họa áo mũ – Phân tích mỹ thuật học, công chúng tiếp nhận các luận điểm khoa học rõ ràng, mang tính thực tiễn của tác giả Trần Minh Nhựt – một người vốn có kinh nghiệm chuyên môn ngành lý luận và lịch sử mỹ thuật. Ông có những phân tích sâu về mỹ thuật học, đặc trưng thẩm mỹ trong bộ tranh của họa sĩ Nguyễn Văn Nhân như nét vẽ uyển chuyển, tạo hình đồ họa, mảng màu, ánh sáng, tỷ lệ nhân thể…

Tiếp theo ở chương 3, bạn đọc không khỏi thú vị khi theo dõi phát hiện mới về sự tác động của dòng nghệ thuật phương Tây trong xu thế giao thoa Đông - Tây lúc bấy giờ. Cách thức, phong cách vẽ minh họa của họa sĩ Nguyễn Văn Nhân có những nét tương đồng với hội họa, phong cách tạo hình Tây phương ở một số khía cạnh tạo hình, màu sắc…

Tranh *Hoàng thân* của họa sĩ Nguyễn Văn Nhân vẽ năm 1902.

Trải qua hơn 120 năm ra đời và lưu lạc xứ người cũng như hiện thuộc chủ sở hữu nước ngoài (thật đáng tiếc!), đến nay lần đầu tiên bộ tranh minh họa trang phục cung đình Huế này cũng được bạn đọc trong nước biết đến. Tác phẩm rất đáng trân trọng đối với những ai quan tâm đến lịch sử, văn hóa nghệ thuật Việt Nam. Ngày nay, nhiều hiện vật thời Nguyễn cũng đang được lưu giữ và bảo quản tại Bảo tàng Lịch sử TP.Hồ Chí Minh và Bảo tàng Cổ vật Cung đình Huế.

"Sự nhạy bén của Nguyễn Văn Nhân trong việc tiếp thu nghệ thuật tạo hình phương Tây đã cho ra đời những tác phẩm minh họa giàu cảm xúc và chân thực".

Tác giả **TRẦN MINH NHỰT** viết.

Bộ tranh gần 2 tỉ đồng, sở hữu ẩn danh

Tác giả Trần Minh Nhựt cho biết bộ tranh ***Grande Tenue de la Cour d'Annam*** do họa sĩ Nguyễn Văn Nhân vẽ vào tháng 12-1902, dưới triều vua Thành Thái. Năm 1902 chính là thời điểm nhà Nguyễn tròn 100 năm khai sinh và bộ tranh được ra đời để kỷ niệm cho sự kiện trọng đại này. Họa sĩ vẽ tổng cộng 54 bức minh họa bằng màu nước trên giấy khổ 23,1 x 31,8cm.

Năm 2011, tin tức về bộ tranh vẽ minh họa lễ phục của vua quan, binh lính nhà Nguyễn mặc trong lễ tế Nam Giao xuất hiện tại Santa Monica (California, Mỹ). Một người ẩn danh mua được bộ tranh với giá trên 700 triệu đồng. Tháng 10-2011, sàn đấu giá Sotheby's công bố bán đấu giá bộ tranh và người mua được với giá gần 2 tỷ đồng. Danh tính người sở hữu được giữ kín.

Từ khoảng năm 2012, bộ tranh là sản phẩm gốc duy nhất xuất hiện và được giới thiệu tại Phòng trưng bày Quốc gia Singapore (NGS - National Gallery Singapore). Năm 2021, từ đề nghị hợp tác nghiên cứu của ông Trần Minh Nhựt, NGS hào phóng chia sẻ toàn bộ bản sao chụp ảnh kỹ thuật số sắc nét nguyên bản album tranh của họa sĩ Nguyễn Văn Nhân. Tác phẩm ***Nghệ thuật minh họa áo mũ thời Nguyễn đầu thế kỷ XX*** xuất bản tại Việt Nam sử dụng hình ảnh tranh gốc với chất lượng cao này từ NGS.

LỊCH SỬ CHỮ QUỐC NGỮ 1620 - 1659 SOI SÁNG CÔNG ƠN NGƯỜI ĐI TRƯỚC

Tác phẩm *Lịch sử chữ Quốc ngữ 1620 - 1659* của Linh mục Đỗ Quang Chính do NXB Thế giới và Thái Hà Books ấn hành là tài liệu giá trị trong ngành nghiên cứu ngôn ngữ học và tiếp tục mở ra vấn đề rộng lớn về lịch sử của loại chữ viết người Việt đang dùng ngày nay.

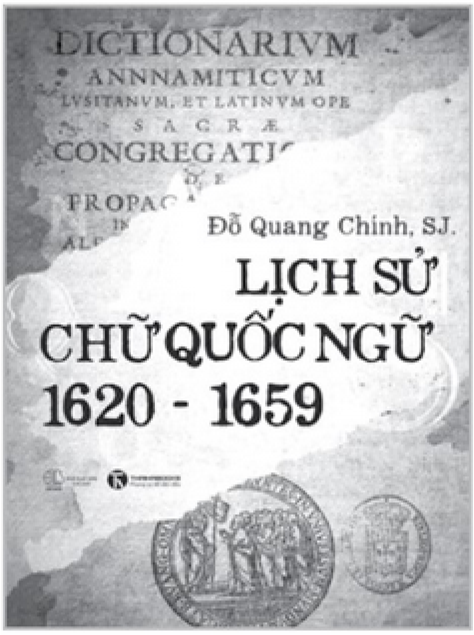

Tác phẩm *Lịch sử chữ Quốc ngữ 1620 - 1659.*

Lịch sử chữ Quốc ngữ 1620 - 1659 của Linh mục Đỗ Quang Chính (1929 - 2012) là một trong những tài liệu cơ bản và quan trọng về bối cảnh ra đời của chữ Quốc ngữ từ nửa đầu thế kỷ XVII. Tác phẩm từng được Tủ sách Ra Khơi ấn hành năm 1972 (dày 174 trang) và NXB Tôn Giáo ấn hành năm 2008 (223 trang). Bản in mới nhất do NXB Thế giới và Thái Hà Books năm 2023 có thêm một số sửa chữa, bổ sung của chính tác giả lúc sinh thời (vào năm 2007). Mục đích khi biên soạn cuốn sách, nói theo sự khiêm tốn của tác giả, là "bổ túc vào công việc nghiên cứu của những người đi trước hầu làm sáng tỏ lịch sử chữ viết của chúng ta ngày nay".

Nhiều người góp sức sáng tác chữ Quốc ngữ

Trong cả hai ấn bản sách *Lịch sử chữ Quốc ngữ* năm 1972 lẫn 2023 đều có lời giới thiệu rằng Linh mục Đỗ Quang Chính dựa trên các tài liệu truyền đạo tại Đại Việt còn lưu lại bởi các giáo sĩ Dòng Tên khoảng đầu thế kỷ XVII để nghiên cứu giai đoạn hình thành của chữ Quốc ngữ. Bấy giờ, các giáo sĩ Dòng Tên cố gắng tạo nên một lối chữ viết căn cứ trên mẫu tự La Tinh, nhờ đó có thể diễn tả ngôn ngữ Việt.

Lịch sử chữ Quốc ngữ 1620 - 1659 của Linh mục Đỗ Quang Chính được xem là công trình nghiên cứu đầy đủ nhất về sự ra đời của chữ Quốc ngữ. Nhờ kiên nhẫn tìm tòi, khám phá được nhiều tài liệu quý hiếm, đồng thời với tấm lòng yêu tiếng Việt, tác giả chứng minh được những cố gắng mang tính tập thể của nhiều nhà truyền đạo phương Tây cho phép sáng tác và thành hình chữ viết của chúng ta ngày nay. Đồng thời cũng có cả sự góp sức của chính người Việt. Năm 1945, sắc lệnh số 20 về việc học chữ Quốc ngữ bắt buộc được ban hành, từ đó chữ Quốc ngữ trở thành hệ chữ viết chính thức hiện nay của tiếng Việt.

Tác giả nhờ quá trình học tập, nghiên cứu ở châu Âu đã kiên nhẫn tìm tòi, thu thập được nhiều tài liệu mới mẻ nằm trong các văn khố và thư viện Pháp, Tây Ban Nha, Bồ Đào Nha, Italy… để thống kê, phân tích chặt chẽ, trình bày lại quá trình biến chuyển cụ thể của cách thức viết chữ Quốc ngữ trong giai đoạn ban đầu, hạn định từ năm 1620 - 1659, những khám phá mới mẻ nhất từ năm 1620 - 1637.

Giáo sĩ Alexandre de Rhodes và tập sách *Cathechismus.*

Thật xúc động khi nhìn lại những văn bản viết tay của các giáo sĩ ghi chép từ Việt Nam gửi sang châu Âu năm xưa. Hay độc giả trở lại thời điểm mà những người trong cuộc dò dẫm phiên âm các nhân danh và địa danh, cho đến lúc Linh mục Alexandre de Rhodes (Đắc Lộ) soạn thảo và cho xuất bản hai tập sách Quốc ngữ đầu tiên tại La Mã năm 1651 là *Dictionarium* và *Cathechismus.*

Tiếng Việt khó học nhưng "du dương"

Những tài liệu mới được khám phá giúp tác giả Đỗ Quang Chính trình bày nhiều dữ liệu quý như tài liệu viết tay *Lịch sử nước Annam* của Bento Thiện viết năm 1659 "chứng minh vào giữa thế kỷ XVII đã có người Việt Nam viết chữ Quốc ngữ thành thạo". Hay dẫn cứ và lập luận: "Linh mục Gaspar d'Amaral viết chữ Việt ngày nay giỏi hơn Linh mục Đắc Lộ nhiều".

Tác giả trích dẫn nhiều nhận xét, nhận định quan trọng về tiếng Việt của người Tây phương – cụ thể là 4 người gồm Cristoforo Borri, Đắc Lộ, Gio Filippo de Martini và Joseph Tissanier đều vốn ở Việt Nam giai đoạn 1618 đến 1663. "Họ đều học tiếng Việt và đóng góp ít nhiều vào việc thành lập chữ viết của chúng ta ngày nay" – sách viết. Tiếng Việt được những nhân vật lịch sử trên thừa nhận "lúc đầu học tiếng Việt thật là khó" do đặc trưng thanh âm, phát âm, cách ngữ… song lại "du dương hòa điệu, giống bản nhạc liên hồi".

Ở phần trình bày tóm lược giai đoạn hình thành chữ Quốc ngữ (1620 - 1648), nhiều nội dung tài liệu viết tay cho thấy chữ Quốc ngữ dần dần được viết khá đúng về hai phương diện cách ngữ và dấu. Dẫn chứng tài liệu viết tay của Đắc Lộ cho thấy năm 1644 giáo sĩ này đã "viết tiếng Việt thành câu văn chứ không phải chỉ có các chữ rời rạc như trước".

Tác giả cho rằng "vẫn còn nhiều tài liệu quan trọng chưa được khai thác" để góp phần làm sáng tỏ lịch sử chữ Quốc ngữ. Dù vậy, một điều chắc chắn là "đã có nhiều người góp

"Lịch sử chữ viết người Việt đang dùng là một vấn đề rộng lớn... Còn nhiều thắc mắc chưa được giải quyết như ai là người có công nhất trong việc sáng tác chữ Quốc ngữ? Tên những người Việt Nam đã cộng tác đắc lực với các linh mục Dòng Tên khoảng từ 1620 - 1659 hầu đặt nền tảng cho chữ Quốc ngữ?" .

Linh mục **ĐỖ QUANG CHÍNH** viết.

sức vào việc sáng tác chữ Quốc ngữ". Ngoài công ơn của người ngoại quốc như Đắc Lộ thì những người Việt như Igesico Văn Tín và Bento Thiện với những tài liệu viết tay năm 1659 cũng "là một kho tàng quý báu, chứng minh vào giữa thế kỷ XVII đã có người Việt Nam viết chữ Quốc ngữ khá thành thạo".

Ông Nguyễn Mạnh Hùng.

"Đây là tác phẩm khác biệt, có nhiều tư liệu quý về quá trình hình thành chữ Quốc ngữ. Đối với chúng ta, nếu không có chữ Quốc ngữ thì việc tiếp cận văn minh thế giới khó hơn rất nhiều. Chúng ta cần tôn vinh xứng đáng những vị có công tạo ra chữ Quốc ngữ và tiếng Việt tuyệt vời mà chúng ta đang sử dụng" .

Tiến sĩ **NGUYỄN MẠNH HÙNG**,
Chủ tịch HĐQT Công ty CP sách Thái Hà.

VĂN HÓA VIỆT NHÌN TỪ TIẾNG VIỆT
"TIẾNG VIỆT NUÔI NẤNG LINH HỒN VIỆT NAM"

Bộ sách *Văn hóa Việt nhìn từ tiếng Việt* .

"Chọn chữ chắt chiu chan chứa chữ/Thắm thiết tình ta thấy tỏ tường" – hai câu thơ thể hiện nỗ lực đầy tâm huyết và đáng trọng của nhà thơ, nhà văn, nhà báo Lê Minh Quốc khi anh cho ra đời bộ sách gồm 3 quyển *Văn hóa Việt nhìn từ tiếng Việt* (NXB Tổng hợp TP.HCM ấn hành).

Bạn đọc cầm trên tay *Văn hóa Việt nhìn từ Tiếng Việt* dễ dàng nhận ra bộ sách chứa thông tin quý giá và sự

"trải nghiệm con chữ" vừa sâu, vừa rộng của nhà văn Lê Minh Quốc. Chị Lê Khanh – người từng thực hiện luận văn Thạc sĩ Ngữ văn "Đặc điểm tản văn Lê Minh Quốc" (Trường ĐH Vinh năm 2020) khi đọc bộ sách *Văn hóa Việt nhìn từ tiếng Việt* đã nhận định rằng tác giả Lê Minh Quốc là một người góp phần "gìn giữ linh hồn văn hóa Việt bằng ngôn ngữ".

Ly kỳ ngôn ngữ Việt

Ông Lê Minh Quốc chia sẻ: "Lúc nhấn nút chuyển bản thảo bộ sách cho nhà xuất bản, rất đỗi tự nhiên, trong lòng tôi khi đó bỗng bật lên những câu thơ dạt dào một niềm cảm xúc. Có điều gì đó như tự nói với chính mình và chia sẻ cùng những ai yêu tiếng Việt:

"Từng ngày lầm lũi
Nhẫn nại bền lòng
Đi vào từ điển
Nhặt được gì không?..."

Với tôi, những vốn từ đã có từ thời xửa thời xưa đến nay không hề mất đi, vẫn còn đó, vẫn còn trong ca dao, tục ngữ, thành ngữ. Đó là lời ăn tiếng nói của ông bà lưu truyền từ đời này qua đời nọ. Các vốn từ đó "nay vẫn xao xuyến hương vị núi sông" chính là một sự tiếp nối bất tận của hồn thiêng sông núi nằm trong tiếng Việt".

Lê Minh Quốc khiêm cung nói rằng bộ sách của ông "không phải là công trình lý thuyết về nghiên cứu văn hóa và

ngôn ngữ mà nó là những cảm nhận, thu thập và trải nghiệm của một nhà thơ, nhà văn từ thực tế và từ nhiều nguồn từ điển, tự vị…". Được chia thành ba tập: "Chơi chữ chanh chua chan chát chữ", "Lưỡi lươn lẹo lẹ làng lắt léo", "Dích dắc dặt dìu dư dí dỏm", bộ sách *Văn hóa Việt nhìn từ tiếng Việt* trình bày những nghiên cứu ngôn ngữ tiếng Việt với đa tầng ngữ nghĩa hết sức thú vị, độc đáo, thậm chí "ly kỳ" của tác giả Lê Minh Quốc sau hơn 40 năm gắn bó với nghiệp chữ nghĩa, văn thơ.

Tác giả Lê Minh Quốc.

Tác giả Lê Minh Quốc ngầm minh chứng tiếng Việt chẳng những vô cùng phong phú mà còn ngày càng biến hóa đa tầng, đa nghĩa theo không gian và thời gian. Dù cho thời gian có trôi đi bao lâu, cho dù sự đa dạng của tiếng Việt ngày càng phát triển, bồi đắp… thì người Việt vẫn yêu tiếng nói thân thuộc kể từ khi sinh ra, như hai câu thơ mà Lê Minh Quốc viết như gửi gắm lòng mong mỏi của ông:

"Hồn nước nằm trong hồn tiếng Việt

Tiếng ta tự tại tới trường tồn…"

Nói "ly kỳ" là vì tác giả đã nhọc công tìm kiếm, sưu tra, chắt lọc, trình bày vô số những điển tích từ ngữ, cách nói và viết tiếng Việt từ cổ chí kim, phong tục tập quán vùng miền, trong sinh hoạt giao tiếp thường ngày, từ thi cử đến chợ búa, từ môi trường ca dao tục ngữ đến ẩm thực, ăn ở và cả… thói hư tật xấu.

Bằng sự cởi mở, phóng khoáng, không phân biệt vùng miền, trân trọng mọi địa phương, phương ngữ, con người Việt Nam, tác giả Lê Minh Quốc mang đến cho người đọc một "bàn tiệc thịnh soạn" với từng "món ngon" câu chuyện về từ ngữ tiếng Việt được xâu chuỗi bởi bàn tay của một "đầu bếp" tinh tế, lành nghề.

Hiểu và yêu tiếng Việt

"Cách ăn nói của người Việt mình phong phú biết dường nào!" – Lê Minh Quốc đã viết như "thốt lên" đầy tự hào như thế khi bàn về lời ăn tiếng nói của người Việt thông qua tục ngữ, cổ ngữ, gia ngôn (tập *Lưỡi lươn lẹo lẹ làng lắt léo*, trang 9 đến 18). Chính vì vậy mà ông cũng bày tỏ rằng chúng ta không chỉ biết nói tiếng Việt mà còn cần hiểu tiếng Việt. Vì sao? "Có những từ đã sử dụng từ xửa từ xưa, trải dài theo năm tháng, dần dần phai nghĩa, do đó, thế hệ sau khó có thể hiểu trọn vẹn ngữ nghĩa của nó".

Sức lao động miệt mài của tác giả là rất đáng trân trọng. Bởi Lê Minh Quốc không chỉ ghi chép lại những câu ca dao, tục ngữ, thành ngữ truyền miệng lâu đời nhiều dị bản; những điển tích được gắn kèm nguồn gốc câu chuyện; sự phong phú vô vàn của từ ngữ trong ẩm thực hay thú vui giải trí… mà còn tận tình giải nghĩa cho người đọc hiểu tập tục, nghệ thuật dân gian Việt Nam.

"Điều hài lòng nhất, nếu có thể nhắc đến, với tôi vẫn là khi khảo sát văn hóa Việt bắt đầu bằng từ "ăn", để từ đó, có các phần được tập trung khai thác một cách khái quát như ăn, ăn

học, ăn ở, ăn chơi, ăn nói, cười chơi. Tôi nghĩ, từ “ăn” đó có tính chất chi phối toàn bộ tâm lý, tính cách của người Việt” – ông Quốc chia sẻ.

Nhà thơ Lê Minh Quốc tin rằng bộ sách của ông sẽ được đông đảo “những ai yêu tiếng Việt, yêu văn hóa Việt” đón nhận. Trong sách, nhà thơ cũng thổ lộ mình “không hề đơn độc” trên hành trình tìm hiểu tiếng Việt. “Chắc chắn tôi tiếp tục viết thêm, viết nữa khi tự nguyện làm người học trò tiếp bước theo các bậc thầy đáng kính nghiên cứu về tiếng Việt đã và đang đi trước. Sự nghiên cứu này, nói như nhà ngôn ngữ học tài ba Cao Xuân Hạo, cũng là lúc tìm về “linh hồn tiếng Việt”. Tôi sẽ vững tin viết tiếp về tiếng Việt” – ông Quốc nói.

> “Về chữ nghĩa, đã yêu lấy nó ắt sẽ gặp người yêu chữ nghĩa và cùng bàn về chữ nghĩa”.
>
> Nhà thơ **LÊ MINH QUỐC**

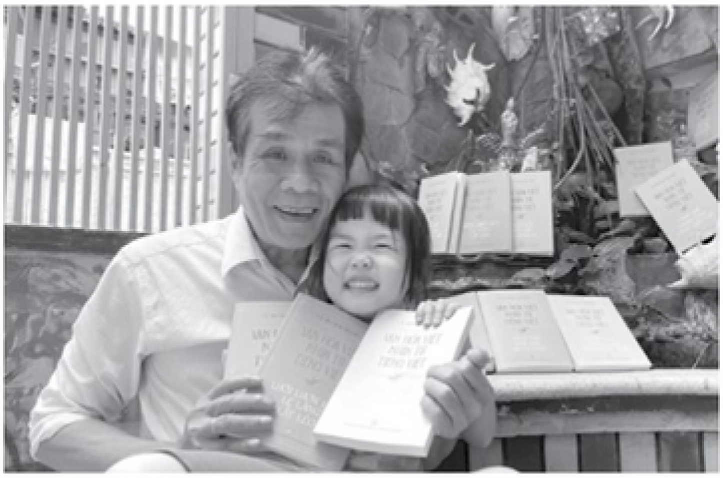

Nhà thơ Lê Minh Quốc và con gái bên bộ sách *Văn hóa Việt nhìn từ Tiếng Việt.*

TIẾNG VIỆT ÂN TÌNH
PHONG PHÚ MẾN THƯƠNG

Lê Trọng Nghĩa - chủ nhiệm trang Tiếng Việt giàu đẹp trên mạng xã hội, chủ biên cuốn sách *Tiếng Việt ân tình* (Nhà xuất bản Thế giới và Thái Hà Books ấn hành) hy vọng tác phẩm đầu tay này sẽ "góp phần mang cái hay, cái đẹp của tiếng mẹ đẻ tiếp cận với cộng đồng yêu tiếng Việt một cách mới mẻ, gần gũi và thiết thực".

Cuốn sách *Tiếng Việt ân tình* do tác giả Lê Trọng Nghĩa chủ biên trình bày, giải nghĩa một cách ngắn gọn, súc tích những từ Hán Việt, những câu tục ngữ thành ngữ hay những địa danh trên mọi miền đất nước. Qua đó cho thấy, mỗi tên gọi, mỗi câu từ, đều có công sức của bao thế hệ tiền nhân đi trước tích góp vào kho tàng tiếng Việt, làm ngôn ngữ ngày càng phong phú và phát triển.

"Chúng tôi hy vọng người đọc được giải đáp một số thắc mắc, khám phá được nhiều điều thú vị trong ngôn ngữ dân tộc mình, cảm nhận sâu sắc hơn và từ đó hứng thú, thêm yêu tiếng mẹ đẻ của mình" - Lê Trọng Nghĩa nói.

** Vì sao anh chọn tựa sách* Tiếng Việt ân tình?

- Tựa sách *Tiếng Việt ân tình* được lấy ý tưởng từ bài thơ *Tiếng Việt* của nhà thơ Lưu Quang Vũ. Bài này có câu cuối là

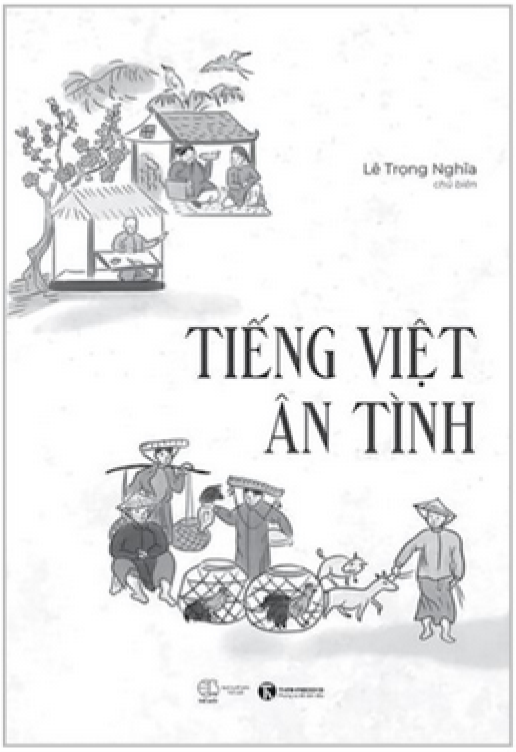

Tác phẩm *Tiếng Việt ân tình*.

"Tiếng Việt ơi, tiếng Việt xót xa tình", sau được biên tập thành "Tiếng Việt ơi, tiếng Việt ân tình". Tôi rất ấn tượng với câu thơ đơn giản nhưng gợi lên nhiều cảm xúc da diết, thân thương này. Quả thật với mỗi người chúng ta, "ân" và "tình" của tiếng Việt thật sâu, thật nặng phải không?

"Ân" ở chỗ nhờ có tiếng Việt mà tinh thần dân tộc, bản sắc văn hóa được giữ gìn, để nước Việt Nam có thể tồn tại đến ngày nay. Tiếng Việt còn là sợi dây thắt chặt thâm tình giữa người Việt với nhau, để dù đi đến chân trời bốn bể, chỉ cần nghe ai đó nói tiếng Việt là ta đã thấy gần gũi vô cùng.

Nhờ có tiếng Việt, thế hệ sau có thể hiểu hơn về thế hệ trước, để biết ông cha đã sống như thế nào, đã có những thành tựu gì để thêm tự hào và phát huy những giá trị của dân tộc.

Tiếng Việt thật sự là một ngôn ngữ đậm chất "tình" khi có vô vàn từ ngữ để diễn tả những trạng thái cảm xúc với nhiều sắc thái khác nhau. Chẳng hạn, nói về "buồn", ta không chỉ có "rất buồn", "buồn lắm"... mà còn có "buồn hiu", "buồn thiu", "buồn rười rượi", "buồn rũ rượi", "buồn thê thiết", "buồn da diết"...

** Theo anh, điểm cốt lõi hay, đẹp của tiếng Việt là gì?*

- Cái hay, cái đẹp của tiếng Việt là hệ thống thanh điệu đa dạng, vốn từ phong phú. Tôi xin nhấn mạnh thêm một ý vô cùng quan trọng là tiếng Việt của chúng ta rất linh hoạt. Nhờ sự linh hoạt này mà ta có rất nhiều cách chơi chữ mà không phải ngôn ngữ nào cũng có được. Và cũng nhờ linh hoạt, tiếng Việt sẵn sàng tiếp thu cái hay của các ngôn ngữ khác như tiếng Hán, tiếng Pháp, tiếng Khmer… rồi vận dụng sáng tạo vào chính hệ thống từ vựng của mình mà không bị mất đi bản sắc. Điều này quý độc giả có thể thấy rất rõ trong những bài viết của sách *Tiếng Việt ân tình*.

** Còn về những khác biệt phương ngữ vùng miền?*

- Có thể nói, phương ngữ tiếng Việt vô cùng đa dạng, phong phú. Là người may mắn được đi nhiều nơi, tiếp xúc với người thuộc nhiều vùng miền khác nhau, tôi có cơ hội tìm hiểu rất kỹ các phương ngữ này. Đó không chỉ đơn thuần là từ khá phổ biến như miền Bắc gọi "lợn", miền Nam gọi "heo" mà còn ẩn trong những cách dùng rất vi tế mà bản thân người bản xứ cũng ít khi nhận ra được.

Chẳng hạn miền Bắc dùng "em bảo này", miền Nam dùng "em nói nè". Hay từ "béo" tưởng chừng chỉ phổ biến ở miền Bắc thì thực tế miền Nam cũng dùng nhưng không phải để chỉ thân hình mà để chỉ độ ngậy của thức ăn. Miền Trung thì càng đặc thù hơn với những từ như "chi", "mô", "răng", "rứa" vốn được biến đến nhiều.

Có thể nói, phương ngữ là một đề tài rất thú vị và còn rất nhiều điều hấp dẫn cần khám phá. Điều này giúp chúng ta có thể tự hào hơn về sự đa dạng của tiếng Việt, từ đó thêm yêu, thêm trân quý ngôn ngữ quê nhà.

**** Không phải ai cũng hiểu rõ và sử dụng đúng cách từ ngữ tiếng Việt. Theo anh làm sao để cải thiện vấn đề này?***

- Tất cả chúng ta có niềm tự hào về dân tộc mình thì sẽ chủ động bằng mọi cách tìm hiểu sâu rộng tiếng mẹ đẻ, từ đó sử dụng tiếng Việt một cách chuẩn xác hơn. Mà "có hiểu thì mới có thương", để cộng đồng yêu tiếng Việt thì phải cho họ hiểu về vẻ đẹp, những điều thú vị xoay quanh tiếng Việt. Trong thời đại phổ biến của mạng xã hội và nhu cầu học ngoại ngữ, các bạn trẻ cần hiểu rõ cái hay, cái đẹp của ngôn ngữ quê nhà hơn bao giờ hết. Đó cũng là điều mà nhóm Tiếng Việt giàu đẹp chúng tôi đang nỗ lực thông qua những bài viết chia sẻ những cái hay, cái đẹp của tiếng Việt mình.

**** Xin cảm ơn anh!***

"Tiếng Việt đẹp vô cùng bởi cách dùng từ, bởi sự vận dụng linh hoạt những từ mượn; bởi các câu tục ngữ, ca dao; bởi tên địa danh, tên món ăn, đồ uống... Đó là những tinh hoa đã được ông cha đúc kết lại qua lịch sử mấy ngàn năm" - Tác giả **LÊ TRỌNG NGHĨA** bày tỏ.

Tác giả Lê Trọng Nghĩa.

NHỮNG CON CHỮ NGOÀI TRANG SÁCH VÉN MÀN HẬU TRƯỜNG LÀM SÁCH LY KỲ

Tác phẩm *Những con chữ ngoài trang sách* của tác giả Trần Đình Ba "cảo thơm lần giở" về sự ham đọc, trọng sách của bao bậc tiền nhân từ vua Lê Thánh Tông "đọc sách hiểu rõ đạo lý sáng khôn", vua Minh Mạng "trọng sách vở như vật báu", đến nhà thơ Huy Cận thắp hương đọc sách, nhà văn Vương Hồng Sển ví làm bạn với sách "như kẻ đói gặp món ăn ngon"...

Lần đầu tiên, quá trình hình thành, phát triển hoạt động in ấn, xuất bản, phát hành sách, chuyện hậu trường nghề xuất bản Việt Nam từ cách nay cả trăm năm được tập hợp công phu trong tác phẩm *Những con chữ ngoài trang sách* của tác giả Trần Đình Ba do NXB Tổng hợp TP.HCM ấn hành. Sách có ba phần rõ ràng giúp bạn đọc rất dễ nắm bắt nội dung gồm phần 1 «Phía sau trang sách», phần 2 «Vui buồn giấy mực» và phần 3 «Cảo thơm lần giở». Sách thông tin nghề in mộc bản ở Việt Nam khai mở bởi Thám hoa Lương Như Hộc (1420 - 1501); trào lưu in sách Tết bắt đầu từ năm Mậu Thìn 1928; cuộc triển lãm sách báo đầu tiên ở Việt Nam diễn ra tháng 7-1942 tại Sài Gòn...

Tác phẩm *Những con chữ ngoài trang sách*.

Vui buồn sau trang sách

Sách xoay quanh hoạt động in ấn, xuất bản, phát hành sách Việt Nam trong gần một thế kỷ tính từ năm 1860 khi xưởng in nhà nước của Pháp được lập ở Nam Kỳ và kỹ thuật in chữ rời hiện đại phương Tây du nhập vào nước ta, thay cho kỹ thuật in mộc bản trước đó. Nhiều câu chuyện cụ thể, chân thực và sống động được tác giả tìm hiểu, sưu tra, nghiên cứu và ghi nhận rất thú vị, qua đó phản ánh được hoạt động xuất bản (viết, dịch sách, in sách, bán sách và quảng cáo) phát triển rầm rộ khắp ba kỳ Bắc - Trung - Nam cho đến thời điểm tháng 8-1945.

Một số chuyện được mở rộng như cách người làm xuất bản thời xưa chống lại nạn sách giả, in lậu ra sao; nhuận bút cho người viết sách tính cách nào, cao hay thấp; những họa sĩ "điểm phấn tô son" vẽ tranh cho bìa và nội dung. Hay "gu đọc của độc giả" thay đổi qua thời gian thế nào, vì sao loại tiểu thuyết ba xu chiếm lĩnh thị trường, phục vụ nhu cầu "đọc xổi" của một bộ phận độc giả những năm 1930…

Các tên tuổi của làng văn, làng báo, tác giả, dịch giả liên đới tới hoạt động xuất bản và làng sách trước đây cũng được kể lại như Trương Vĩnh Ký, Tản Đà, Vũ Trọng Phụng, Nguyễn Đỗ Mục, Nguyễn Văn Vĩnh, Phạm Quỳnh, Trần Huy Liệu, Huy Cận, Xuân Diệu… Những nhà nghiên cứu, nhà văn, nhà thơ như Hải Triều, Nguyễn Công Hoan… từng mở tiệm bán sách. Hệ thống nhà sách, đại lý sách mở ra rầm rộ trên khắp nước Việt cuối thập niên 30 đầu thập niên 40, trong đó có tiệm sách Nguyễn Văn Tạo ở Biên Hòa xưa, cho thấy sự lan tỏa sách báo từ Bắc chí Nam thời kỳ này rất phong phú.

Gương xưa ham đọc, trọng sách

Không chỉ "vén màn hậu trường" ly kỳ của nghề xuất bản thuở xưa, tác phẩm *Những con chữ ngoài trang sách* với dung lượng trên 380 trang còn nhìn lại nhiều tấm gương yêu sách, thích đọc sách và quý trọng vai trò của sách vở trong đời sống.

Tác giả Trần Đình Ba tâm huyết nói: "Việt Nam là quốc gia hàng nghìn năm văn hiến, và những tấm gương tiền nhân

Ông Trần Đình Ba.

Tác giả Trần Đình Ba – người dành nhiều năm tìm kiếm, sưu tra, nghiên cứu và tổng hợp tư liệu quý cho cuốn sách *Những con chữ ngoài trang sách* – bày tỏ rằng để tinh thần, truyền thống đọc sách của người Việt được gìn giữ, phát huy thì "cần sự chung tay của toàn xã hội hỗ trợ công việc của những người quản lý và những người làm nghề xuất bản".

Theo ông Trần Đình Ba, "văn hóa đọc muốn ăn sâu bén rễ và trở thành ý thức dân tộc, cần một khoảng thời gian dài để khơi dòng, tạo nên dòng chảy ổn định. Toàn xã hội phải chung tay như các nhà quản lý có chiến lược xây dựng, phát triển văn hóa đọc dài hơi ít nhất 20 năm. Ngành xuất bản có nhiều sách tốt, chất lượng, giá trị. Các kênh phát hành đa dạng hình thức tiếp cận, truyền thông. Hệ thống thư viện công lẫn tư trên cả nước có nhiều cách thức thu hút độc giả khác nhau. Các gia đình, bậc phụ huynh gieo mầm đọc sách cho con trẻ ngay từ nhỏ, hình thành thói quen đọc sách cho con như một món ăn tinh thần thiết yếu hàng ngày...".

Trần Đình Ba cũng chính là tác giả cuốn *Đằng sau mặt báo – Hồi ký chân dung báo chí Việt buổi ban đầu đến 1945* do NXB Tổng hợp TP.HCM ấn hành năm 2022.

chính là biểu hiện cho một phần nền văn hiến ấy, biểu hiện của truyền thống hiếu học, ham đọc, ham học của dân tộc. Sự ham đọc, trọng sách của tiền nhân tạo nền đắp móng để chúng ta lưu giữ, phát huy vốn quý nâng niu sự đọc, trân trọng sách vở cho đến nay. Vấn đề là, không chỉ tự hào với truyền thống, mà cần lắm, phải trên cơ sở đó phát triển văn hóa đọc một cách bền vững trong thời đại kinh tế tri thức này".

Theo ông Trần Đình Ba, một trong những điểm gây ấn tượng nhất nơi lịch sử ra đời và phát triển của ngành xuất bản, sách

Việt Nam trăm năm về trước chính là sự ra đời, phát triển và vươn lên của các nhà xuất bản, nhất là nhà xuất bản tư nhân để chiếm lĩnh thị trường sách: "Nhiều nhà xuất bản tư nhân với sự nhanh nhạy trong làm ăn, chữ tín trong xuất bản cũng như có những bước đi phù hợp thị hiếu của thị trường sách, đã dần trở thành những thế lực lớn trong làng sách như nhà xuất bản Tân Dân của Vũ Đình Long, nhà xuất bản Mai Lĩnh của Đỗ Xuân Mai… vang danh khắp ba kỳ một thuở".

Ông Trần Đình Ba nhận xét: "Từ sự lớn mạnh của xuất bản tư nhân, cho thấy rằng, thời nào cũng vậy, muốn lớn mạnh, thì phải luôn tìm tòi, tự thân vận động, phải năng động, sáng tạo trong ngành nghề của mình thay vì ngồi "ôm cây đợi thỏ". Như vậy mới trụ vững được với nghề và có thể phát triển lâu dài".

"Đọc sách đối với chúng ta phải vừa là cái ham thích, vừa là một công việc ích lợi, lại là một nghệ thuật mà chúng ta biết thực hành" .

Nhà văn **THẠCH LAM**

trong cuốn *Theo dòng* (NXB Đời Nay in năm 1941)

LỤC VÂN TIÊN VÀ LUẬN ĐỀ NGUYỄN ĐÌNH CHIỂU

Nhân kỷ niệm 200 năm ngày sinh danh nhân văn hóa thế giới Nguyễn Đình Chiểu (1-7-1822 đến 1-7-2022), nhiều công trình nghiên cứu, biên khảo về nhà thơ, nhà giáo và thầy thuốc được kính trọng của miền Nam nửa cuối thế kỷ XIX này được ra mắt, gắn liền với tác phẩm nổi tiếng *Lục Vân Tiên*.

Lục Vân Tiên ca diễn

Truyện thơ *Lục Vân Tiên* – tác phẩm văn học nổi tiếng nhất của cụ Nguyễn Đình Chiểu (1822 - 1888) – là một truyện thơ viết bằng chữ Nôm, theo thể lục bát, có thể được sáng tác khoảng năm 1854, lúc cụ 32 tuổi. Bản Nôm *Lục Vân Tiên* khắc in sớm nhất hiện ghi nhận được là do Quảng Thạnh Nam phát thụ, nhà văn Duy Minh Thị đính chính, Tôn Thọ Tường trông nom, in năm 1865. Tập truyện thơ sau đó được Trương Vĩnh Ký phiên âm chữ Quốc ngữ, chỉnh lý công phu và cho xuất bản tại Sài Gòn năm 1889 hoặc 1897.

Vốn được người dân yêu thích, tương truyền trong dân gian với nhiều dị bản khác nhau cũng như có sự khác biệt câu chữ qua các bản in từ chữ Nôm đến chữ Quốc ngữ và cả bản dịch tiếng Pháp, từ năm 1971 đã có một ủy ban được thành lập

để tìm kiếm, sưu tra và hiệu đính một ấn bản *Lục Vân Tiên* "gần với nguyên tác nhất". Năm 1973, bản sách *Lục Vân Tiên - bản hiệu đính, phụ bản chữ Nôm* thuộc Tủ sách Văn học – Phủ Quốc vụ khanh đặc trách văn hóa ấn hành, dựa trên bản *Lục Vân Tiên ca diễn* do giáo sư Abel des Michels san định, xuất bản tại Paris năm 1883 kết hợp đối chiếu những sai biệt để hiệu đính từ 5 bản khác.

NXB Trẻ ấn hành *Lục Vân Tiên và những luận đề về Nguyễn Đình Chiểu* với phần 1 «Lục Vân Tiên ca diễn» bao gồm tác phẩm 2.088 câu lục bát, kèm bản hiệu đính, phụ bản chữ Nôm (gồm cả phần chữ Quốc ngữ và ảnh ấn chữ Nôm) từ bản sách xuất bản năm 1973 kể trên. Đây là một tài liệu cần thiết, mang nhiều ý nghĩa không chỉ đối với giới học thuật mà còn dành cho công

Một số sách về Lục Vân Tiên của tác giả Nguyễn Đình Chiểu:

• *Trước 1865*

Lục-Vân-Tiên Truyện (Bửu Hoa Cát xuất bản, bản chữ Nôm). Duy-Minh-Thị đính chánh.

• *1883*

Lục Vân Tiên ca diễn (Abel des Michels xuất bản tại Paris).

• *1938*

Lục Vân Tiên, bản in Nguyễn Hảo Vĩnh, Sài Gòn năm 1938.

• *1968*

Lục Vân Tiên (NXB Tân Việt).

• *1976*

Truyện Lục Vân Tiên (NXB Đại học và Trung học chuyên nghiệp). Hà Huy Giáp giới thiệu. Nguyễn Thạch Giang khảo đính và chú giải.

• *2016*

Lục Vân Tiên cổ tích truyện (NXB Tổng Hợp TP. HCM, trọn bộ 2 tập với ba ngôn ngữ: Anh-Pháp-Việt). Eugène Gibert tổ chức bản thảo năm 1895-1897.

• *2017*

Lục Vân Tiên (NXB Văn học và Đông A). Nguyễn Thạch Giang khảo đính và chú giải.

• *2022*

Lục Vân Tiên và những luận đề về Nguyễn Đình Chiểu (NXB Trẻ). Nhóm tác giả.

chúng ngưỡng mộ, yêu quý cụ Nguyễn Đình Chiểu đối với một tác phẩm đề cao tinh thần nhân nghĩa, thể hiện khát vọng lý tưởng về một xã hội tốt đẹp, yêu thương, nhân ái như *Lục Vân Tiên*.

Luận đề về Nguyễn Đình Chiểu

Trong phần «Lời thưa», nhà xuất bản đánh giá "*Lục Vân Tiên* là truyện thơ Nôm có đời sống gắn liền không chỉ với lời ăn tiếng nói của người dân Nam Bộ, mà các khái niệm trung hiếu, nhân nghĩa, thủy chung, hiếu học… thông qua tình tiết truyện và các nhân vật đã trở thành cốt cách của cư dân xứ này. Giá trị nghệ thuật của Lục Vân Tiên tồn tại qua gần hai trăm năm cho thấy nhiều tầng ý nghĩa và nhiều phương diện tác dụng".

Bìa sách *Lục Vân Tiên và những luận đề về Nguyễn Đình Chiểu.*

Phần «Luận đề về Nguyễn Đình Chiểu và Lục Vân Tiên» làm rõ hơn giá trị tác phẩm và tác giả với các bài viết sâu sắc được tuyển chọn từ năm tác giả Phan Văn Hùm, Thu Giang Nguyễn Duy Cần, Thuần Phong, Vũ Bằng và Bùi Giáng.

"Tác phẩm của cụ Nguyễn Đình Chiểu là giọng nói đầm ấm của cụ chia sẻ tâm sự với chúng ta, và nhiều nhất

là với những lớp người trẻ trung còn giữ nguyên vẹn tâm hồn, tấm lòng nồng nàn thiết tha vì lý tưởng. Những lớp người ấy sẽ mãi mãi còn say sưa mỗi khi lần giở 'Trước đèn xem truyện Tây Minh...'" – Bùi Giáng viết trong luận đề ấn hành năm 1957.

Trên *Văn Đàn* tháng 7-1962, bàn về "Bản chất của truyện Lục Vân Tiên", tác giả Thuần Phong đánh giá: "Mượn sắc thái của địa phương kết nối với thân thế của cá nhơn tác giả, truyện Lục Vân Tiên mới là sản phẩm của hoàn cảnh xã hội mới, phản ảnh trung thành hình bóng của con người Đồng Nai, soi rọi sáng tỏ thế thái nhơn tình của miền Lục tỉnh".

Bà Nguyễn Thúy Phượng.

Nhà nghiên cứu văn hóa NGUYỄN THỊ THÚY PHƯỢNG (Viện trưởng Viện Ứng dụng Khoa học công nghệ và Đào tạo Mekong, Phó Giám đốc Bến Tre Future Fund) sau khi đọc tác phẩm ***Lục Vân Tiên và những luận đề về Nguyễn Đình Chiểu*** cho biết:

"Tôi rất xúc động khi cầm trên tay quyển sách này. Một bản sách lập tức tạo ấn tượng cho người đọc với phần bổ sung sáng tạo rất "khéo léo" cụm từ "ca diễn" so với bản in cũ trước đó vào năm 1973 là ***Lục Vân Tiên***. Bởi chúng ta đều biết truyện thơ Nôm Lục Vân Tiên cùng với lối diễn xướng dân gian "Nói thơ Vân Tiên" được xem là phương thức diễn đạt vô cùng độc đáo giúp cho tác phẩm đến gần hơn với dân chúng, dễ nghe, dễ nhớ, dễ thuộc và từ đó "Dữ răn việc trước, lành dè thân sau".

Tôi cho rằng "Lục Vân Tiên diễn ca" vừa phản ảnh chân thực, gần gũi lại vừa sáng tạo, góp phần làm mới tác phẩm. Bản sách in đẹp, được trau chuốt và đặt nhiều tình cảm của hậu thế với tiền nhơn. Đây là tác phẩm có giá trị giúp các nhà chuyên môn và độc giả đóng góp ý kiến để học giới và những ai ngưỡng mộ cụ Đồ Chiểu được thêm ích lợi".

NGUYỄN HIẾN LÊ - TÁC PHẨM ĐĂNG BÁO
CON CHỮ THEO DÒNG THỜI CUỘC

Bộ tác phẩm đôi *Nguyễn Hiến Lê - Tác phẩm đăng báo* (NXB Tổng hợp TP. HCM) do Nguyễn Tuấn Bình sưu tầm và giới thiệu ra mắt không chỉ đồ sộ ở hình thức (hai cuốn tổng cộng hơn cả ngàn trang sách) mà thật sự là một tư liệu quý được tuyển chọn công phu về chân dung và sự nghiệp viết báo của học giả này.

Công chúng biết đến Nguyễn Hiến Lê (1912 - 1984) là nhà văn, dịch giả, nhà ngôn ngữ học, nhà giáo dục và hoạt động văn hóa độc lập tên tuổi, được nhiều người kính trọng, hâm mộ. Lúc sinh thời, Nguyễn Hiến Lê đã xuất bản 122 tác phẩm sáng tác, biên soạn và dịch thuật thuộc nhiều lĩnh vực khác nhau, mang tính "hướng đạo thanh niên".

Nguyễn Hiến Lê - Tác phẩm đăng báo, nội dung được sắp xếp khá khoa học theo các phần sưu tầm, giới thiệu và khảo luận. Cuốn một có chủ đề "Theo dòng thời cuộc" và cuốn hai có chủ đề "Bên lề con chữ". Hai cuốn sách được nhà sưu tập Nguyễn Tuấn Bình thực hiện và giới thiệu với lòng mong muốn "lan tỏa tinh thần Nguyễn Hiến Lê tới thế hệ ngày mai". Bộ tác phẩm một lần nữa minh chứng cho một đời cầm bút miệt mài, xuất chúng với kiến văn sâu sắc ở đa lĩnh vực nghiên cứu của Nguyễn Hiến Lê từ giáo dục, văn học, triết học, ngôn ngữ học, lịch sử, du ký đến gương danh nhân, chính trị, kinh tế, đặc biệt là đào sâu cổ học Trung Hoa…

Bộ sách *Nguyễn Hiến Lê - Tác phẩm đăng báo*.

Gia tài đặc biệt

Tác giả Nguyễn Tuấn Bình nhớ lại: "Thuở ngồi trên ghế nhà trường, như bao thanh niên khác, tôi từng say mê *Đắc nhân tâm*, mà sau này tôi mới biết tên người dịch là Nguyễn Hiến Lê. Lần lần, tôi tìm hiểu thêm nhiều tác phẩm cùng người dịch ấy: từ các tập mỏng viết cho thanh niên như gương danh nhân, rèn luyện trí đức tới những biên khảo chuyên sâu như triết học Trung Hoa hay ngữ pháp Việt Nam. Theo năm tháng, chúng trở thành hành trang theo tôi vào đời. Công việc kinh doanh phát hành sách đến tay nhiều người đọc đã mang lại cho tôi nhiều thứ. Giờ là lúc tôi dành thời gian 8 tiếng đồng hồ mỗi ngày để cặm cụi viết lách, hy vọng mang đến cho công chúng nhiều tác phẩm sưu tập tâm huyết, có giá trị như một

cách "đền ơn" lĩnh vực sách vở, văn chương".

Ông Tuấn Bình cho biết đã gom góp được khoảng 280 trong hơn 320 bài báo của ông Lê – vốn được công chúng biết đến với "hình ảnh một người đàn ông trung niên, tóc bạc, dáng mảnh khảnh, rồi là cầm sách, ngồi là cầm bút, viết liên tục". Ông Bình tâm đắc kể: "Trong số 'gia tài' đó, tôi từng đọc những đoạn văn 'là lạ': ở đấy không còn nét bình thản, tinh xác, giàu học thuật mà trở nên quyết liệt, sắc bén trước vấn đề thời cuộc; đôi chỗ lại chân thành, cảm động khi nhắc về người thân, bạn bè. Xem một số bài trong *Mấy vấn đề xây dựng văn hóa, Những vấn đề của thời đại, Mười câu chuyện văn chương, Vài lời ngỏ với bạn trẻ* và *Để tôi đọc lại*, tôi vỡ lẽ: đây vốn là các tiểu phẩm, hồi ký, tùy bút có tính chất độc lập, nghĩa là không phát triển thành sách hay từng đăng báo trước đó".

Học giả Nguyễn Hiến Lê.

Nguyễn Hiến Lê lần đầu tiên viết báo là những bài tiểu luận, tùy bút trên tờ Tân Việt Nam của chủ bút Nguyễn Văn Nho, tờ báo ra năm 1945 sau khi Nhật lật Pháp. Dù Nguyễn Hiến Lê "đã ghi chép kỹ lưỡng danh mục các bài báo ông viết: khoảng trên ba trăm bài" nhưng quá trình sưu tập chúng không hề đơn giản. "Tư liệu báo chí thất tán nhiều, cơ hồ thu thập còn gian nan hơn sách vở thời trước! Thú thật, tôi thấy như mò kim đáy bể" – ông Bình kể. Thật may, một nhà sưu tập đã chia sẻ lên mạng những trang tạp chí Bách khoa (trước 1975) – tờ báo mà Nguyễn Hiến Lê từng gắn bó dài lâu, rồi ông Bình tìm thêm từ các thư viện tư nhân quen biết những trang báo *Giữ thơm quê mẹ, tạp chí Đại học, Văn, Tân văn, Mai*...

Nhưng cơ duyên và sự mến mộ đã giúp ông Nguyễn Tuấn Bình phát hiện điều "ít ai biết". Đó là Nguyễn Hiến Lê "còn để lại non hai nghìn trang báo: bài nào cũng sục sôi, nhiệt huyết: "đóng góp ý kiến cho nhiều vấn đề cụ thể quan trọng khác, mà vấn đề nào ông cũng đề cập một cách thấu đáo tinh tường, đặc biệt liên quan đến lãnh vực văn hóa giáo dục". Những vấn đề này sau nhiều thập niên trôi qua "vẫn hoàn toàn hợp thời và có giá trị tham khảo thiết thực" trong đánh giá của nhiều bậc tri thức Việt Nam.

Bà ĐINH THỊ THANH THỦY, nguyên Giám đốc NXB Tổng hợp TP.HCM, nhận định:

Bà Đinh Thị Thanh Thủy.

"Tên tuổi và những tác phẩm đã xuất bản của học giả Nguyễn Hiến Lê luôn khiến nhiều thế hệ độc giả ngưỡng mộ, tìm đọc. Giá trị nội dung những tác phẩm đó qua bao năm tháng vẫn chưa hề lạc hậu. Điều thú vị là các độc giả, những người yêu mến Nguyễn Hiến Lê cũng không ngừng tìm kiếm đằng sau những tác phẩm đã công bố kia, còn những trước tác gì khác, bài viết nào khác còn sót đâu đó trong các xuất bản phẩm trước đây không?

Trên tinh thần cộng hưởng cùng bạn đọc và người sưu tầm tư liệu, NXB Tổng hợp TP.HCM từng nhiều lần phối hợp cùng những người "mê" Nguyễn Hiến Lê tập hợp được nhiều tác phẩm như: ***Nguyễn Hiến Lê - Những lời tựa và bài giới thiệu sách*** (do Nguyễn Hiền Đức sưu tầm, tuyển chọn năm 2019); hay bộ 2 cuốn ***Nguyễn Hiến Lê - Những tác phẩm đăng báo*** (do Nguyễn Tuấn Bình sưu tầm, tuyển chọn) ấn hành cuối tháng 5-2021 này. Đây cũng là dấu ấn thể hiện tâm nguyện của những người làm sách góp phần chuyển tải tri thức đến với công chúng thông qua những tác phẩm có giá trị vượt thời gian".

Nhà trí thức trách nhiệm

Nhà sưu tập Nguyễn Tuấn Bình cho biết khi tiến hành biên soạn *Nguyễn Hiến Lê - Tác phẩm đăng báo*, ông muốn thể hiện rõ cá tính của "nhà báo" Nguyễn Hiến Lê nên tập trung "giới thiệu các bài viết có tính chất độc lập, bàn về các vấn đề thời sự hoặc những tiểu phẩm, tùy bút, hồi ký thể hiện tâm tư, tình cảm và quan điểm của ông về mọi mặt đời sống".

Ông Nguyễn Tuấn Bình.

Ông Bình chia sẻ: "Khi đọc những bài báo đó, bạn đọc cảm nhận được Nguyễn Hiến Lê "là một nhà trí thức đầy trách nhiệm thể hiện ở thái độ yêu nước thương dân chân thành, lúc nào cũng bận bịu việc đời, trăn trở với những nỗi thăng trầm của dân tộc cũng như về những vấn nạn của thế giới mà số phận của dân tộc không thể tách rời" (theo sách *Nguyễn Hiến Lê - Con người và tác phẩm*, NXB Tổng hợp TP.HCM, năm 2018).

Ví dụ như trên tạp chí Bách Khoa các số ra tháng 5, 6, 7 năm 1962, học giả Nguyễn Hiến Lê viết nhiều bài báo về giáo dục, ông bày tỏ: "Phải mạnh bạo cải tổ nền giáo dục Việt Nam" với chương trình giáo dục tựu trung lại cần "hợp với phương tiện của chúng ta; hợp với trình độ tinh thần trẻ em của ta như vậy mới có thể thi hành được; đào tạo những con người để phục vụ (học là để hành) kiến thiết xứ sở, và đồng thời thỏa mãn những nhu cầu căn bản của mình…; hướng về nông nghiệp, tiểu công nghệ và kỹ nghệ như vậy mới là có lợi thiết thực…".

ẤN BẢN KHẢO DỊ ĐẶC BIỆT
KHO TÀNG TRUYỆN CỔ TÍCH VIỆT NAM

Bộ sách đồ sộ *Kho tàng truyện cổ tích Việt Nam* (trọn bộ 5 tập) của tác giả Nguyễn Đổng Chi do NXB Hội Nhà Văn và Đông A Books liên kết ấn hành với mục đích mang đến cho độc giả một ấn bản có nội dung được chỉnh lý kỹ lưỡng kèm nhiều tranh minh họa đẹp mắt.

Bộ sách gồm 201 truyện chính, kèm phần nghiên cứu và khảo dị. Bên cạnh đó là nhiều cách tân ví dụ như phần tên riêng nước ngoài được giữ tên nguyên gốc. Đồng thời, sách có nhiều tranh minh họa đậm chất dân gian Việt Nam của hai họa sĩ Phạm Ngọc Tuấn và Phạm Ngọc Tân, tạo sức thu hút hơn đối với người đọc đa thành phần, nhiều độ tuổi.

Kho báu dân gian Việt

Tác phẩm *Kho tàng truyện cổ tích Việt Nam* của cố GS. Nguyễn Đổng Chi (1915 - 1984) là công trình nghiên cứu dân gian Việt Nam nổi tiếng trong giới học thuật, giáo dục lẫn người đọc trong nước. Trước đây, bộ sách có 5 tập này được GS. Nguyễn Đổng Chi biên soạn và ấn hành từ năm 1957 đến 1982. Ông cất công sưu tầm và viết lại gần 2.000 truyện cổ tích khác nhau, góp phần quan trọng trong việc gìn giữ "kho báu" vô giá trong nền văn hóa dân gian Việt Nam xưa nay.

Bộ sách *Kho tàng truyện cổ tích Việt Nam*, ấn bản năm 2023.

Trong suốt 25 năm lần lượt ra mắt, *Kho tàng truyện cổ tích Việt Nam* chinh phục bao thế hệ độc giả, học sinh sinh viên và các nhà nghiên cứu văn hóa dân gian Việt Nam. Trong hơn 50 năm cầm bút với nhiều tác phẩm rất đa dạng của Nguyễn Đổng Chi, bao gồm nghiên cứu văn học, lịch sử, Hán – Nôm, sáng tác văn chương, tiểu thuyết... Đây là tác phẩm tiêu biểu nhất của ông.

Lúc sinh thời GS.Nguyễn Đổng Chi nghiên cứu và biên soạn tác phẩm theo ba phần cụ thể, từ truy nguồn lịch sử của truyện cổ Việt Nam và truyện cổ tích nói riêng đến việc sắp đặt các truyện theo hệ thống nội dung, chủ để riêng. Tác giả đã

chia truyện cổ tích Việt Nam theo ba loại là cổ tích thần kỳ, cổ tích lịch sử và cổ tích thế sự.

Ấn bản mới cho đời sau

Bộ sách *Kho tàng truyện cổ tích Việt Nam* ấn bản năm 2023 với tổng cộng 2040 trang, chứa đựng 201 truyện cổ tích ngắn gọn và tiêu biểu nhất mà nhiều thế hệ người Việt từng gắn bó quen thuộc như sách "gối đầu giường". Các truyện đặc sắc được tuyển chọn theo chủ đề riêng nhất định mà người yêu sách và văn hóa dân gian không thể bỏ qua như sự tích nước Việt, sự tích các câu ví, sự tích anh hùng nông dân…

Các truyện về trí thông minh của người Việt, tình bạn, tình yêu, đền ơn trả oán trong nhân gian và các truyện thần kỳ liên quan đến thần tiên, ma quỷ minh chứng cho sự ly kỳ và sáng tạo phong phú của kho tàng cổ tích nước ta. Trong đó, nét vui tươi dí dỏm, sinh động hài hước là chất riêng không thể thiếu trong nhiều câu chuyện khiến độc giả nằm lòng.

Nhà nghiên cứu, học giả Nguyễn Đổng Chi được đánh

Kho tàng truyện cổ tích Việt Nam tái bản có phần «Nghiên cứu và Khảo dị» được tác giả bổ sung sau mỗi truyện chính, giúp độc giả so sánh, đối chiếu các điểm dị biệt giữa truyện chính và nhiều truyện cổ dân gian cả Đông lẫn Tây khác. Có thể nói sự khảo dị, so sánh rất công phu này nâng cao giá trị đặc biệt của bộ sách, cho thấy kho tàng truyện cổ dân gian của cả nhân loại vô cùng lý thú và phong phú. Các bài đánh giá, phân tích giá trị bộ sách đính kèm mỗi tập góp phần làm rõ thêm lịch sử ra đời, nguồn gốc lai lịch phát triển, các xu hướng và đặc điểm tư tưởng của truyện cổ tích.

giá cao với cách viết lại, kể lại truyện tinh khiết, hồn nhiên. Nét dân gian giản dị, cổ xưa được kết hợp với sự biến hóa linh hoạt và sinh động trong cốt chuyện. PGS Vũ Ngọc Khánh đánh giá đó là "cách kể mộc mạc, có vẻ biến hóa, và điều đáng quý hơn cả: rất đáng tin".

Một thế giới cổ tích nhiệm màu với các bài học nhân nghĩa, đối nhân xử thế ở đời và tinh thần sáng tạo, ý chí vươn lên… thông qua các câu chuyện khiến *Kho tàng truyện cổ tích Việt Nam* trở thành tác phẩm kinh điển của người Việt Nam và có ảnh hưởng đến giáo dục tư duy, nhân cách cho nhiều thế hệ người Việt.

Chân dung giáo sư Nguyễn Đổng Chi.

Cố giáo sư Nguyễn Đổng Chi sinh tại Phan Thiết (Bình Thuận), là con nhà giáo Nguyễn Hiệt Chi. Năm 27 tuổi, tác giả đã hoàn thành tác phẩm *Việt Nam cổ văn học sử* (xuất bản lần đầu năm 1942). Năm 1957, ông ra mắt công trình *Lược khảo về thần thoại Việt Nam*. Ngoài đời hiền lành và ít nói song GS. Nguyễn Đổng Chi có hơn 50 năm cầm bút, đóng góp lớn trên nhiều lĩnh vực nghiên cứu và thời trẻ cũng từng là một phóng viên. Ông là người đặt nền móng cho việc nghiên cứu thần thoại, sưu tầm, nghiên cứu văn học, văn hóa dân gian, là người đầu tiên nghiên cứu mối tương quan giữa truyện cổ tích Việt Nam với truyện cổ tích nhiều nước khác. Giáo sư Nguyễn Đổng Chi được trao tặng Giải thưởng Hồ Chí Minh đợt 1 năm 1996 với tác phẩm *Kho tàng truyện cổ tích Việt Nam*, ghi nhận công lao suốt đời tìm kiếm và góp phần gìn giữ những di sản văn hóa dân tộc của ông. Tiến sĩ Lê Văn Hảo nhận xét: "Nguyễn Đổng Chi có cái tư chất của một nhà văn biết ghi lại trung thành niềm hứng khởi, nét ngây thơ và sự cảm động của người kể chuyện và nhà thơ dân gian".

BIỂN ẤY LÀ CỦA MÌNH
TỰ HÀO VẺ ĐẸP BIỂN ĐẢO VIỆT NAM

Hai quyển sách thiếu nhi*! Biển ấy là của mình* và *Phong ba nơi đầu sóng* NXB Hà Nội và Lionbooks ấn hành thể hiện niềm tự hào về vẻ đẹp biển đảo Việt Nam, mang đến giá trị giáo dục đầy ý nghĩa góp phần khẳng định, tôn vinh chủ quyền đất nước.

Bộ sách thiếu nhi *Em yêu Việt Nam mình*.

Hai tập sách khổ vuông xinh xắn*! Biển ấy là của mình* và *Phong ba nơi đầu sóng* nằm trong tủ sách nhiều tập chủ đề *Em yêu Việt Nam mình* của Lionbooks khởi xướng, mở ra làn gió mới trong tủ sách thiếu nhi dành cho trẻ em.

Khơi dậy tình yêu biển đảo

Nhà văn Bùi Tiểu Quyên là người chắp bút cho hai 2 tập sách *Phong ba nơi đầu sóng* và *Biển ấy là của mình* cho biết chất liệu để chị viết nên bộ sách là từ chuyến công tác đi thăm quần đảo Trường Sa và thềm lục địa phía Nam trên con tàu KN290 của Cục Kiểm ngư Việt Nam tháng 4-2019.

Là người có nhiều năm kinh nghiệm viết các tác phẩm truyện ngắn, tản văn và truyện dài dành cho cả người lớn và thiếu nhi, lần này Tiểu Quyên tiếp tục kể câu chuyện về sự sống mãnh liệt của con người trên đảo Sinh Tồn (quần đảo Trường Sa), qua đó thể hiện niềm tự hào đầy kiêu hãnh về vẻ đẹp biển đảo Việt Nam.

Bà Nguyễn Chiều Xuân.

Bà NGUYỄN CHIỀU XUÂN (sáng lập đơn vị sách thiếu nhi Lionbooks) cho biết: "Hai quyển sách về biển đảo nằm trong series nhiều tập ***Em yêu Việt Nam mình*** là dòng sách tôn vinh con người, thiên nhiên và các giá trị Việt mà chúng tôi tâm huyết thực hiện trong năm 2023.

Bộ sách như một khúc hát khiến trái tim tôi xúc động, nghẹn ngào từ khi đọc bản thảo, xem tranh minh họa và tưởng tượng về vùng đất mà tôi luôn tha thiết muốn được đặt chân đến một lần trong đời. Không biết nói sao để diễn tả hết cảm xúc của tôi khi được thực hiện bộ sách này, chỉ ước mong sao, nó có thể đến tay hàng triệu trẻ em Việt Nam, để các cháu có thể biết thêm nhiều hơn về biển đảo thiêng liêng của Tổ quốc. Để mọi thế hệ mai sau đều mãi mãi tự hào: Trường Sa - Hoàng Sa là của Việt Nam!".

Nhà văn Tiểu Quyên cho biết: “Bộ sách tranh về biển đảo tiếp cận lứa tuổi độc giả là các bé dưới 10 tuổi. Thông qua câu chuyện trong 2 tập sách, tôi muốn kể với các bạn nhỏ một câu chuyện về nơi đầu sóng, cho các em hình dung ban đầu về đảo Sinh Tồn nói riêng và Trường Sa nói chung. Đó là về cuộc sống của các chiến sĩ và nhân dân cùng các em thiếu nhi nơi đảo xa, về các loài cây sinh trưởng ở Trường Sa như phong ba, bàng vuông, bão táp…; về những ngày nắng, những ngày bão giông và cả mùa Xuân ấm áp nơi đầu sóng; về tình bạn, tình yêu thương giữa những chú chó, những người bạn nhỏ…

Tôi hy vọng rằng các bạn đọc nhỏ tuổi sẽ có những cảm nhận hồn nhiên ban đầu về quần đảo Trường Sa, để mai này trưởng thành và hiểu biết hơn, tình yêu quê hương đất nước cũng như dành cho biển đảo Tổ quốc của các bạn sẽ ngày càng lớn lao hơn. Các bạn sẽ yêu cuộc đời và con người hơn, sống có lý tưởng và hoài bão, trách nhiệm và khát vọng cống hiến, biết sống vì nhau và vì những điều đẹp đẽ nhất”.

HÀNH TRÌNH
CÀ NÓNG CHU DU TRƯỜNG SA
TRƯỜNG SA MÃI MÃI TRONG TIM TA

Tác phẩm *Cà Nóng chu du Trường Sa* của nhà văn trẻ Bùi Tiểu Quyên (NXB Kim Đồng) đoạt giải C (không có giải A, B ở hạng mục sách thiếu nhi) ở Giải thưởng Sách quốc gia lần thứ 5 năm 2022.

Những bức tranh vẽ tuyệt đẹp, đáng yêu dành cho cả trẻ em lẫn người lớn đều có thể thưởng thức được của họa sĩ Đinh Nguyên Hoàng minh họa về một hành trình đến với quần đảo Trường Sa thiêng liêng của Tổ quốc Việt Nam

Nhà văn Bùi Tiểu Quyên.

Bìa sách *Cà nóng chu du Trường Sa*.

trong truyện dài *Cà Nóng chu du Trường Sa* do tác giả Bùi Tiểu Quyên sáng tác dựa trên nguồn cảm hứng dạt dào từ chuyến đi thăm quần đảo Trường Sa năm 2019 của chị.

Tiểu Quyên thổ lộ "muốn viết một cuốn sách dành riêng cho Trường Sa và phải mất nhiều tháng suy nghĩ, cuối cùng, tôi chọn viết cho những người bạn nhỏ". Tác giả chọn ngôi thứ nhất kể chuyện là... một chiếc máy ảnh tên là Cà Nóng, đi theo "cô chủ phóng viên" lên tàu tham gia chuyến hải trình đặc biệt thăm Trường Sa. Trong chuyến phiêu lưu kỳ thú này, Cà Nóng đã ngẩn ngơ khi chứng kiến những khung cảnh kỳ vĩ của trời biển, những đảo chìm đảo nổi, những nhà giàn giữa biển khơi. Cà Nóng cũng may mắn gặp gỡ bao nhân vật đặc biệt khi đặt chân lên các điểm đảo, trải nghiệm bao câu chuyện lý thú bất ngờ trong suốt hành trình...

Khắc ghi Trường Sa trong tim

Lần đầu tiên, những chiếc máy ảnh được tham gia vào lễ thả hoa tưởng niệm các chiến sĩ đã hy sinh tại quần đảo Trường Sa và thềm lục địa phía Nam. Đó là cảm giác mà

Cà Nóng không thể nào quên được. Trường Sa tháng 4 là những ngày nắng cháy, vậy mà, lạ lùng là khi lễ tưởng niệm diễn ra vài phút, mây đen bỗng đâu kéo đến, che kín bầu trời. Phía biển, tràng hoa như đứng yên cùng con nước. Nhiều người đã rơi nước mắt...

Trong hải trình Trường Sa, Cà Nóng có được những người bạn tốt bụng là Ni và So – một chiếc máy ảnh thích chụp ảnh thiên văn và một chiếc thích chụp ảnh môi trường. Ngoài ra còn có cô bạn nhỏ tên Meica, là một chiếc máy ảnh chụp bằng phim. Cô chủ của Cà Nóng là phóng viên công tác tại một tòa soạn báo lớn ở thành phố. Chủ của Ni và So cũng vậy.

Mọi người đã có rất nhiều hoạt động ý nghĩa trong suốt chuyến hải trình đến thăm các điểm đảo chìm, đảo nổi ở Trường Sa: Song Tử Tây, Sinh Tồn, Đá Nam, Đá Thị, Đá Lát, Tiên Nữ, Cô Lin... và nhà giàn DK1/21 trên thềm lục địa phía Nam. Ngày trở về, tất cả chụp cùng nhau một bức ảnh kỷ niệm, rưng rưng khi biết rằng có thể rất lâu mới có thể được một lần trở lại nơi đầu sóng. Bởi Trường Sa cách đất liền hàng trăm hải lý, trùng điệp mù khơi. Nhưng, tất cả sẽ luôn khắc ghi Trường Sa mãi mãi trong trái tim mình.

Câu chuyện chân thực và sáng tạo, kèm theo bộ tranh minh họa bắt mắt xoay quanh nhân vật Cà Nóng cùng nhiều nhân vật tinh nghịch, dễ thương khác đã góp phần giúp bạn đọc khám phá nét đẹp tuyệt vời của biển đảo quê hương. Đồng thời, độc giả hiểu hơn về những cột mốc lịch sử thiêng liêng mà các bậc tiền nhân giữ gìn nơi biển đảo của Tổ quốc.

BỘ SÁCH
EM YÊU BIỂN ĐẢO - BIÊN CƯƠNG: GIÁO DỤC TRẺ NHỎ TÌNH YÊU QUÊ HƯƠNG

Bộ sách *Em yêu biển đảo - Biên cương* gồm 6 cuốn sách tranh dành cho học sinh cấp 1 do NXB Trẻ ấn hành năm 2024 kể những câu chuyện dung dị đáng yêu bằng văn vần kết hợp tranh minh họa tuyệt đẹp góp phần vun đắp tình yêu biển đảo quê hương cho các độc giả nhí.

Bộ sách gồm 6 tựa: *Em là hải quân nhí*, *Quê em ở Trường Sa* (tác giả Nguyễn Thắm); *Heo đất đi Trường Sa*, *Cây bàng vuông của bé* (tác giả Uyên Đào); *Cô giáo ở đảo Lý Sơn*, *Chú bộ đội tí teo* (tác giả Phùng Hạo). Điểm đặc biệt là các tác giả đã viết nội dung từ những cảm hứng thực tế hoặc những nhân vật có thật. Được biết, nhóm tác giả – họa sĩ Funti Kidbooks và biên tập viên nhà xuất bản có những nỗ lực nghiên cứu tài liệu, kiểm chứng thực tế một cách cẩn thận với các chi tiết trong sách, mô tả đúng các địa danh Việt Nam, hay quân phục, tác phong của bộ đội biên phòng, hải quân…

Từ chú bộ đội đến cô giáo nhỏ

Tác giả Phùng Hạo hiện đang theo học Thạc sĩ Truyền thông tại Đại học Corvinus Budapest (Hungary) cho biết anh

Bộ sách *Em yêu biển đảo - Biên cương.*

viết *Chú bộ đội tí teo* kể về một bạn nhỏ có cha là bộ đội biên phòng. "Bạn nhỏ này mong ước một ngày trở thành chú bộ đội, góp sức giữ gìn hòa bình cho Tổ quốc", Hạo nói và gửi gắm thông điệp đến các bạn học sinh tri ân những chú bộ đội biên phòng ngày đêm canh giữ bảo vệ biên cương, hải đảo quê hương bằng những hành động thiết thực như học giỏi, làm theo 5 điều Bác Hồ dạy và hiểu biết về vùng đất, vùng trời, vùng biển Tổ Quốc...

Với *Cô giáo ở đảo Lý Sơn*, Phùng Hạo lấy cảm hứng từ cô học trò Trần Thị Hòa, quê ở huyện đảo Lý Sơn (tỉnh Quảng Ngãi), mồ côi cha từ bé. Hòa sớm tự lập, nhận Quỹ học bổng Vừ A Dính và CLB "Vì Hoàng Sa - Trường Sa thân yêu" đến TP.HCM học tập và tốt nghiệp đại học. Sau đó Hòa trở về Lý Sơn mở lớp dạy tiếng Anh cho trẻ em trên đảo.

Em là hải quân nhí, là cư dân Trường Sa

"Bạn đọc rất cần những tác phẩm về biên giới, ven biển và hải đảo để hiểu hơn và biết ơn sự vất vả, hy sinh của các chiến sĩ giữ gìn hòa bình và chủ quyền thiêng liêng của Tổ quốc nơi đầu sóng ngọn gió; cảm nhận được ý chí vượt khó của bạn bè, cư dân nơi vùng sâu vùng xa. Điều nhóm tác giả mong muốn nhiều nhất là bộ sách có thể đến được thật nhiều học sinh trong nước lẫn thiếu nhi kiều bào Việt Nam ở nước ngoài. Bản thân tôi tự hứa với lòng sẽ viết thêm nhiều tác phẩm về biên cương hải đảo, làm nhịp cầu nối yêu thương giữa người dân đất liền với biển đảo quê hương".

Tác giả **NGUYỄN THẮM** bày tỏ.

Tác giả Nguyễn Thắm kể: "Năm 2018, tôi may mắn được tham gia chuyến công tác thăm quân và dân ở quần đảo Trường Sa. Hành trang của tôi ra thăm đảo có rất nhiều bức tranh, lá thư của các em nhỏ nhờ tôi gửi tặng các chiến sĩ hải quân. Rất nhiều bé vẽ ước mơ được trở thành chiến sĩ hải quân, ước mơ được thăm đảo và bày tỏ sự ngưỡng mộ dành cho các chú.

Tôi viết *Em là hải quân nhí* nhằm giúp các bạn nhỏ và cả những

người chưa có dịp thăm đảo sẽ hiểu và hình dung một cách sinh động hơn về công việc của các chiến sĩ nơi đầu sóng ngọn gió. Ngoài ra, đã có nhiều thiếu nhi nuôi heo đất, vẽ tranh, vẽ túi gây quỹ góp phần cổ vũ tinh thần cho đảo xa".

Với *Quê em ở Trường Sa*, tác giả Nguyễn Thắm lấy cảm hứng từ câu chuyện của bạn Phan Thị Thu Quyền và gia đình chuyển từ đất liền đến đảo Song Tử Tây sinh sống từ năm 2007. Câu chuyện là góc nhìn mà Thu Quyền chia sẻ về cuộc sống cư dân đảo và nét đẹp trong xanh tự nhiên của quần đảo Trường Sa "thương mến thương".

Cây bàng vuông của bé

Tác giả Uyên Đào viết *Heo đất đi Trường Sa* với cảm hứng từ một chú heo đất có thật của bạn học sinh cấp 1 Phạm Nguyễn Nam Anh (quận 7, TP.HCM) được gửi lên tàu Trường Sa 571 đi thăm quần đảo năm 2018. Chú heo đất Chấm Bi là "món quà ấm áp đất liền tặng đảo xa", được tham quan qua các đảo, được các chiến sĩ, những người bạn nhỏ trên đảo nâng niu yêu thương bởi chú góp sức xây mái trường mới tại đây.

"Nhóm sáng tác luôn mong mỏi có tác phẩm về chủ đề biên cương, biển đảo nhằm góp phần làm giàu thêm dòng sách biển đảo, cũng như nuôi dưỡng tình yêu Tổ quốc cho các bạn đọc nhỏ tuổi. Chúng tôi hy vọng bộ sách tranh góp phần cung cấp kiến thức về biển đảo - biên cương cho trẻ em một cách đơn giản, dễ hiểu và sinh động. Từ đó, các bạn nhỏ càng yêu quý Tổ quốc quê hương mình".

Tác giả **PHÙNG HẠO** chia sẻ.

Cây bàng vuông của bé của tác giả Uyên Đào kể về trái bàng vuông trên đảo Trường Sa được mang về đất liền. Cô học trò nhỏ cùng mẹ chăm sóc cây bàng lớn lên mỗi ngày và đem tặng cây cho trường học với niềm tự hào và hạnh phúc. Ở nhiều trường học nơi đô thị trong đất liền giờ đây có các cây bàng vuông được trồng, lớn mạnh, lan tỏa bóng mát sân trường cho học trò học hành, vui chơi, đồng thời hiện diện biểu tượng mạnh mẽ, sức sống mãnh liệt từ Trường Sa thân thương, vĩnh viễn không thể tách rời với non sông Việt Nam.

"Biển đảo luôn là nhà
Nồng ấm trong tim ta"
*(tác giả **Uyên Đào**)*

VĂN CHƯƠNG VIỆT VÀ HỘI HỌA SONG HÀNH

Các tranh minh họa màu được vẽ lại đã "khoác lên màu áo mới" cho hai tác phẩm nổi tiếng của nền văn học Việt Nam *Thương nhớ mười hai* (nhà văn Vũ Bằng) và *Bỉ vỏ* (Nguyên Hồng).

Việc hai tác phẩm nổi tiếng của nền văn học Việt Nam xuất hiện (NXB Văn học và Đông A ấn hành) trong diện mạo mới kết hợp giữa vẻ đẹp của văn chương và hội họa là một tín hiệu rất đáng mừng cho làng sách trong nước, giới văn sĩ lẫn các tầng lớp bạn đọc yêu văn chương.

Tăng giá trị danh tác

Người đọc (nhất là thế hệ trẻ, sinh viên học sinh) giờ đây có thể thưởng thức các danh tác của tác giả Việt mà giá trị được khẳng định vượt thời gian. Sức hấp dẫn của các tác phẩm này càng được nâng tầm thời đại và thu hút công chúng hôm nay hơn khi được tổ chức nội dung - hình thức khác biệt và tăng tính thẩm mỹ.

Cụ thể như *Thương nhớ mười hai* và *Bỉ vỏ* đều có nhiều tranh minh họa mới của các họa sĩ Việt Nam đương đại. Điều này nhắc nhớ tác phẩm *Số đỏ* của Vũ Trọng Phụng và *Người kép già* của Kim Lân cũng đã được xuất bản với nhiều tranh

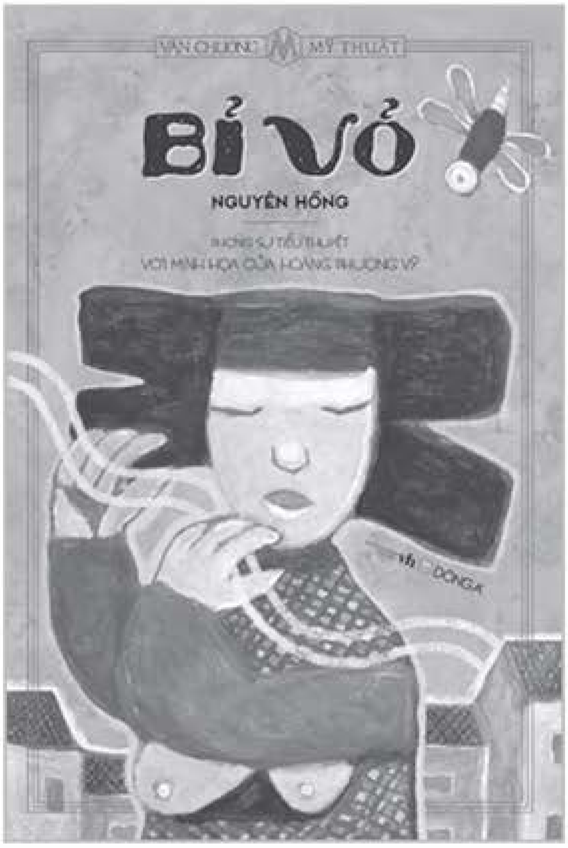

Bìa sách *Bỉ Võ*.

Bìa sách *Thương nhớ mười hai*.

minh họa tuyệt đẹp của các họa sĩ Thành Chương, Thành Phong. Hay Tuyển tập *Truyện ngắn Nguyễn Huy Thiệp* xuất bản tháng 8-2020 cũng chứa loạt tranh minh họa đặc sắc từ nhiều họa sĩ đương đại Việt Nam nổi tiếng.

Việc tôn vinh các danh tác của Việt Nam sẽ mang dấu ấn xuyên suốt là các tác phẩm xuất bản mới sẽ được minh họa bởi một họa sĩ Việt Nam đương đại, đảm bảo tính nhất quán, hài hòa giữa nội dung và tranh vẽ, mang đến cho bạn đọc yêu nghệ thuật lẫn văn chương những cảm xúc, ấn tượng khi cầm trên tay tác phẩm trang nhã, đẹp mắt.

Tận tâm nghiệp chữ nghĩa

Ông Đạt Nhân (biên tập viên Đông A) cho biết Tủ sách Văn chương & Mỹ thuật chính thức ra mắt với mục tiêu "khoác màu áo mới" cho các tác phẩm nổi tiếng (nhất là tác phẩm xuất bản đã lâu, tác phẩm có thể đã thất lạc, hoặc có nhiều dị bản) bằng hội họa. Như tác phẩm *Bỉ vỏ* (Nguyên Hồng) gồm nhiều tranh minh họa của họa sĩ Hoàng Phượng Vỹ (hậu duệ của nhà thơ Hoàng Trung Thông).

"Tinh thần là làm thế nào để đưa độc giả đến thật gần với nguyên tác (bản in lần đầu của tác phẩm, lúc tác giả viết với cảm xúc nguyên sơ và chân thực nhất), có thể gói nôm na trong cụm từ "ôn cố tri tân". Khi cầm trên tay một ấn phẩm, bạn đọc không chỉ được đọc văn, mà còn được xem tranh. Ngôn ngữ văn học và ngôn ngữ hội họa chắp cánh cho nhau trong một bản sách".

Tủ sách Văn chương & Mỹ thuật của Đông A với mục tiêu "khoác màu áo mới" cho các tác phẩm nổi tiếng, có hình thức sách xuất bản mới sẽ được minh họa xuyên suốt bởi một họa sĩ Việt Nam đương đại, đảm bảo tính nhất quán, hài hòa giữa nội dung và tranh vẽ, mang đến cho bạn đọc yêu nghệ thuật và văn chương những cảm xúc, ấn tượng khi cầm trên tay tác phẩm trang nhã, đẹp mắt.

Nhiều họa sĩ tham gia vẽ minh họa cho các tác phẩm "văn chương song hành hội họa" sẽ ra mắt công chúng đầu năm 2022. Cụ thể, họa sĩ Tạ Huy Long vẽ minh họa cho tác phẩm ***Quả dưa đỏ*** của Nguyễn Trọng Thuật (là nhà văn Việt Nam ở nửa đầu thế kỷ XX). Họa sĩ Đào Hải Phong vẽ ***Gió đầu mùa & Hà Nội băm sáu phố phường*** của Thạch Lam. Họa sĩ Đặng Xuân Hòa minh họa cho ***Tuyển tập truyện ngắn Nam Cao***... Các họa sĩ sẽ vẽ minh họa theo chương, tầm 10-15 bức tranh cho mỗi tác phẩm.

Họa sĩ trẻ Duy Hưng là người vẽ minh họa cho cuốn *Thương nhớ mười hai* của nhà văn Vũ Bằng (1913-1984) dựa trên cảm hứng từ tranh lụa Việt Nam đầu thế kỷ XX của các danh họa nổi tiếng như Lê Phổ, Mai Trung Thứ… Anh cho biết: "Bản thân tôi là một người có hứng thú với sách vở văn chương và tin rằng tủ sách Văn chương & Mỹ thuật sẽ có vị trí đặc biệt trong giới thưởng ngoạn".

"Thông thường, sách thuần văn chương chú trọng nhiều vào biểu cảm của ngôn từ, còn sách tranh (art book) thì tập trung thể hiện nội dung ở hình ảnh. Tuy nhiên, các tác phẩm nào được chăm chút kỹ lưỡng cả về văn chương lẫn hình ảnh, thì quyển sách sẽ vừa là những trang văn chữ, vừa là những trang tranh hội họa, mang giá trị sưu tầm, sưu tập, lưu trữ vượt thời gian" – họa sĩ Duy Hưng bày tỏ.

BÙI XUÂN PHÁI
CON MẮT CỦA TRÁI TIM

Hai tác phẩm mới về cố họa sĩ Bùi Xuân Phái được NXB Trẻ ấn hành gồm: *Bùi Xuân Phái - Con mắt của trái tim* và *Hội họa Bùi Xuân Phái và tôi* được công chúng yêu mỹ thuật đón nhận.

Nằm trong bộ sách "Mỹ thuật làm giàu cuộc sống" của NXB Trẻ, những câu chuyện, khảo cứu, bài bình luận, chia sẻ rất sâu sắc, hấp dẫn về hội họa và cuộc đời của cố danh họa Bùi Xuân Phái xuất hiện trong hai tuyển tập sách quý.

Bùi Xuân Phái - Con mắt của trái tim gồm 224 trang in màu (trong đó có 165 tác phẩm Bùi Xuân Phái), là một tuyển tập công phu khi tập hợp 25 bài viết về hội họa Bùi Xuân Phái từ 14 nhà nghiên cứu và phê bình nổi tiếng trong lẫn ngoài nước. Chỉ cần nhìn danh sách là độc giả đủ ấn tượng: Văn Cao, Thái Bá Vân, Nguyễn Tuân, Dương Tường, Nguyễn Quân, Nguyễn Thụy Kha, Phan Cẩm Thượng…

> "Đối với người Hà Nội, tranh Phái gắn với những hoài niệm tuổi thơ của mỗi người. Tranh Phái như một cửa sổ mở về thế giới tuổi thơ, một thế giới Hà Nội thập niên 70, 80 của thế kỷ trước. Cứ như chiếc tủ kỳ lạ của giáo sư Digory Kirke trong phim "Biên niên sử Narnia" vậy!".
>
> Họa sĩ **NGUYỄN PHAN NAM AN**.

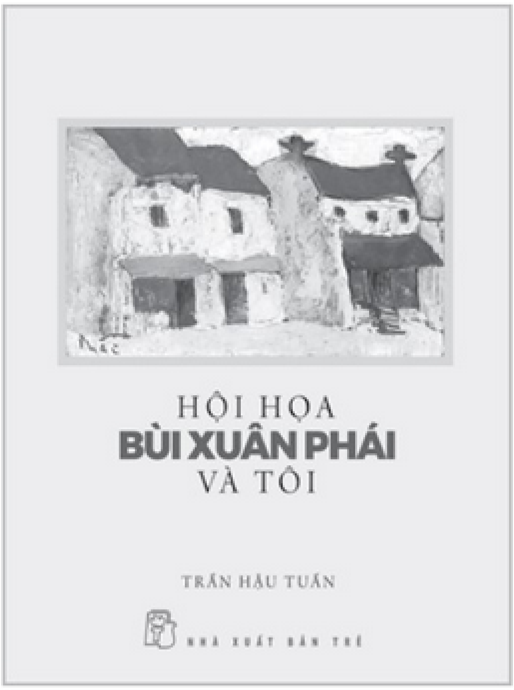

Hai ấn phẩm mới ra mắt về Bùi Xuân Phái của NXB Trẻ.

Theo lời giới thiệu sách, "mỗi người đã nhìn tranh và cuộc đời ông dưới một góc độ khác nhau, đem lại cho chúng ta những cảm nhận và hiểu biết rất mới mẻ và phong phú".

Là người biên tập quyển sách, họa sĩ Nguyễn Phan Nam An cho biết chủ biên/đồng tác giả Trần Hậu Tuấn đã đứng ra liên hệ tất cả các tác giả có bài trong sách, thậm chí phải bay ra Hà Nội để có được chữ ký của các tác giả/người thừa kế hợp pháp. Ông kể: "Quá trình biên tập số lượng bài và tác giả lớn, mỗi người viết mỗi kiểu, có bài tiếng Việt, có bài tiếng Anh... Chúng tôi quyết định hai bài gốc tiếng Anh thì in cả bản gốc và bản dịch để độc giả dễ đối sánh".

Trong khi đó, cuốn *Hội họa Bùi Xuân Phái và tôi* là tập tùy bút đặc sắc và hiếm có của tác giả Trần Hậu Tuấn viết về các đề tài đa dạng trong tranh Bùi Xuân Phái. "Nhà phê bình

mỹ thuật Nguyễn Quân khi viết lời giới thiệu đã xác định đây là một tập tùy bút phê bình nghệ thuật nhưng có văn phong mềm mại và tràn đầy cảm xúc của văn học" – biên tập viên sách Nam An cho hay.

Ông Nam An cũng kể: "Tôi thật sự xúc động trước những trang viết đẹp: có bài trữ tình, lãng đãng như tản văn, có bài lại sâu sắc như phê bình nghệ thuật. Tác giả Trần Hậu Tuấn là người cực kỳ kỹ lưỡng và đòi hỏi cao về chất lượng hình ảnh. Trong bản thảo, ông căn chỉnh từng chút một vị trí tranh, độ lớn của tranh và màu tranh, thậm chí đi cùng tôi đến nhà in để đề nghị chỉnh màu, duyệt màu trong quá trình in sách. Thật hiếm thấy tác giả nào quan tâm đến đứa con tinh thần của mình như vậy".

"Anh vẽ như con người ta phải hít thở, như người ta phải uống nước đun sôi nước nguội men nồng".

Nhà văn **NGUYỄN TUÂN** (1910 - 1987)
nói về họa sĩ Bùi Xuân Phái
trong sách ***Hội họa Bùi Xuân Phái và tôi***.

TRUYỆN NGẮN NGUYỄN HUY THIỆP "GẤP TRANG SÁCH LẠI, MẶC AI KHÓC CƯỜI"

Tuyển tập *Truyện ngắn Nguyễn Huy Thiệp* (NXB Văn học và Công ty Đông A ấn hành) chứa đựng 42 truyện chọn lọc và tâm đắc nhất của ông cùng loạt tranh minh họa đặc sắc, được in ấn nhiều phiên bản chất lượng phục vụ người sưu tầm sách, chơi sách và bạn đọc gần xa.

Ấn phẩm rất trang trọng với ấn bản bìa cứng có bìa áo in bằng công nghệ metalize (in màng kim loại) và ruột in bằng mực vi sinh, góp phần tôn vinh những tác phẩm truyện ngắn vượt thời gian của Nguyễn Huy Thiệp (1950 - 2021) – một trong những nhà văn góp phần giúp văn đàn Việt Nam thời đổi mới khởi sắc đến huyên náo, tạo những cuộc tranh luận nghệ thuật văn chương đa chiều, thú vị.

So với nhiều tuyển tập truyện ngắn, sách đã in trước đây, tuyển tập *Truyện ngắn Nguyễn Huy Thiệp* đặc biệt ở chỗ chứa các truyện ngắn do đích thân ông lúc sinh thời tự tuyển lựa và sắp xếp theo thứ tự thời gian như một tổng kết đẹp để "gác bút từ giã nghiệp văn" (tác giả ngừng viết từ khoảng năm 2014 cho đến cuối đời). Đồng thời, tuyển tập còn có nhiều tranh minh họa tuyệt đẹp do nhiều họa sĩ đương đại Việt Nam có tên tuổi vẽ được đưa vào ấn phẩm này. Đó là những danh

Tác phẩm *Truyện ngắn Nguyễn Huy Thiệp*.

họa như Thành Chương, Lê Thiết Cương, Đỗ Phấn, Đào Hải Phong, Phan Cẩm Thượng, Nguyễn Hồng Hưng, Hoàng Phượng Vỹ, Đỗ Hoàng Tường, Đặng Xuân Hòa, Trần Trọng Vũ, Lê Thánh Thư... Họ góp những tranh minh họa "cho thêm sinh động, vui mắt..., gọi là tình cảm liên tài với nhau" như lời nhà văn Nguyễn Huy Thiệp để tựa. Tác giả cũng không quên lý giải rằng ông "chơi với nhiều họa sĩ nổi tiếng. Bạn bè quý nhau, ai nấy đều phóng khoáng hào hiệp... Khi tôi mời cùng vẽ tranh để làm sách thì ai nấy đều vui vẻ nhận lời".

Gặp lại *Tướng về hưu*

Có sự nghiệp văn chương đồ sộ, được xem là "của hiếm", là "hiện tượng độc đáo" (thậm chí đến mức gây tranh cãi) với các thể loại sáng tác gồm truyện ngắn, kịch, tiểu luận, phê bình văn học, song nhà văn Nguyễn Huy Thiệp thành công nhất là truyện ngắn. Trong các tác phẩm nổi tiếng của ông, nổi bật nhất với *Tướng về hưu* (phổ biến lần đầu vào tháng 6-1987 trên Báo Văn nghệ – lúc bấy giờ Nguyễn Huy Thiệp còn là nhân viên Công ty Sách - Thiết bị trường học thuộc

Bìa sách *Tướng về hưu*.

Bộ Giáo dục và "chưa có tên tuổi gì ở trên văn đàn" như ông tự nhận). *Tướng về hưu* là một truyện ngắn đỉnh cao trong sự nghiệp sáng tác của Nguyễn Huy Thiệp, theo nhiều nhà chuyên môn và phê bình công nhận. Năm 1988 có bộ phim tâm lý xã hội cùng tên của đạo diễn Nguyễn Khắc Lợi ra mắt với kịch bản dựa theo truyện ngắn này của Nguyễn Huy Thiệp.

Với tác phẩm tiêu biểu như *Tướng về hưu* của Nguyễn Huy Thiệp, điều độc đáo mà bao nhà nghiên cứu phê bình văn học, giới mộ điệu văn chương và công chúng thưởng thức từng bình phẩm, tranh luận suốt hơn 30 năm qua đó chính là câu chuyện, dòng văn độc đáo, khó ai bắt chước trên một cốt truyện lẫn nhân vật bình thường. Thật vậy, những câu đơn với giọng kể chắt lọc, súc tích của ông đi sâu vào tâm trí người đọc dẫu cho nó có chua chát hay nhẹ nhàng. Hiện thực cuộc sống, số phận con người trong xã hội sau chiến tranh từ đó được phản ánh rất mạnh mẽ bằng thủ pháp văn chương rất riêng của Nguyễn Huy Thiệp.

NHỮNG NGƯỜI PHỤ NỮ SIÊU "NGẦU" TRONG SỬ VIỆT

Bộ sách tranh lịch sử dành cho thiếu nhi *Những người phụ nữ siêu "ngầu" trong sử Việt* do Đoàn Mai Anh viết lời, Lê Phương Quỳnh vẽ minh họa, tôn vinh cuộc đời và dấu ấn đặc biệt của 52 nhân vật nữ tiêu biểu qua từng thời kì lịch sử.

Với 3 tập sách đầu tiên gồm *Danh nữ chốn hoàng cung*, *Nữ anh hùng trong chiến tranh* và *Tài nữ xuất chúng*, bộ sách giúp các bạn độc giả nhí tìm hiểu về các giai đoạn lịch sử dân tộc, đồng thời ngưỡng mộ và tự hào về những vị nữ tướng anh dũng, những phụ nữ tài danh có công góp phần bảo vệ nền độc lập dân tộc, xây dựng phát triển quê hương đất nước khiến ai cũng nể phục.

Những tài nữ xuất chúng

Toàn bộ câu chuyện *Những người phụ nữ siêu "ngầu" trong sử Việt* được kể bởi nhân vật sử gia Quy Múp. Độc giả được Quy Múp đi ngược dòng thời gian theo chiều dài lịch sử hàng ngàn năm của dân tộc để tìm hiểu về cuộc đời và những đóng góp của 52 nhân vật nữ tiêu biểu qua từng thời kì lịch sử.

Đó là những hoàng hậu, công chúa, nữ tướng, nữ chiến sĩ, nhà cách mạng, nữ trí thức, nhà khoa học… Việt Nam được thể hiện đầy ấn tượng với tinh thần dân tộc, lòng yêu nước, có tấm lòng cao cả, năng lực tài trí và khí chất hơn người.

Bộ sách *Những người phụ nữ siêu "ngầu" trong sử Việt.*

Tác giả Đoàn Mai Anh cho biết: "Từ lâu tôi đã ấp ủ viết một bộ sách dành cho thiếu nhi Việt Nam nói chung và các bé gái nói riêng, với một hình thức hấp dẫn, sáng tạo, không nhàm chán về tiểu sử những người phụ nữ tài ba đất Việt để truyền cảm hứng lịch sử, thôi thúc bạn trẻ niềm tự hào dân tộc, phấn đấu khai phá tiềm năng của bản thân".

Tác giả cho biết tiêu chí lựa chọn các nữ nhân vật đưa vào sách dựa trên 3 yếu tố chính: đó là những nhân vật nữ nổi tiếng, quen thuộc, được nhiều người nhắc đến. Những nhân vật có tính cách, tài năng khác biệt so với chuẩn mực xã hội đương thời, có tác động không nhỏ tới lịch sử, hoặc chính họ làm thay đổi cách nhìn về lĩnh vực, ngành nghề nào đó. Cuối cùng là mỗi thời kì chọn vài nhân vật tiêu biểu.

Học từ những chuyện đời đặc sắc

Tác giả Đoàn Mai Anh kể: "Khi biên soạn bộ sách, tôi cũng gặp những khó khăn nhất định. Với những mốc lịch sử quá xa, tài liệu ghi chép sẽ hạn chế. Nếu muốn kể một câu chuyện hay ho và thú vị, tôi phải đào sâu nhiều hơn nhưng vẫn phải giữ cho câu chuyện đi sát với thực tế".

"Đối với những nhân vật đương đại, NXB Phụ nữ Việt Nam phải xin ý kiến xác nhận của họ trước khi đưa vào bộ sách. Cũng có nhân vật vô cùng khiêm tốn và họ không muốn quảng cáo hình ảnh về bản thân, ban biên tập đã rất cố gắng để thuyết phục họ đồng ý" – Mai Anh kể chuyện hậu trường thú vị xung quanh bộ sách.

Tác giả Đoàn Mai Anh và gia đình.

Tác giả cho hay trong quá trình biên soạn, "bản thân trầm trồ bao nhiêu lần vì quá thích thú với một nhân vật đang viết. Mỗi cuộc đời nữ nhân đều là một câu chuyện khiến chúng ta trầm trồ và lĩnh hội nhiều bài học khác nhau từ tính cách thú vị và thành tựu đặc biệt của họ".

Ở tập 1, Mai Anh ấn tượng với công chúa Nguyễn Phúc Như Mai, con gái của vua Hàm Nghi và một bà vợ người Pháp khi ông bị lưu đày ở Algerie. Nơi xứ người, công chúa vẫn giữ được nét truyền thống học được qua cách người cha hoài nhớ cố hương. Về sau, công chúa làm cả đất nước Pháp kinh ngạc bởi sự nghiệp học hành và nghiên cứu không mệt mỏi của mình.

Bộ sách do NXB Phụ nữ Việt Nam phát hành gồm 3 quyển:

Tập 1 ***Danh nữ chốn hoàng cung*** giới thiệu 14 nhân vật nữ, có thân phận và cuộc đời cao quý như lưỡng triều hoàng hậu Dương Vân Nga, Nguyên phi Ỷ Lan, Nữ đế Lý Chiêu Hoàng, Công chúa Huyền Trân, Hoàng hậu Nam Phương...

Tập 2 ***Nữ anh hùng trong chiến tranh*** giới thiệu 14 nữ anh hùng trong các giai đoạn chiến tranh đã qua của đất nước: Hai Bà Trưng, Công chúa Thánh Thiên, Nữ tướng thủy quân Phật Nguyệt, Nữ tướng Lê Chân, Bà Triệu, Bùi Thị Xuân, Nguyễn Thị Minh Khai, Võ Thị Sáu, Đặng Thùy Trâm, Lê Thị Hồng Gấm, Nguyễn Thị Định, Nguyễn Thị Bình...

Tập 3 ***Tài nữ xuất chúng*** giới thiệu 14 nhân vật nữ làm việc, cống hiến, có thành tựu, đóng góp lớn lao cho đất nước từ 14 ngành nghề khác nhau trong lịch sử: Phạm Thị Trân, Nguyễn Thị Sen, Ngô Chi Lan, Đoàn Thị Điểm, Hồ Xuân Hương, Bà huyện Thanh Quan, Đạm Phương nữ sử, Sương Nguyệt Anh, Điềm Phùng Thị, Hoàng Xuân Sính...

Ở tập 2, hình ảnh về người phụ nữ Việt Nam duy nhất trong phái đoàn đàm phán kí Hiệp định Paris, bà Nguyễn Thị Bình, gây ấn tượng mạnh mẽ với tác giả: "Bà Nguyễn Thị Bình mang đến luồng gió mới cho nền ngoại giao Việt Nam với phong cách lịch lãm, duyên dáng và sự hiểu biết của mình". Còn sang tập 3, Mai Anh tâm đắc câu chuyện về bà Điềm Phùng Thị, một nữ tiến sĩ Nha khoa xuất sắc nhưng vì đam mê nghệ thuật mà rẽ ngang chinh phục ước mơ điêu khắc ở tuổi ba mươi, về sau trở thành một nghệ sĩ lừng danh trong giới.

Biên tập viên Thu Giang (NXB Phụ nữ Việt Nam), chia sẻ: "Vượt lên tư tưởng "trọng nam khinh nữ", "phái đẹp là phái yếu", phụ nữ Việt Nam luôn xuất hiện những tên tuổi có một không hai, lý tưởng chói ngời sử sách. Họ vượt lên định kiến, thể hiện khả năng, lòng dũng cảm, dám ước mơ, hành động và cống hiến".

Đoàn Mai Anh là tác giả sinh năm 1988, tốt nghiệp ngành Ngoại thương. Chị từng hoạt động trong ngành Truyền thông và báo chí trước khi chuyển hướng tập trung viết sách phục vụ độc giả thiếu nhi. Lê Phương Quỳnh là họa sĩ minh họa tự do tại TP.HCM. Chị thích được đi nhiều nơi, thưởng thức ẩm thực các vùng miền và vẽ nhiều thể loại.

BÉ HỌC CÁCH NÓI
GIÚP TRẺ PHÁT TRIỂN GIAO TIẾP

"Nếu mỗi lời cảm ơn là một bông hoa, thì ngày nào tớ cũng nhận được một vườn hoa thơm ngát" – những nội dung giản dị từ bộ sách *Bé học cách nói* (NXB Hà Nội và LionBooks ấn hành) giúp các độc giả nhí phát triển tự nhiên theo điều hay lẽ phải.

Bộ sách gồm 4 cuốn *Lời chào, Lời cảm ơn, Lời xin lỗi, Lời hứa* tựa một bộ cẩm nang nho nhỏ giúp cho các phụ huynh có thể tham khảo và đọc cùng con em trong nhà.

Từ lời xin lỗi đến lời cảm ơn

Sách giúp cho các bậc cha mẹ dạy bé về ứng xử, giao tiếp hàng ngày cùng những lời nói phù hợp. Đó là lời chào thể hiện sự lịch sự, là lời cảm ơn giúp trẻ biết trân trọng sự giúp đỡ cũng như tình yêu thương của mọi người xung quanh dành cho mình. Đó là lời hứa giúp trẻ biết nghiêm túc thực hiện những điều đã hứa, đồng thời những người lớn cũng cần phải giữ lời hứa với trẻ như một tấm gương cần thiết cho chúng. Đó cũng là lời xin lỗi từ cả hai phía: ba mẹ cũng phải nhận lỗi (nếu có), còn con trẻ biết nói lời xin lỗi khi có lỗi.

Bộ sách của tác giả Jian với ngôn từ thuần Việt, kèm tranh minh họa sinh động, dễ thương của họa sĩ Thanh Phan, gửi đến thông điệp cho phụ huynh và các độc giả nhí rằng:

Bộ sách *Bé học cách nói.*

"Lời cảm ơn, lời xin lỗi, lời hứa... không chỉ đơn thuần là một "câu nói". Nó biểu thị cho thái độ sống biết ơn, biết chịu trách nhiệm, tính cách dũng cảm, sự tự tin của chính con trẻ. Quan trọng hơn, trẻ em cần hiểu ý nghĩa thực sự của từng lời nói và cả tình huống nói ra sao cho phù hợp, đúng cách".

Ba mẹ giúp con phát triển tự nhiên

Là sách cho trẻ em nên *Bé học cách nói* được viết dưới dạng câu văn ngắn, với những nhân vật xuất hiện liên tục giúp độc giả nhí dễ nhớ nội dung và nắm bắt những câu chuyện, thông điệp giản dị, dễ hiểu diễn ra nơi đời sống thường ngày. Tác giả Chiều Xuân cho biết: "Bộ sách giúp trẻ nuôi dưỡng và phát triển kỹ năng giao tiếp, tư duy nhạy bén và xây dựng tính kết nối với thế giới xung quanh một cách dễ dàng".

> "Mẹ nói với tớ, lời hứa là một điều rất quý giá. Quý đến mức khi mình đã "trao" nó cho ai, mình đều thấy người ấy tràn đầy hạnh phúc và chờ mong nữa đấy!" – Trích bộ sách ***Bé học cách nói.***

Trẻ em là trung tâm của sách, thể hiện qua góc nhìn của các bạn nhỏ đối với các sự việc, hành vi, lời ăn tiếng nói trong giao tiếp với người thân, vạn vật xung quanh. *Bé học cách nói* gửi thông điệp thú vị là phụ huynh, người lớn cần phải là người nói trước lời chào, cảm ơn… để làm gương cho các con, giúp các con cảm thụ và chứng kiến những lời nói hay, những điều đẹp đẽ.

Bé học cách nói nhấn mạnh vai trò rất quan trọng của các bậc cha mẹ thông qua lời nói, thái độ và hành động hàng ngày của mình sẽ ảnh hưởng trực tiếp đến tâm hồn và tính cách của con em. Đồng thời, cha mẹ đồng hành cùng con lớn lên song cũng cần tôn trọng hành trình phát triển tự nhiên của trẻ. Đây là điều cần dung hòa, ứng xử khéo léo để trẻ em được nuôi dưỡng tốt nhất, có thể nói ra lời chào hỏi tự tin, nói lời hứa có trách nhiệm, nói lời xin lỗi thật chân thành và bày tỏ lời cảm ơn quý giá nhất.

Trong sách có hình ảnh người ông "nháy mắt hóm hỉnh", đưa tay chào cậu cháu nhỏ với lời dí dỏm đáng yêu: "Ông chào siêu anh hùng đang đi giải cứu trái đất nhé!". Chính sự chủ động trong giao tiếp của người lớn trong chào hỏi, cảm ơn… sẽ giúp trẻ em cảm thấy vui vẻ, đỡ lo ngại, thêm niềm tin cậy và cả được tôn trọng nữa.

TREO ĐÈN ĐÓN TRĂNG LÊN: Ý NGHĨA TỪ ĐÊM TRUNG THU ẤM ÁP, MÙA ĐOÀN VIÊN NGỌT LÀNH

Tác phẩm song ngữ Việt - Anh *Treo đèn đón trăng lên* kể câu chuyện về mùa Trung Thu đoàn viên ấm áp tại ngôi làng có muôn loài động vật nhỏ. Sách tái hiện thế giới tuổi thơ diệu kỳ, thế giới đồng thoại đầy mộng mơ bằng chữ và tranh vẽ mỹ thuật.

Không khí mùa Trung Thu đưa mọi người trở về với những điều truyền thống từ chiếc đèn ông sao, cá chép với sắc màu rực rỡ, lấp lánh ánh nến; mùi bánh nướng, bánh dẻo thơm lừng; các loại hoa quả đặc trưng đồng quê; những giai điệu "rước đèn" rộn ràng… Trung Thu rằm tháng 8 còn đánh dấu một mùa màng bội thu của người dân quê. *Treo đèn đón trăng lên* (tựa tiếng Anh: *Hanging lanterns – waiting for the moon*) do NXB Hà Nội và Lionbooks ấn hành tái hiện những hình ảnh đó bằng câu chuyện đồng thoại súc tích, cô đọng và những bức tranh tuyệt đẹp.

Trở về tuổi thơ diệu kì

Những bạn nhỏ lẫn phụ huynh đọc sách sẽ được bước lên nhịp cầu trở về với thế giới tuổi thơ, hòa mình vào không khí Trung Thu và niềm vui đêm rằm. Với dàn nhân vật là các

Tác phẩm *Treo đèn đón trăng lên.*

loài côn trùng phong phú, một cộng đồng sinh hoạt hiện ra rất đỗi sinh động và gần gũi với các bạn nhỏ khi dõi theo hành trình ngao du của các nhân vật trong bối cảnh khu vườn Hồng Đỏ.

Đó là bác Cóc Tía - người trưởng làng điềm tĩnh và công tâm; là Giun Đất hồn nhiên, hướng nội nhưng lạc quan, tinh tế và sâu sắc; là anh Ếch Cốm nhiệt tình, thật thà và có giọng

hát rất hay; là cô nàng Bướm Nhỏ xinh đẹp, rực rỡ và vô cùng tự tin với vẻ đẹp của mình. Nhân vật Sâu Xanh thuộc tuýp hướng ngoại, hoạt bát, thích được cộng đồng chú ý.

Thế giới riêng của các nhân vật nhỏ đáng yêu vừa thân thuộc lẫn mới lạ. Vì luôn khao khát mình đẹp hơn, tỏa sáng nổi bật hơn nên Sâu Xanh đã quên mất những niềm vui đơn giản, những điều ý nghĩa trong cuộc sống xung quanh cậu.

Treo đèn đón trăng lên xây dựng hệ thống nhân vật một cách tỉ mỉ và các tình tiết chân thực, đậm màu sắc Việt Nam. Những cảnh quan, cây cối, thức quà thơm ngon bày biện trên cỗ dịp Trung Thu hết sức quen thuộc với nông dân và con trẻ thưởng thức mỗi năm một lần.

Mùa trăng mới ngọt lành

Không khí của những ngày chuẩn bị cho hội trại đêm rằm Trung Thu của các bạn nhỏ hiện lên sinh động hơn qua nét vẽ tranh đặc sắc. Họa sĩ Thanh Phan chia sẻ chị tái hiện lại không khí đêm rằm rộn ràng nơi làng quê Việt Nam hiền hòa, ấm áp bằng chính những kỉ niệm tuổi thơ của mình. Thanh Phan tiết lộ đã dành suốt 1 năm để vẽ 20 bức tranh cho tác phẩm *Treo đèn đón trăng lên.*

"Người lớn chúng ta thường hay kể về "ngày xưa" cho con nghe vì chúng ta luôn muốn chia sẻ cho con những khoảnh khắc hạnh phúc nhất của mình".

Tác giả **CHIỀU XUÂN**

Tác giả Nguyễn Chiều Xuân thì chia sẻ chị dùng phong cách viết gần gũi với các bạn nhỏ và phụ huynh, lời văn chậm rãi, nhẹ nhàng để giúp các độc giả "bước chân vào thế giới đồng thoại đầy mộng mơ với các nhân vật quen thuộc đáng yêu, qua đó mang đến những trải nghiệm mới phong phú bên cạnh những giá trị vốn có".

Nét trong trẻo và hồn nhiên trong những câu chuyện đồng thoại lấy chất liệu từ các ngày lễ truyền thống của Việt Nam, mang hơi thở vườn tược, nông thôn, tuổi ấu thơ góp phần giúp mọi người thêm yêu thiên nhiên, quê hương xứ sở, các loài vật… Từ đó, bạn đọc thấu hiểu giá trị quý báu của mùa đoàn viên ấm áp, ngọt lành và hạnh phúc như Trung Thu.

Tác phẩm còn mang đến thông điệp nhân văn sâu sắc như khi chúng ta tự tin vào bản thân thì sẽ có được giá trị thực sự cho riêng mình. Những thế hệ mầm non tương lai cần được nuôi dưỡng lòng tự hào, có sự tự tin, hiểu biết những giá trị truyền thống dân tộc, hình thành và phát triển bản sắc riêng.

TỪ *CHÚC NGỦ NGON* ĐẾN *XIN CHÀO NHỮNG BUỔI SÁNG* THƠ THIẾU NHI CẦN CHÂN THÀNH, GIÀU CẢM XÚC

Nhà thơ Nguyễn Phong Việt bày tỏ mong muốn văn học Việt Nam đương đại cần có thêm nhiều tác phẩm dành cho thiếu nhi thuyết phục được phụ huynh cho con em họ đọc.

Nhà thơ Nguyễn Phong Việt gần đây dành thời gian và tâm huyết để sáng tác thơ cho thiếu nhi – một "địa hạt" không nhiều tác giả chú tâm theo đuổi sáng tác, trong khi nhu cầu lại không nhỏ. Các tập thơ song ngữ Việt-Anh in màu dành cho thiếu nhi của Phong Việt, chuyển ngữ tiếng Anh bởi Rosy Giang Trần, minh họa bởi họa sĩ Đặng Hồng Quân lần lượt ra mắt công chúng như *Xin chào những buổi sáng*, *Những chiếc ghế trong căn bếp nhỏ - The chairs in the small kitchen* (Nhã Nam và NXB Thế giới ấn hành); *Chúc ngủ ngon - Goodnight, my dear* (NXB Hội Nhà văn).

Dòng suối yêu thương

Những giấc mơ con trẻ
Bao màu sắc lạ lùng
Nhưng yêu thương luôn thế
Mỉm cười với bao dung!"

Các tập thơ *Những chiếc ghế trong căn bếp nhỏ*,
Xin chào những buổi sáng và *Chúc ngủ ngon*

Đoạn thơ trên trích từ bài *Ba không thương con nữa…* của tác giả Phong Việt trong tập thơ *Những chiếc ghế trong căn bếp nhỏ*. Các tập thơ thiếu nhi của Phong Việt bao gồm loạt sáng tác với câu chữ và nội dung đáng yêu, phản ánh những sinh hoạt thường ngày trong gia đình; tình yêu của cha mẹ dành cho con mình; sự ấm áp, sum vầy, chăm sóc mà các thành viên dành cho nhau; cả góc nhìn trẻ thơ như "mắt bé lại lấp lánh, bao nhiêu là yêu thương" (trích bài thơ *Bé đi xe máy cùng ba*)…

Những bài thơ tiếp nối là những kỷ niệm yêu thương trong mái ấm gia đình thuở ấu thơ, đồng thời như một "nhật ký hành trình" trưởng thành của con trẻ, những điều nhỏ bé nhưng đẹp đẽ ảnh hưởng tốt đến tâm lý phát triển của trẻ em từ lúc vô tư thơ ngây đến khi biết nhiều hơn về thế giới xung quanh.

"Tôi muốn kể lại những câu chuyện trong quá trình được quan tâm, chăm sóc và nhìn thấy con mình khôn lớn lên mỗi ngày. Đồng thời chính người con cũng là niềm động viên cho cha mẹ vượt qua những lo âu, vui buồn trong cuộc sống. Cảm xúc và tình cảm gia đình như dòng suối mát lành chảy từ hai phía tâm hồn, tạo nên giá trị của tình thương và hạnh phúc được bồi đắp qua năm tháng tuổi thơ con trẻ" – nhà thơ Phong Việt chia sẻ.

Hòa vào thế giới trẻ thơ

"...Mỗi ngày bé đều kể

Bữa cơm trưa ở trường

Ăn cùng các bạn học

Ngập tràn những yêu thương!"

Đó là đoạn thơ trích từ bài *Bữa cơm trưa ở trường*!. Phong Việt cho biết cảm hứng sáng tác thơ thiếu nhi của anh đến từ cậu con trai 8 tuổi mà tên thường gọi ở nhà là Haro. Anh chia sẻ: "Tôi 'may mắn' hòa nhập vào được cái thế giới trẻ thơ ấy của con trai mình và nhìn thấy được rất nhiều điều mà từ lâu rồi, 'thế giới người lớn' trong tôi đã mất đi. Như lời chia sẻ trong tập thơ, tôi muốn 'kể những câu chuyện bé nhỏ

Nhà thơ Phong Việt sáng tác nhiều bài thơ, tập thơ dành cho thiếu nhi với nguồn cảm hứng từ cậu con trai Haro của anh.

trong quãng đời được nhìn thấy con lớn lên với tất cả những vô tư lẫn khờ dại'. Đó là một quãng đời 'không bao giờ lặp lại, với con và cả với ba!'".

Tôi là người thích viết dựa trên trải nghiệm thực tế. Và tôi tin, cũng chỉ có điều đó mới làm cho câu chữ của mình chân thành và giàu cảm xúc. Mỗi người viết sẽ có một cách để kể chuyện khác nhau. Và tôi chọn kể những gì mình nhìn thấy cũng như trải qua.

Thơ có lẽ là một trong những loại hình dễ đến với trẻ em nhất với nhiều ích lợi như gửi gắm những bài học giáo dục gần gũi, giúp trẻ thêm yêu đọc sách… Nhà thơ Phong Việt cho biết viết thơ cho thiếu nhi trước hết vì đây là thế mạnh sáng tác của anh xưa nay. “Ở góc độ khác tôi nghĩ trong thơ còn có nhịp điệu, tiết tấu và hình ảnh giúp cho không gian tưởng tượng của các bạn nhỏ sẽ phong phú hơn rất nhiều khi đọc. Vì vậy, tôi vẫn tin thơ sẽ dễ tiếp cận với các bạn nhỏ hơn. Đặc biệt là nếu thơ kể được những câu chuyện ý nghĩa dưới lớp vỏ bọc của câu chữ, đồng thời có hình ảnh minh họa “ăn khớp” nội dung thì tuyệt vời nhất”.

Thấm thía tình cảm gia đình

Những chiếc ghế trong căn bếp nhỏ ra mắt trong thời điểm hiện nay có thể khiến người đọc càng thấm thía hơn giá trị của hai chữ “gia đình” cũng như tình cảm giữa cha mẹ và con cái. Nhớ lại trong giai đoạn phòng dịch COVID-19 (2020-2021), các gia đình “bỗng nhiên” có thời gian tại gia nhiều và cũng gắn bó bên nhau hơn bao giờ hết.

Đồng thời, một khi con người có dịp thấu hiểu hơn rằng sinh mệnh của họ là mong manh, nỗi đau và sự mất mát có thể đến với bất cứ ai, bất cứ lúc nào, thì những hình ảnh giản dị nhất trong gia đình, mối quan hệ ruột thịt giữa cha mẹ và con cái, anh em chung một nhà… lại càng được nâng niu, gìn giữ, mưu cầu.

Đó là những cảnh cha mẹ lo cho con bữa điểm tâm sáng; là hình ảnh người cha đón con tan trường về và lắng nghe con

trẻ líu lo kể bao chuyện trường lớp; là các thành viên quây quần trong gian bếp nhỏ dùng bữa cơm chiều; là sự âu lo, vỗ về khi con thơ giật mình giữa đêm khuya… mà Phong Việt đã thể hiện qua những vần thơ bồi hồi, dung dị dành cho thiếu nhi.

Nhà thơ PHONG VIỆT cho rằng điều quan trọng là các bậc cha mẹ có nhận ra rằng thơ ca đã góp phần giáo dục điều hay lẽ phải cho con em họ hay không. "Chính bản thân tôi cũng nghĩ đến việc mình viết cho thiếu nhi nhưng mình còn phải học cách tiếp cận các bậc phụ huynh nữa. Vì chính cha mẹ là người chọn sách cho con. Văn học Việt Nam đương đại cần có thêm nhiều tác phẩm dành cho thiếu nhi, chinh phục được cả trẻ em lẫn người lớn".

Chỉ có bằng trải nghiệm của chính mình trong quá trình gần gũi, chăm sóc con cái, cùng với sự mẫn cảm của một người sáng tác văn chương, Phong Việt mới có thể "bật" ra những hình ảnh liên tưởng, so sánh đầy bất ngờ và thú vị trong thơ viết cho thiếu nhi của anh. Ví dụ như bài *Ba là cái đùi gà*! thể hiện góc nhìn trẻ con thật hồn nhiên và vui nhộn. Những dòng thơ cảm động không chỉ cho hiện tại mà còn hướng đến tương lai tươi sáng được viết lên vừa gần gũi, vừa ấm áp:

"… Những đêm con trở mình
Vòng tay ôm thật chặt
Mơ những điều lung linh!"

NHỮNG NGỌN ĐÈN THƠM TƯƠI SÁNG VÀ MẾN THƯƠNG

***Những ngọn đèn thơm* là tập thơ thiếu nhi đầu tay của nhà văn, nhà báo Hồ Huy Sơn (báo Sài Gòn Giải Phóng) do Sbooks và NXB Văn học ấn hành.**

10 năm ấp ủ tập thơ

Là hội viên Hội Nhà văn TP.HCM, từng ra nhiều tập truyện ngắn (tác phẩm đầu tay *Con trai con gái* - NXB Kim Đồng, 2007) nhưng Hồ Huy Sơn còn sáng tác thơ từ khi còn là cậu học trò và đoạt một số giải thưởng ở các cuộc thi thơ do báo Tuổi trẻ, báo Mực Tím tổ chức trước đây. Năm nay "đủ duyên hoa nở", tập thơ *Những ngọn đèn thơm* ra mắt sau 10 năm ấp ủ, với 42 bài chủ yếu ở thể thơ bốn chữ, năm chữ, trong đó bài thơ sau cùng viết năm 2021 chính là bài thơ được chọn làm tựa cho sách.

Nhà thơ Lê Minh Quốc cho rằng "Đọc thơ của thiếu nhi, viết thơ cho thiếu nhi há chẳng phải là lúc ta quay về với tính thiện đấy sao?". Ông đánh giá Hồ Huy Sơn "viết thơ cho thiếu nhi song còn dành cho người lớn nữa" bởi nhờ những dòng thơ, người đọc được nhắc nhớ về sự trong trẻo thuở ấy, về đứa bé hồn nhiên "có cái nhìn… rất trẻ con" ngày nào của chúng ta. Nó cũng tựa như đóa sen hồng mà Hồ Huy Sơn đã liên tưởng rất hay, tựa những ngọn đèn vươn lên giữa đầm:

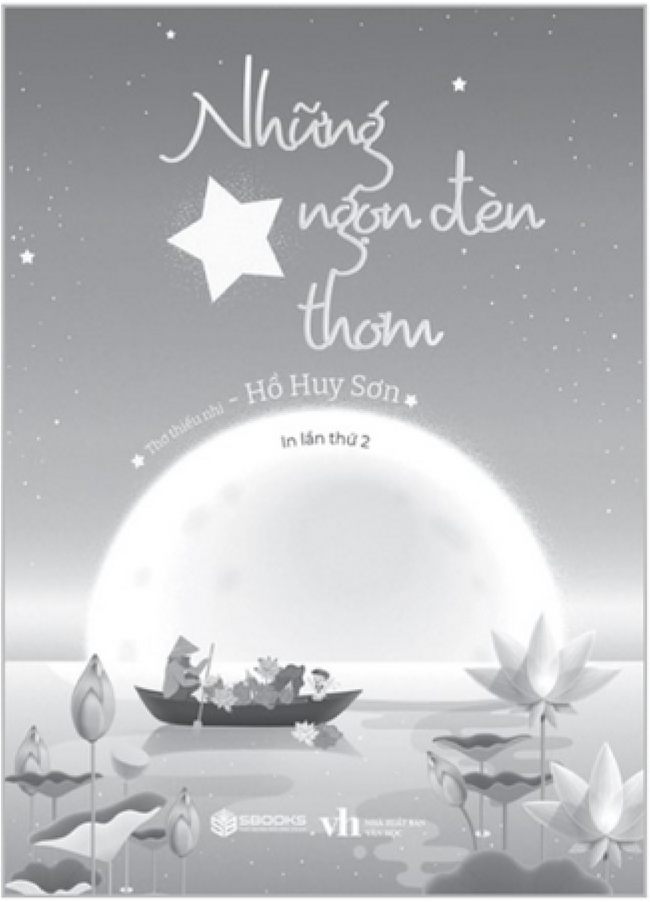

Bìa tập thơ *Những ngọn đèn thơm.*

"Nắng tháng năm óng ả
Đánh thức những ngọn đèn
Sau những ngày e ấp
Mùa thơm bỗng bừng lên".

Những bài học nhỏ

Tập thơ *Những ngọn đèn thơm* chứa rất nhiều hình ảnh đẹp, tươi sáng, khơi gợi trí tưởng tượng và cảm nhận của những tâm hồn yêu văn chương, yêu những gì thân thuộc, gắn bó xung quanh từ gia đình đến thôn làng, phố thị, vạn vật xung quanh…

Tác giả Hồ Huy Sơn tâm sự: "Dù đã có nhiều tác phẩm được xuất bản song với tập thơ đầu tay phát hành, tôi vẫn rất vui và cảm động bởi có những bài thơ từng viết từ gần 20 năm trước nay mới được in trang nhã trong một tập thơ riêng. Thơ ở đây là những dòng thơ và cũng là những điều nên thơ, trong lành nhất gửi đến các em nhỏ". Sáng tác cho thiếu nhi cũng là điều tâm huyết trong 'nghiệp văn' còn khiêm tốn của tôi".

Tình cảm gia đình, tình bà cháu, bố mẹ và con cái được phản ánh ấm áp, hồn hậu thông qua những kỷ niệm ấu thơ mà hẳn ai trong đời cũng trải qua: từ lời mẹ ru "*hiền lành như gió thu, ngọt ngào như suối mát*" đến sân phơi lúa vàng óng của bà ngoại mà tác giả lại liên tưởng rất độc đáo đến chiếc chăn ấm "*đang hong dưới nắng trời*".

Tiêu biểu là bài thơ *Ôm mẹ*, tác giả Hồ Huy Sơn viết 4 đoạn thôi nhưng tràn đầy tình cảm:

Mẹ ơi cho con
Ôm mẹ một cái
Những khi sợ hãi
Con mạnh mẽ hơn.

Mẹ ơi cho con
Ôm mẹ hai cái
Con sẽ không ngại
Trước những khó khăn.

Mẹ ơi cho con
Ôm mẹ ba cái
Trước khi đến trường
Lòng vui như hội.

Buổi chiều con đợi
Ồ mẹ tới ôm
Cúi xuống mẹ thơm
Con yêu mẹ lắm!

Những điều nên thơ, trong lành

Đặc biệt, những điều hay lẽ phải, các bài học cư xử, ứng xử trong đời sống xung quanh được Hồ Huy Sơn khéo léo truyền tải qua những dòng thơ của anh gửi tới các bạn nhỏ: rửa tay trước khi ăn, bỏ rác vào thùng, không bẻ cành cây, tập viết nắn nót, chào bạn mới bằng nụ cười và nên quý trọng tình bạn vì "*Tình bạn đâu tốn kém/Giúp đỡ nhau khi cần*".

Là sách dành cho thiếu nhi nên *Những ngọn đèn thơm* được chăm chút phần hình thức phù hợp các bạn nhỏ với những hình vẽ sinh động và dễ thương của họa sĩ Thuần Nhất An, đồng thời được in màu toàn bộ 100 trang sách.

BẮT ĐẦU BẰNG ĐỂ LẠI
TẠP VĂN NỒNG HẬU VỀ ĐỜI, VỀ NGƯỜI

Nhà báo Dương Thành Truyền ra mắt tập tạp văn *Bắt đầu bằng để lại* (NXB Trẻ ấn hành) với nhiều dấu ấn về những người ông đã gặp, những nơi ông đã đi qua và những quyển sách ông đã đọc rồi tâm huyết bình phẩm.

"Một tập tạp văn nhiều cung bậc hỉ nộ ái ố. Một cuốn tạp văn về những lát cắt đời người. Ta đọc, ngẫm nghĩ, xót xa hay bật cười, rồi khi gấp sách lại, ta chợt muốn đặt câu hỏi về những lựa chọn của đời mình" – nhà thơ Lê Minh Quốc giới thiệu về *Bắt đầu bằng để lại* như thế.

Tạp văn *Bắt đầu bằng để lại.*

Ông Lê Minh Quốc đánh giá cao và tâm đắc với tác giả Dương Thành Truyền trong việc viết về

những nhân vật như "biểu tượng của bình an". Là bài học của một con người lúc sa cơ thất thế vẫn gan lì đối diện với số phận bằng một sức mạnh nội tâm phi thường mà người miền Nam gọi là "dân chơi thứ thiệt".

Là một nhà báo có sở trường viết tạp văn bằng sự quan sát tinh tế và chiêm nghiệm sâu kỹ, ông Dương Thành Truyền từng có những tạp bút, tạp văn đã ấn hành như *Ký ức về nước mắt và tiếng cười, Chuyện gái trai, Trái tim có hình hộ khẩu.* Với tạp văn mới nhất, tác giả khéo léo chia những bài viết của mình ra thành những cụm chữ nghĩa cô đọng, dễ cảm, dễ đọc "chuyện đời, chuyện sách, chuyện người".

Có cảm giác đi đến đâu, tác giả cũng giữ được cho mình thói quen quan sát, ghi nhận và rất chuyên tâm chú ý đến khía cạnh văn hóa con người, ngôn ngữ lẫn ẩm thực...

"Bạn sẽ được chiêm ngưỡng, bật cười hay trầm ngâm theo lát cắt cuộc đời của những con người sinh ra và bắt đầu bằng để lại. Có những người bạn biết. Cũng có những người bình thường vĩ đại đã đi qua cuộc đời tác giả. Và tác giả, người kể chuyện với trái tim co kéo theo sắc màu cảm xúc, đã rộng lòng đón ta vào thế giới rất riêng tư nhưng cũng rất đời. Thế giới đó, có người, có sách và những nhân vật, có cả gốc đào, cành hoa, ly rượu, và những đêm không ngủ giữa thênh thang. Thế giới đó, có những câu chuyện từ ngàn xưa và có cả hôm nay. Nơi ta đang đi qua, bao người đã đi qua. Và câu chuyện họ để lại, có khi chính là nơi bắt đầu tốt nhất..."

Diễn giả **NGUYỄN PHI VÂN**
giới thiệu tạp văn
Bắt đầu bằng để lại.

Ông Nguyễn Minh Nhựt (Vụ trưởng Vụ VHVN - Ban Tuyên giáo Trung Ương), tác giả Dương Thành Truyền, nhà văn Nguyễn Nhật Ánh, nhà văn Bảo Ninh, tác giả Trung Nghĩa tại Đường Sách TP.HCM (thứ tự từ trái sang).

Cảm hứng sống đẹp

Bạn đọc có thể cảm động nhất khi đọc bài *Ơi Gành Hào* mà tác giả viết về "quê cha đất mẹ Bạc Liêu". Người gieo hồn vía quê hương cho nhà báo Dương Thành Truyền chính là người mẹ dù sống nơi thị thành vẫn mua muối hột, giấm nuôi, tôm khô, củ cải mặn... từ quê cũ mang lên. Bà cũng như nấu cho gia đình ăn những món quê như "mắm sống, mắm chưng, mắm kho và đặc biệt là món bún nước lèo thuộc vào hàng... đẳng cấp thế giới!".

Không chỉ thế, người mẹ của tác giả còn để lại cho con nhiều điều hay từ nề nếp nhà cửa, tính tình "ăn ở rộng rãi"

đến nhiều lời hay chính là những từ ngữ thôn quê chân chất nhất; láng lẩy, mình ên, cụ bị, làm bộ làm tịch, nói có mặt đèn làm chứng... "Mẹ dạy mấy anh chị em chúng tôi kỹ lưỡng lắm, từ lời ăn tiếng nói, cách đi đứng ăn uống thưa chào, cho đến những điều phải quấy ở đời, dạy con trai, con gái cũng có khác...", tác giả viết.

Trong bài "Một người Sài Gòn rất Sài Gòn", tác giả nhận xét về nhà văn Lê Văn Nghĩa (1953 - 2021) lúc sinh thời "là một người ít nói, nhưng để lại cho đời biết bao lời, biết bao chuyện", và "trên tất cả anh là một người Sài Gòn rất Sài Gòn: gan lì, nghĩa khí, hào sảng, hết mình với mọi người, hết mình với công việc!". Bằng việc chia sẻ về những con người đáng kính, đáng trọng trong cuộc sống, nhà báo Dương Thành Truyền với tạp văn của mình có thể lan truyền niềm cảm hứng cho người đọc lựa chọn một cuộc sống đẹp theo cách của riêng mình.

NYM - TÔI CỦA TƯƠNG LAI
THỜI CỦA MÁY, MÌNH CẦN PHẢI RẤT NGƯỜI

Nym - Tôi của tương lai **(do Saigon Books và NXB Văn hóa - Văn nghệ ấn hành) là cuốn sách đầu tiên tại Việt Nam được viết bởi sự cộng tác giữa tác giả Nguyễn Phi Vân và trí tuệ nhân tạo (AI), nhằm đưa độc giả đến gần hơn với một thế giới mới, nơi AI trở thành một "chủng loài" như con người.**

Quyển sách nằm trong dự án cộng đồng Đông Nam Á về phổ cập kiến thức công nghệ và sáng tạo, đồng thời cập nhật và tái huấn luyện kỹ năng hội nhập tương lai gồm sách, album nhạc và AI chatbot. Bằng phương thức nhân cách hóa tài tình và được kể theo ngôi thứ nhất của Nym – nhân vật chính của câu chuyện, tác giả Nguyễn Phi Vân đưa độc giả đi vào thế giới mới của Nym – một AI vị thành niên sống động, thông minh, để cùng nhau khám phá bản chất của sự học trong tương lai, nơi mà cuộc đua về "tính người" giữa máy móc và con người cũng chưa biết ai sẽ nhân bản hơn ai.

Nym - Tôi của tương lai ra đời là để tâm sự, bầu bạn và "dẫn đường chỉ lối" cho GenZ – những người trẻ sống trong sự hiện diện sôi nổi của thông tin nhưng lại cô đơn trong chính thế giới tràn ngập màu sắc này. Sự xuất hiện kịp thời của Nym cũng để "cảnh báo" cho chúng ta biết: robot, máy móc ngày

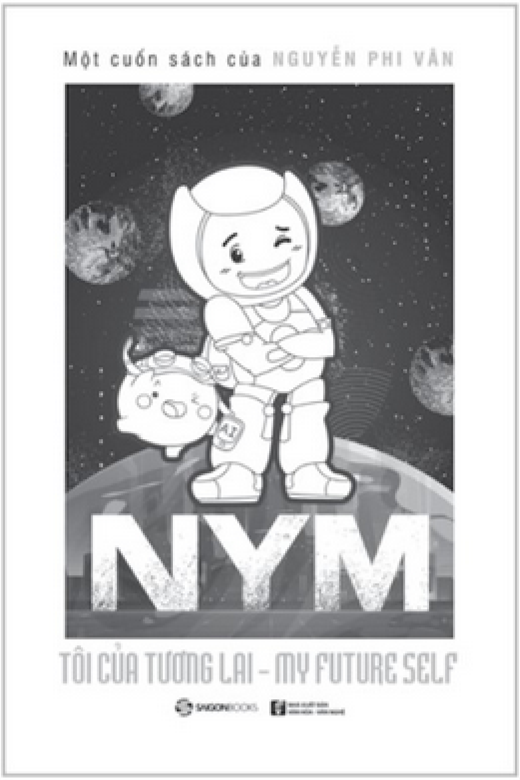

Bìa sách *Nym - Tôi của tương lai.*

càng trưởng thành và thông minh, cũng là lúc con người phải đối diện với những nguy cơ về công việc, sức khỏe tinh thần trong xã hội tương lai. Máy móc sẽ tranh hết tất cả những công việc con người có thể làm nếu giáo dục không tạo ra những con người độc bản với tư duy phản biện, sức sáng tạo và tinh thần khởi nghiệp.

Điều thú vị là Nym còn chia sẻ những cảm xúc, tâm tư, tình cảm, cả những vấn đề thầm kín mà các bạn trẻ "không dám tâm sự với ai": Làm sao để quan hệ tình dục an toàn? Không an toàn thì chuyện gì xảy ra? Làm sao nhận thức được nguy hiểm và chống xâm hại tình dục? Làm sao để bảo vệ bản thân khi online và cả lúc offline? Chất kích thích là gì? Có thể bị sử dụng thế nào và hậu quả ra sao? Khi gặp vấn đề, nên tìm ai để được chia sẻ, giúp đỡ?...

"Đọc *Nym - Tôi của tương lai* chính là một cách để chúng ta đối diện, đổi mới bản thân và thay đổi cách nhìn về thế giới tương lai. Mục đích của tôi là thay đổi nhận thức của độc giả về một tương lai rất mới nhưng vô cùng lạ lẫm, rất

hay ho nhưng đong đầy rủi ro, rất máy móc nhưng cũng phải rất người. Tôi mong rằng với cách tiếp cận đa diện, tổng thể, toàn cảnh này, Nym sẽ khởi đầu một hành trình cá nhân hóa với mỗi người, cùng hướng về tương lai, cùng đi tìm hiểu, học hỏi sâu hơn vào từng chủ đề, từng hướng phát triển cụ thể của tương lai một cách rất cá nhân. Nói bao nhiêu cũng nhiều, nhưng nói bao nhiêu cũng còn rất ít. Quan trọng là, bạn có dấn thân ở bước đầu tiên này cho một hành trình rất dài để hội nhập vào tương lai lạ lẫm ấy hay không" – tác giả Nguyễn Phi Vân chia sẻ.

"Thời của máy, mình càng phải rất người"

"Rất nhiều khi chúng ta tự an ủi nhau rằng, máy chỉ có thể thay thế lao động chân tay, còn những việc sáng tạo, nghệ thuật thì máy không tài nào thay người được. Kỳ thực, trong cuốn *Nym - Tôi của tương lai*, tôi sẽ dẫn chứng cho các bạn tất cả những lĩnh vực sáng tạo, sáng tác, nghệ thuật mà máy đã, đang tham gia và tạo ra những siêu phẩm thế nào. Chính quyển sách này cũng là sự cộng tác giữa tác giả và AI" – tác giả Nguyễn Phi Vân cho biết.

Trong sách có một slogan: "Thời của máy, mình càng phải rất người". Tác giả Phi Vân lý giải: "Trước hết, tôi muốn mọi người hiểu rằng, chúng ta đang đứng trước một ngã rẽ hết sức định mệnh của nhân loại, hoặc là trở thành công dân hạng nhất, hoặc là trở thành robot hạng hai trong kỷ nguyên sắp tới. Nếu AI đang được phát triển vượt bậc, dù chưa đạt đến mức độ ngang ngửa não người, nhưng đã và đang có thể làm

tất cả những gì con người có thể làm qua hình thức tư duy logic. Máy có thể xử lý cấp triệu điểm dữ liệu cùng một lúc để tìm ra lời giải cho những vấn đề phức tạp nhất mà con người bình thường không xử lý nổi. Máy có thể cùng một lúc nói chuyện và tương tác với hàng triệu người và xử lý mọi câu hỏi của con người. Theo Diễn đàn Kinh tế Thế giới, đến năm 2022, giờ công lao động của con người chỉ còn 58% và máy sẽ đóng góp 42% còn lại, nghĩa là bắt đầu ngang ngửa với con người".

Chuyên gia Phi Vân đề cập đến vấn đề mà người đang đi làm cũng như giới trẻ quan tâm là nhu cầu tái đào tạo và nâng cấp kỹ năng (reskill & upskill) bởi viễn cảnh một ngày con người chịu thua robot "là hoàn toàn có thể, nếu như con người không làm gì khác đi".

Chuyên gia Nguyễn Phi Vân tốt nghiệp MBA tại Australia, từng giữ những vị trí cao cấp trong các tập đoàn như Giám đốc Marketing Quốc tế, là thành viên sáng lập và phát triển Công ty World Franchise Associates khu vực Đông Nam Á, đồng thời cũng là Chủ tịch Công ty Retail & Franchise Asia. Chị đã sinh sống, học tập và làm việc tại hơn 80 quốc gia và tham gia cố vấn nhiều chương trình phát triển doanh nghiệp, phát triển nhượng quyền quốc tế, phát triển kinh tế sáng tạo cho các chính phủ khu vực. Nguyễn Phi Vân còn là tác giả của hàng loạt các cuốn sách bán chạy như: *Quảy gánh băng đồng ra thế giới, Nhượng quyền khởi nghiệp – Con đường ngắn để bước ra thế giới, Tôi đi tìm tôi, Cứ bay rồi sẽ cao, Tôi, tương lai & thế giới, Nym – Tôi của tương lai, Mở cửa tương lai.*

Vậy làm gì khác đi là làm gì? Tác giả chia sẻ: "Chúng ta đã trải qua thời kỳ công nghiệp hóa trên toàn thế giới và xã hội rất phát triển theo thiên hướng hệ thống hóa, máy móc hóa. Hệ quả của nó là con người đã và đang được dạy dỗ, huấn luyện để trở thành và cạnh tranh với máy. Tuy nhiên, nếu so về não và cấp độ xử lý dữ liệu để đưa ra quyết định, nếu đọ về mức độ logic để tối ưu hóa bất kỳ thứ gì trên đời, máy đều có thể vận hành siêu tốt hơn người.

Do đó để cạnh tranh với máy trong thế kỷ này, con người không thể cứ học làm máy được. Nếu cứ học làm máy, con người rồi sẽ trở thành robot hạng hai. Còn muốn được tiếp tục làm công dân người hạng nhất thì, con người cần phải học và làm một thứ mà robot, AI làm không được, đó là làm người. Làm người là có tình yêu thương, có cảm xúc, văn hóa, giá trị kế thừa... Tình yêu thương máy xử lý thế nào, khi bản thân nó đã là nghịch lý? Cái xiết tay, giọt nước mắt lặng lẽ nơi khóe mắt, nỗi thổn thức vỡ òa khi chúng ta ôm chặt lấy nhau... Thời của máy, mình cần phải rất người, vì chỉ khi ta là người, ta khác máy.

AI, robot có còn mơ hồ?

Người ta đã nói rất nhiều về AI, robot, về công nghệ máy móc thay thế con người, về nhiều việc làm của con người sẽ bị "biến mất" vì tự động hóa. Thế nhưng, hiện tại những điều trên có vẻ vẫn còn... "mơ hồ" với khá nhiều người. Tác giả Nguyễn Phi Vân cho biết:

“Trong kinh tế sáng tạo và trong sự chuyển đổi vũ bão của khoa học công nghệ hiện nay, thật ra chỉ có đâu đó 1% dân số thế giới đang chạm vào, sống trong, và tương tác với cốt lõi công nghệ. 99% còn lại, những người dân bình thường trong nền kinh tế xám, những người trẻ còn ngồi trong trường học với giáo trình chưa kịp cập nhật..., hoàn toàn chưa nhận thức được khả năng và mức độ “lật nhào” thế giới của khoa học công nghệ.

Tôi không cần phải nói thêm về các báo cáo lao động tương lai của thế giới với những con số 75 triệu việc làm cũ mất đi và 135 triệu việc làm mới đòi hỏi cộng tác với công nghệ được sinh ra. Chúng ta không cảm thấy bị ảnh hưởng vì chúng ta thiếu nhận thức. Còn tương lai đã ở trước cửa nhà. Nếu không dành thời gian tìm hiểu, học hỏi, thay đổi để đồng hành với tương lai ấy, bạn rồi sẽ bị bỏ lại phía sau ngay trong những năm sắp đến mà còn chưa kịp hiểu tại sao.

Một trong những lý do tác giả Phi Vân viết *Nym - Tôi của tương lai* đó là chị muốn thực hiện “bước đầu tiên xây dựng nhận thức nền về tương lai, của dự án cộng đồng tái đào tạo và nâng cấp kỹ năng (reskill & upskill) tương lai cho bạn trẻ và người đang đi làm”. Vì sao diễn giả Nguyễn Phi Vân mong muốn bạn trẻ và người đang đi làm hôm nay phải quan tâm triệt để đến vấn đề này?

Tác giả nói: “Như đã trao đổi ở trên, không có bất kỳ ngành nghề nào, bất kỳ công việc nào trong tương lai gần mà không bị thay thế, ảnh hưởng, thay đổi bởi công nghệ cả. Không có ngành nghề nào là an toàn trong cơn bão 4.0 này cả.

Công nghệ không ở đâu xa. Nó đang là một phần ngày càng lớn hơn, ảnh hưởng đến toàn bộ cuộc đời của chúng ta từ khi sinh ra, không chỉ cho đến khi mất đi, mà còn là cho đến "kiếp sau" số hóa" (***Nym – Tôi của tương lai***).

Nếu năm 2022, 42% giờ công lao động là do máy đóng góp, thì con người chỉ có thể hoặc là tìm việc mới do bị thay thế hoàn toàn, và vì thế cần reskill – tái huấn luyện để có thể tìm việc và làm việc trong những ngành nghề mới. Ví dụ, tất cả những nghề đang liên quan đến việc xử lý dữ liệu, giấy tờ, hành chính chẳng hạn sẽ hoàn toàn biến mất".

"Bên cạnh đó, tất cả những nghề không bị thay thế sẽ hoàn toàn bị thay đổi tính chất, ứng dụng một phần hoặc nhiều phần công nghệ theo mô hình kinh doanh số. Nghĩa là, dù nghề của bạn không bị thay thế, thì cách làm việc mới yêu cầu phải cộng tác với công nghệ, robot, AI.

Muốn cộng tác với máy thì phải hiểu máy. Muốn làm việc hiệu quả với máy thì phải biết máy giỏi gì và con người giỏi gì, giá trị sử dụng còn lại ở chỗ nào. Điều này đòi hỏi con người phải thay đổi hoàn toàn hệ tư duy, hệ kiến thức, kỹ năng và cách tiếp cận để có thể hội nhập vào môi trường làm việc mới. Upskill – nâng cấp kỹ năng để hội nhập vì vậy là chìa khóa sống còn cho những ai còn có thể đi làm".

CHẠM THỨC
BẬT MÍ CHUYỆN ĐỜI, CHUYỆN NGHỀ DẪN CHƯƠNG TRÌNH

Nhiều người hướng dẫn chương trình, những MC truyền hình cùng hội tụ trong tác phẩm *Chạm thức* (NXB Thanh Niên) như một cuộc trải lòng đặc biệt ít ai biết về nghề dẫn chương trình. Họ kể lại nhiều buồn vui cũng như nỗ lực rèn luyện để thành danh trong nghề thanh sắc vốn được nhiều bạn trẻ mơ ước trở thành này.

Nhà báo/ MC Võ Huỳnh Tấn Tài (công tác tại Đài truyền hình TP.HCM) chủ biên và là đại diện nhóm tác giả thực hiện cho biết: "Cuốn sách *Chạm thức* nằm trong dự án "Gương mặt truyền hình - The TVFACE" chia sẻ kỹ năng và đam mê nghề dẫn chương trình truyền hình với các bạn trẻ".

Khám phá giá trị nghề nói

Nhà báo Tấn Tài chia sẻ: "Những tác giả có mặt trong sách *Chạm thức* đều là những người đã và đang làm MC truyền hình. Chúng tôi hy vọng những kiến thức chia sẻ, tâm sự về chuyện nghề, chuyện đời của mình sẽ bổ ích cho các bạn trẻ quan tâm đến nghề dẫn chương trình và gắn bó với

Nhiều người dẫn chương trình chung tay viết sách *Chạm thức*.

máy quay truyền hình. Đồng thời tác phẩm có thể truyền cảm hứng với bất cứ ai đang trên con đường phấn đấu vươn lên trong cuộc sống để đạt những ước mơ chính đáng của mình, khuyến khích họ tự tin bước ra khỏi vùng an toàn để chinh phục những thử thách mới".

Nghề MC qua những câu chuyện trong sách không chỉ có màu hồng. Không chỉ là váy áo lộng lẫy dưới ánh đèn sân khấu lung linh hay trong studio (phim trường ghi hình) mát lạnh, không chỉ có gương mặt rạng rỡ nơi những sự kiện hào nhoáng, sang trọng…, những người làm MC còn có những câu chuyện đằng sau chiếc micro hay ống kính máy quay rất đời thường, dung dị và cảm động.

Nhà báo Võ Huỳnh Tấn Tài (thứ 2 từ trái sang) cùng nhóm TVFACE tại Liên hoan phim quốc tế TP.HCM lần I năm 2024.

Lan tỏa thông điệp yêu thương

Người dẫn chương trình Quản Hân (tức Quản Trần Gia Hân - Á quân Gương mặt truyền hình The TVFACE 2022) không chỉ theo nghề cầm micro mà còn tích cực tham gia rất nhiều hoạt động thiện nguyện, công tác xã hội. Câu chuyện của Quản Hân lan tỏa thông điệp yêu thương và cho thấy người MC không chỉ biết nghĩ cho riêng mình. Cuối tháng 5-2023, Quản Hân gây xúc động trong cộng đồng khi chia sẻ việc cô đã đăng ký hiến tạng tại Bệnh viện Chợ Rẫy nhân dịp sinh nhật lần thứ 26.

Trọng Hiển – Quán quân Gương mặt truyền hình The TVFace 2022 – với bài "Mỗi đề bài trong cuộc sống là một đặc ân" kể về quá trình tìm kiếm và khám phá ra năng

lực bản thân để đạt được danh hiệu cũng như thành quả trong công việc dẫn chương trình. Anh chia sẻ: "*Chạm thức* không chỉ là một quyển sách chất chứa thông điệp về nghề dẫn chương trình, mà đâu đó trong những bài viết còn ẩn sâu ý nghĩa cuộc sống. Hành trình "chạm - thức" chắc chắn không dễ dàng. Nhưng bằng tất cả "trái tim biết nói" và lòng chân thành, bất cứ người MC nào cũng có thể kết nối với cảm xúc khán giả ở tầng sâu nhất".

Nhà báo VÕ HUỲNH TẤN TÀI bày tỏ: "Muốn dấn thân vào nghề dẫn chương trình, bên cạnh những ưu điểm như có ngoại hình đẹp, giọng nói hay, kiến thức rộng... thì điều trước tiên và cũng là chân giá trị mà bạn cần vươn đến chính là luôn tâm niệm mình phải truyền đi những câu chuyện nhân văn, ý nghĩa, có sức lay động và góp phần làm thay đổi cuộc sống nhiều người".

Biên tập viên/MC Nguyễn Nhị Lan Nhi (Quán quân Gương mặt truyền hình 2018) kể về sự quan tâm sâu sắc của người bà trong gia đình. Cô cũng là người theo hành trình "Đừng từ bỏ" hỗ trợ trẻ em khó khăn vùng cao. Các MC Phạm Thanh, Quốc Trí, Phan Trung Hậu… kể các câu chuyện gia đình và nghề nghiệp song hành với phương châm sống tích cực, những suy nghĩ, "tiếng lòng" của những người có khát vọng biến ước mơ thành hiện thực và đóng góp sức mình cho xã hội. Tất cả hướng đến một điểm chung về giá trị cuối cùng của nghề MC chính là "chạm" được trái tim nhiều người và giúp cộng đồng "tỉnh thức" những điều tử tế, đạo đức, hướng thiện, nhân văn trong xã hội.

Chạm thức dày 166 trang, gồm 5 chương mục nội dung: Chạm thức, Sáu giác quan trong nghề nói, Từ câu chuyện cuộc đời đến câu chuyện truyền cảm hứng, Đừng từ bỏ và Gương mặt truyền hình. Sách có nhiều hình ảnh minh họa đẹp, sống động. Tác phẩm gây thú vị cho người đọc bởi các tác giả đều là người làm MC truyền hình đã cho thấy họ không chỉ giỏi nói mà còn viết hay và chân thành. Họ kể câu chuyện làm nghề với đa góc nhìn phong phú, không ngần ngại tiết lộ những bí quyết, kỹ năng trong nghề một cách chân thật, sống động và hữu ích. Có thể nói đây là cuốn sách đầu tiên tập hợp được nhiều người dẫn chương trình chuyên nghiệp ở Việt Nam nói về nghề nghiệp đặc thù này.

"Chạm thức là để hiểu mình, hiểu người! Khi đã hiểu thấu, bạn sẽ tự tìm được đề bài mới cho cuộc đời mình" – tâm sự của những MC từ sách ***Chạm thức.***

LỊCH SỬ NGÔN NGỮ: SỨC MẠNH VÔ BIÊN CỦA LOÀI NGƯỜI

Các đế chế ngôn từ - Lịch sử thế giới từ góc nhìn ngôn ngữ **của tác giả Nicholas Ostler là ấn phẩm mới nhất do NXB Thế giới và Omega Plus ấn hành, nằm trong bộ sách về lịch sử ngôn ngữ mang giá trị tham khảo tri thức cao cho độc giả nhiều thành phần.**

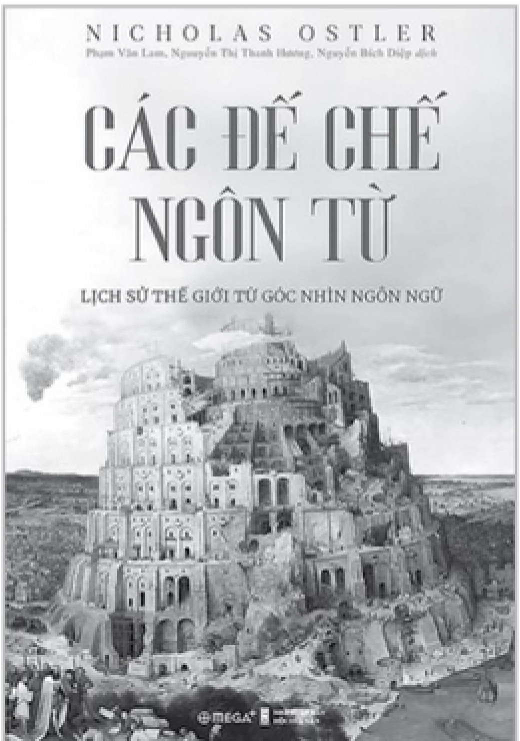

Bìa sách *Các đế chế ngôn từ - Lịch sử thế giới từ góc nhìn ngôn ngữ.*

Các đế chế ngôn từ - Lịch sử thế giới từ góc nhìn ngôn ngữ là công trình nghiên cứu bao quát về các ngôn ngữ trên thế giới trong lịch sử loài người bên cạnh phần phân tích, dự đoán các yếu tố tiềm năng trong tương lai ảnh hưởng đến sự lan truyền của các ngôn ngữ, trong đó có "vai trò ngày càng tăng của công nghệ". Sách là tài liệu tham khảo giá trị, hữu ích cho những nhà nghiên cứu, nhà báo, làm truyền thông, sinh viên, những ai quan tâm đến các lĩnh vực ngôn ngữ học, triết

học, tâm lí học, sinh học, khảo cổ học… cùng lịch sử phát triển văn minh nhân loại.

Đế chế ngôn từ

Tác giả người Anh Nicholas Ostler (sinh năm 1952) dành cả đời nghiên cứu chuyên sâu về 26 ngôn ngữ trên thế giới, kỳ công khảo sát các ngôn ngữ thông dụng đang được sử dụng rộng rãi trên khắp thế giới như tiếng Anh, Tây Ban Nha, Pháp, Nga, Ai Cập, Ả Rập, Turk, Trung Quốc, Hy Lạp, Đức, Latinh, Phạn… và trình bày trong tác phẩm "kinh điển" *Các đế chế ngôn từ - Lịch sử thế giới từ góc nhìn ngôn ngữ* (tựa tiếng Anh: *The Empires of word: A Language History of the World).*

Đọc 14 chương sách, độc giả như được "đi du lịch bằng ngôn ngữ" trên bản đồ ngôn ngữ thế giới với cội nguồn và mối quan hệ lý thú giữa chúng, nguyên nhân vì sao một số ngôn ngữ lan rộng rồi lại tàn lụi, trong khi nhiều ngôn ngữ sở hữu đặc điểm riêng được lan xa và tồn tại lâu dài. Mối liên hệ mật thiết giữa ngôn ngữ với chính trị, tôn giáo, thương mại, xã hội, văn hóa… ở các quốc gia, khu vực cũng được đề cập khá hấp dẫn.

Tác giả Nicholas Ostler ca ngợi ngôn ngữ như một đặc điểm dân tộc, đi theo dòng chảy kết nối quá khứ, hiện tại lẫn tương lai của con người. Ông viết: "Khi được con người tiếp nhận, nó sẽ mang lại khả năng tiếp cận với một kho tàng niềm tin và kiến thức khổng lồ: những tài sản này trao sức mạnh cho chúng ta mỗi lúc tư duy, nghe, nói, đọc, viết, nhờ đó chúng ta mới có thể có suy nghĩ và cảm nhận khác xa tổ tiên mình".

Biên giới ngôn ngữ mở rộng

Dù ngôn ngữ có sự bất đồng song điều này không ngăn cản ngôn ngữ được truyền bá qua đất liền và biển cả. Nguyên nhân? "Nhập cư là mầm mống cơ bản của sự lan tỏa ngôn ngữ. Những người mới có thể đến từ nhiều chủng tộc khác nhau với nhiều ngôn ngữ khác nhau và thường có khuynh hướng định cư luôn ở vùng đất mới" – tác giả Nicholas Ostler lý giải.

Nhờ vậy, thế giới mà chúng ta đang sống mới có ngôn ngữ đổi mới ở Trung Đông như "những bông hoa sa mạc". Tiếng Ai Cập, tiếng Hán, tiếng Phạn lan tỏa kỳ diệu và tạo nên thành tựu. Cuộc phiêu lưu của tiếng Hy Lạp kéo dài tới "3.000 năm duy ngã". Tiếng Latinh suy yếu trong khi tiếng Anh có tiến trình phát triển toàn cầu mạnh mẽ trong 400 năm qua. Với tỷ lệ "một phần tư nhân loại đã quen thuộc", tiếng Anh trở thành ngôn ngữ quốc tế giúp bạn giao tiếp hầu như ở mọi nơi.

Dù tiếng Anh được sử dụng trong phạm vi toàn cầu, song tương lai của nó vẫn không hẳn là chắc chắn và thống nhất. Bởi "đã có những trung tâm tiềm năng mới của nền văn minh thế giới đang phát triển, với các nền tảng ngôn ngữ khác nhau".

Tác giả Nicholas Ostler viết: "Ngôn ngữ vừa mang lại sự sống cho lịch sử chung của một cộng đồng, vừa giúp kể lại lịch sử đó". Ông cho biết "trong ba thế kỷ nay, biên giới của ngôn ngữ đã không ngừng mở rộng" và khẳng định "chẳng có luật hay nghị định nào có thể ngăn chặn được sự bùng nổ của một trào lưu ngôn ngữ". Tương lai của ngôn ngữ thế giới phụ thuộc vào "ba sợi chỉ xuyên suốt" là tự do, uy tín và dễ học.

Hai tác phẩm về lịch sử ngôn ngữ nói chung
của Daniel L. Everett và Melvyn Bragg.

Con người sử dụng ngôn ngữ để giao tiếp trong xã hội nên "xã hội loài người luôn có cách để khiến các ngôn ngữ sinh sôi".

Vì sao tiếng Anh phát triển toàn cầu?

Bộ sách về ngôn ngữ với bản tiếng Việt lần đầu ra mắt tại Việt Nam do Nhà xuất bản Thế giới và Omega Plus ấn hành còn có tác phẩm *Lược sử ngôn ngữ: Chuyện kể về phát minh vĩ đại nhất của loài người* của nhà ngôn ngữ học người Mỹ

Daniel L. Everett và *Cuộc phiêu lưu của ngôn ngữ Anh: Tiểu sử Anh ngữ từ năm 500 đến năm 2000* của nam tước người Anh Melvyn Bragg. Đây là dòng sách tinh hoa phù hợp lưu trữ trong các thư viện, tủ sách gia đình và cá nhân.

Lược sử ngôn ngữ: Chuyện kể về phát minh vĩ đại nhất của loài người của tác giả Daniel Leonard Everett dày 400 trang, đưa người đọc nhìn lại khái quát hơn một triệu năm tiến hóa của ngôn ngữ trên hành tinh xanh. Thông qua nghiên cứu hàng chục nghìn thế hệ loài người và lịch sử tiến hóa trải rộng của ngôn ngữ, tác giả ghi nhận sự phát triển của gần 7.000 ngôn ngữ hiện diện trên trái đất hôm nay. Ông Everett lập luận: "Ngôn ngữ là ưu thế vượt trội của con người so với những loài khác, là thứ vũ khí giúp loài người thống trị hành tinh".

Cuộc phiêu lưu của ngôn ngữ Anh: Tiểu sử Anh ngữ từ năm 500 đến năm 2000 của tác giả Melvyn Bragg dày 420 trang. Đây là tài liệu ghi lại hành trình phát triển ấn tượng của tiếng Anh từ lúc khởi đầu chỉ là một phương ngữ hơn 1.500 năm trước đây trở thành một ngôn ngữ quốc tế ngày nay.

Bằng sự uyên bác và cách thể hiện súc tích, Melvyn Bragg đào sâu lý giải vì sao tiếng Anh phiêu lưu qua không gian và thời gian để chinh phục được cả thế giới. Ngôn ngữ này có ưu điểm "giải phóng cảm xúc và tư tưởng trên toàn hành tinh", cũng như không ngừng làm phong phú vốn từ bằng cách tái phát minh các biến thể mới ở bất cứ nơi nào nó có mặt.

ĐỌC *THẾ CHIẾN THỨ HAI* THẤM THÍA GIÁ TRỊ HÒA BÌNH

Lần đầu tiên, độc giả Việt Nam tiếp cận với sử liệu toàn diện và đầy đủ nhất về Thế chiến thứ hai qua tác phẩm đồ sộ dày 1.200 trang *Thế chiến thứ hai* của tác giả Antony Beevor (NXB Hà Nội và Omega Plus ấn hành).

Gọi cuộc chiến tranh thế giới thứ hai (từ 1-9-1939 đến 2-9-1945) là "sự kiện đẫm máu và bi thảm nhất của thế kỷ XX, cuộc xung đột tồi tệ nhất lịch sử nhân loại", tác giả Antony Beevor mô tả cuộc xung đột không chỉ diễn ra ở châu Âu mà trên phạm vi toàn cầu và sự ảnh hưởng nặng nề của cuộc chiến. Trong bối cảnh từ năm 2022 tiếng bom đạn chưa ngừng rơi ở châu Âu khi cuộc chiến Nga - Ukraine bùng nổ và kéo dài, thì tác phẩm *Thế chiến thứ hai (The Second World War)* một lần nữa cho thấy sự tàn khốc và phi nghĩa của chiến tranh.

Biên sử đặc biệt

Tác giả Antony Beevor không quá xa lạ với bạn đọc Việt Nam. Tác phẩm *Stalingrad - trận chiến định mệnh* mà ông viết về trận chiến Stalingrad đầy ác liệt giữa Hồng quân Liên Xô và Đức, mang tính bước ngoặt trong Thế chiến thứ hai từng được ra mắt ấn bản tiếng Việt năm 2018, được đón nhận nồng

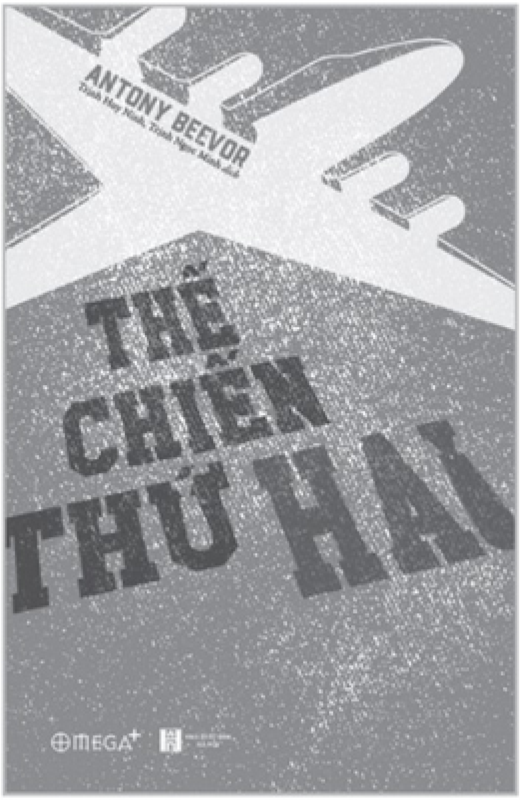

Tác phẩm *Thế chiến thứ hai*.

nhiệt bởi tính chân thật và đầy ắp dữ liệu quý dành cho đối tượng độc giả say mê lịch sử và nghiên cứu về lịch sử.

Với *Thế chiến thứ hai*, Antony Beevor mang đến một công trình nghiên cứu sâu và rộng về Thế chiến thứ hai – tính từ khi Hitler xua quân xâm lược láng giềng Ba Lan ngày 1-9-1939 cho đến khi phát xít Nhật đầu hàng vô điều kiện ngày 14-8-1945 và chiến tranh thế giới lần thứ hai xem như kết thúc. Bằng nguồn tư liệu đầy ắp (khéo léo kết hợp giữa tư liệu lưu trữ cùng các phỏng vấn, ghi chép, câu chuyện của nhiều chứng nhân), tác phẩm hệ thống lại một cách xuất sắc bối cảnh tình hình, từng diễn biến, các bước đi chiến lược quân sự của các bên… một cách khách quan, đa chiều. Chiến dịch Sư Tử Biển và trận chiến Anh; châu Phi và Đại Tây Dương; Trân Châu Cảng; Diệt chủng bằng hơi ngạt; Cuộc tấn công Ichigō và Leyte; Đột kích Philippines, Iwo Jima, Okinawa, Tokyo; Chiến dịch Berlin; Những thành phố của người chết… đều ngồn ngộn thông tin và tình tiết, khiến người đọc khó lòng rời khỏi những chương sách.

Hậu quả và hệ lụy từ cuộc chiến khốc liệt và đẫm máu này đối với lịch sử thế giới hiện đại được tác giả phản ánh và phân tích kỹ. Bởi những gì một cuộc chiến tranh như Thế chiến thứ hai mang lại thật kinh hoàng: khoảng 60 - 70 triệu người thiệt mạng, hàng trăm triệu người mất nhà cửa, hơn 30 quốc gia tham chiến ảnh hưởng kinh tế nặng nề, dư chấn chiến tranh kéo dài qua nhiều thế hệ. "Chiến tranh ở Đông Nam Á và Thái Bình Dương đã gây ra những tàn phá không kể xiết", còn "châu Âu bị chia năm xẻ bảy vì những căng thẳng chính trị", tác giả viết.

Quan tâm thân phận con người

Đặc biệt, vốn từng là một người lính, tác giả có cơ hội khắc họa chân thực và tinh tế những trận đánh khốc liệt đầy đau thương. Nhờ đó, lịch sử, nhất là lịch sử về chiến tranh, được tái hiện ly kỳ, không "khuôn mẫu" mà hướng về con người, quan tâm triệt để đến thân phận con người trong cuộc chiến lẫn thời hậu chiến. Như Antony Beevor viết sau cuộc chiến: "Ngoài số người đã chết còn có vô số người khác tật nguyền cả về tâm lý lẫn thể xác".

ANTONY BEEVOR là sử gia, nhà văn người Anh từng có thời gian phục vụ trong quân đội. Sau khi xuất ngũ, ông viết các tác phẩm về các cuộc chiến lớn có giá trị và được xem là một trong những nhà sử học quân sự hạng nhất. Nhiều tác phẩm của Beevor đều cho thấy sự nghiên cứu công phu: ***Stalingrad: The Fateful Siege: 1942 - 1943 (Stalingrad: Trận chiến định mệnh)*** – xuất bản năm 1998; ***Berlin: The Downfall 1945 (Berlin: Cuộc sụp đổ năm 1945)*** - xuất bản năm 2002; ***The Battle for Spain: The Spainish Civil War 1936 - 1939 (Trận chiến cho Tây Ban Nha: Cuộc nội chiến Tây Ban Nha 1936 - 1939)*** - xuất bản năm 2006...

Ngoài các con số về thảm kịch quốc gia và sắc tộc được thu thập để phản ánh sự tàn bạo của Thế chiến thứ hai và các nạn nhân của nó, nhiều mẩu chuyện về con người cho thấy thế chiến này "đã thay đổi cuộc sống của mỗi người theo những hướng không thể tiên liệu".

Ở chương cuối "Bom nguyên tử và chinh phục Nhật Bản", độc giả khó thể bỏ qua dòng cảnh báo của Antony Beevor: "Vẫn có một hiểm họa thực tế là Thế chiến thứ hai trở thành một điểm tham chiếu nhanh cả cho lịch sử hiện đại lẫn tất cả các xung đột nhất thời". Ngày nay, khám phá những lớp sự thật dưới đống đổ nát lịch sử của thế chiến, tầng lớp nhân dân thế giới văn minh càng thấm thía rằng để các "xung đột nhất thời" không còn diễn ra ở bất kỳ nơi đâu trên hành tinh xanh này, không có gì khác hơn là nhân loại phải chung tay vì một mục tiêu duy nhất: hòa bình.

"Thế chiến thứ hai, với quy mô toàn cầu của nó là thảm họa do con người gây ra lớn nhất trong lịch sử... Không một giai đoạn nào khác trong lịch sử đem lại một nguồn phong phú như vậy để nghiên cứu các mâu thuẫn, bi kịch của cá nhân và đông đảo mọi người, sự thối nát của quyền lực chính trị, thói đạo đức giả, thói hám danh của các chỉ huy, sự phản bội, ngang trái, sự xả thân, sự tàn ác khó tin và lòng trắc ẩn khó ngờ" .

ANTONY BEEVOR viết trong *Thế chiến thứ hai*.

BỨT PHÁ THỜI SỐ HÓA
ĐỂ KHÔNG RƠI LẠI PHÍA SAU

Chuyển đổi số là bước chuyển tất yếu nhưng lại không dễ thấu hiểu và triển khai. Nhiều quyển sách chủ đề chuyển đổi số vừa ra mắt độc giả tại Việt Nam hướng tới các doanh nghiệp lẫn cá nhân để cùng bắt nhịp, đồng hành được với xu thế thời đại.

"Chuyển đổi số là một chủ đề rất rộng và bao gồm nhiều loại giải pháp khác nhau. Nhưng tóm tắt lại là sử dụng công nghệ để thay đổi cách doanh nghiệp tương tác với khách hàng và cách cải thiện đáng kể các quy trình nội bộ" – đó là quan điểm của doanh nhân người Ấn Độ Nitin Seth, tác giả cuốn sách *Bứt phá thời số hóa - Bảy khối kiến tạo chuyển đổi số thành công* (tựa gốc: *Winning in the digital age*).

Kiến tạo thời chuyển đổi số

Bứt phá thời số hóa - Bảy khối kiến tạo chuyển đổi số thành công (bản Việt ngữ do NXB Trẻ ấn hành) mang tính ứng dụng cao dành cho các nhà lãnh đạo, quản trị cấp cao lẫn giới trẻ, sinh viên. Sách kiến giải những cơ hội tuyệt vời mà thời đại số mang đến cho các doanh nghiệp lẫn mọi người, đồng thời giới thiệu những cơ hội, văn hóa tổ chức lẫn quy tắc kinh doanh (đã thay đổi trong thời đại số) áp dụng trong công việc và đời sống mỗi cá nhân.

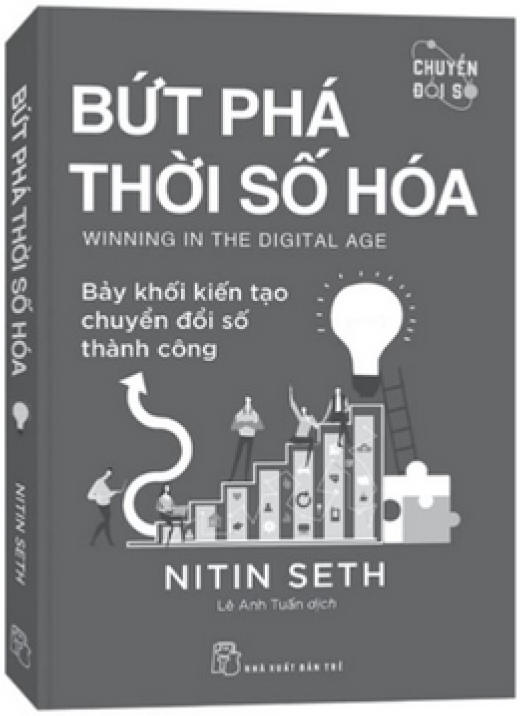

Bìa sách *Bứt phá thời số hóa - Bảy khối kiến tạo chuyển đổi số thành công.*

Làm sao để chúng ta tận dụng tốt nhất tiềm năng của các công nghệ số như AI và Đám mây? Các nhà lãnh đạo lẫn chuyên gia trẻ cần xây dựng những kỹ năng mới và năng lực nào để trụ vững trong một thế giới số phát triển không ngừng? Tác giả Nitin Seth với hơn 25 năm kinh nghiệm sáng lập, điều hành những công ty, tập đoàn lớn đã chia nhỏ quá trình chuyển đổi số thành "bảy khối kiến tạo" và "mách" cho độc giả cách thức làm chủ quá trình chuyển đổi số.

Quyển sách với 572 trang, khẳng định kỹ thuật số mang lại nhiều cơ hội cho mọi người. Thậm chí kinh nghiệm và hồ sơ thành tích không còn giá trị nhiều như trước bởi bất cứ ai cũng "cần học hỏi và tìm hiểu các quy tắc mới của trò chơi".

Tương lai thuộc về những "người bẩm sinh số" có thể hiểu các công nghệ mới trực quan hơn và hiểu cách xây dựng doanh nghiệp mới bằng công nghệ số. "Chúng ta đang sống trong thời kỳ rất sôi động. Thay đổi không ngừng. Có thể là thách thức khủng khiếp hay cơ hội quý giá, tùy vào cách tiếp cận của bạn" – tác giả đúc kết và trông đợi tất cả chúng ta sẵn sàng "bứt phá thời số hóa".

"Thực ảo song hành. Tương lai là nhập vai"

Đó là dẫn dụ của tác giả Mark van Rijmenam trong tác phẩm *Bước chân vào Metaverse*. Tác phẩm dự báo những điều sẽ xảy ra khi metaverse trở thành hiện thực và "thay đổi hoàn toàn những trải nghiệm hàng ngày của mỗi cá nhân, tổ chức và xã hội trên toàn thế giới, cho phép chúng ta trong nháy mắt có thể trở thành bất cứ ai và đi đến bất cứ nơi đâu mình muốn".

Thuật ngữ metaverse (tạm dịch là đa vũ trụ số) được tác giả Neal Stephensen đề cập từ năm 1992 trong tiểu thuyết khoa học viễn tưởng *Snow Crash*. Đây là một không gian kỹ thuật số kết hợp các khía cạnh của truyền thông xã hội được tạo ra nhờ các ứng dụng công nghệ như thực tế tăng cường (AR), trò chơi trực tuyến… để người dùng tương tác với nhau.

"Thời đại số là một chuyến tàu lượn siêu tốc đầy thú vị và hồi hộp. Thời đại số mang đến cho họ những cơ hội tuyệt vời để đi tắt đón đầu và phát triển. Tuy nhiên, thành công không hề dễ dàng trong thời đại số. Muốn thành công đòi hỏi phải xem xét lại toàn bộ mô hình kinh doanh và thiết kế tổ chức cũng như tư duy của các chuyên gia. Không dễ quản lý một sự thay đổi lớn và phức tạp như vậy, thế nên doanh nghiệp thường lạc lối trong các nỗ lực chuyển đổi số của mình" – trích từ ***Bứt phá thời số hóa – Bảy khối kiến tạo chuyển đổi số thành công***. Nhiều tựa sách chủ đề chuyển đổi số đã ra mắt độc giả Việt Nam như ***Sống sao trong thời đại số, Chuyển đổi số – 6 câu hỏi giúp bạn xây dựng doanh nghiệp thế hệ mới, Những đối thủ châu Á – Marketing để cạnh tranh trong kỷ nguyên tiêu dùng số…***

Bìa sách *Bước chân vào Metaverse.*

Là nhà chiến lược công nghệ tương lai với kiến thức chuyên môn sâu sắc về cách các công nghệ mới nổi đang làm thay đổi các tổ chức và xã hội, Tiến sĩ Mark van Rijmenam luận bàn về các hệ quả xã hội của trí tuệ nhân tạo, công nghệ và metaverse ở các khía cạnh như văn hóa và đạo đức, đồng thời hoạch định chiến lược về các công nghệ tương lai. Ông tiến hành nghiên cứu chuyên sâu về cách thức tiếp cận blockchain, dữ liệu lớn, và trí tuệ nhân tạo của các doanh nghiệp, tổ chức.

Tác giả cảnh báo "tương lai rất có thể ảm đạm nếu metaverse bị quản lý bởi một nhóm nhỏ trong xã hội và hành tinh của chúng ta sẽ trở nên kiệt quệ do biến đổi khí hậu. Do đó, việc xây dựng một metaverse mở, phi tập trung, nơi cộng đồng nắm quyền điều khiển là việc chúng ta nên làm".

Sách là nguồn tài liệu quý báu cho bất kỳ ai quan tâm đến tương lai của công nghệ, Internet và tương tác xã hội, những người muốn thực hiện chuyển đổi số. Bạn có thể tưởng tượng mình và các thế hệ sau "sẽ sống cuộc đời thực - ảo song hành" như thế nào, có những "trải nghiệm ma thuật" với metaverse ra sao. Một câu hỏi lớn không kém phần quan trọng nữa là làm sao thích nghi với cuộc sống gợi mở vô số cơ hội lẫn chứa đầy nguy cơ (ví dụ giả mạo, rò rỉ dữ liệu, tin tặc, những công cụ độc hại) như thế.

Trả lời phỏng vấn trang Onalytica, Tiến sĩ Mark van Rijmenam cho biết: "Bất cứ điều gì liên quan đến công nghệ mới nổi đều khiến tôi quan tâm nhưng đặc biệt là metaverse vì nó là nơi hội tụ của tất cả các công nghệ khác nhau. Metaverse là phiên bản tương lai của Internet và nó sẽ định nghĩa cuộc sống của chúng ta trong thập kỷ tới. Đó sẽ là một chuyến đi "điên rồ"!".

Một xã hội metaverse tương lai cần được hình dung rõ ràng để từ đó các nhà lãnh đạo hoạch định chính sách phù hợp, các doanh nghiệp thích ứng chuyển đổi và chính mọi người trong chúng ta không bị bỏ lại phía sau.

"Thế giới trong thời đại chuyển đổi số là thế giới VUCA (biến động, bất định, phức tạp và mơ hồ)"

Tác giả **NITIN SETH**.

MICHEL BUSSI ĐẾN VIỆT NAM TRẢ LỜI *AI ĐÃ GIẾT HOÀNG TỬ BÉ?*

Ấn bản Việt ngữ *Mã 612: Ai đã giết Hoàng tử bé?* (Nhã Nam và NXB Hội Nhà Văn) là một trong những tác phẩm của "ông hoàng trinh thám" Michel Bussi ra mắt công chúng Việt Nam.

Ai đã giết Hoàng tử bé?

Bạn đọc Việt Nam thưởng thức nhiều tác phẩm của ông được xuất bản bằng tiếng Việt (do Nhã Nam thực hiện) như: *Xin đừng buông tay, Hoa súng đen, Mẹ đã sai rồi, Vết khắc hằn trên cát, Kho báu bị nguyền rủa...* Tiểu thuyết của Bussi được dịch và xuất bản tại hơn 35 quốc gia, một số được chuyển thể thành phim.

Ấn bản Việt ngữ
Mã 612: Ai đã giết Hoàng tử bé?.

Cuối năm 2022, Michel Bussi từng đến Việt Nam để chia sẻ với độc giả yêu văn chương nói chung và dòng trinh thám nói riêng những kinh nghiệm và gợi mở về các cơ hội, thách thức và lối đi giúp cho trinh thám Việt Nam thành công và khởi sắc hơn.

Với cuốn sách mới nhất *Mã 612: Ai đã giết Hoàng tử bé?*, tác giả không phủ nhận nguồn cảm hứng, trí tưởng tượng dạt dào từ thuở đầu viết sách của ông là xuất phát từ tác phẩm kinh điển *Hoàng tử bé* vốn có một thế giới đậm chất mộng mơ cùng thông điệp nhân văn khiến bao độc giả say mê. Bussi quyết định viết *Ai đã giết Hoàng tử bé* như một cách tri ân, tôn vinh nhà văn Antoine de Saint-Exupéry (1900 - 1944). Saint-Exupéry vốn có nhiều ảnh hưởng đến Michel Bussi và cũng là nguồn cảm hứng cho ông viết tác phẩm *Ai đã giết Hoàng tử Bé?*.

Đây là một tác phẩm gây hiếu kỳ khi tác giả đặt ra những tương quan giữa cái chết đột ngột của nhân vật Hoàng tử bé (trong truyện) và vụ mất tích bí ẩn của chính nhà văn Saint-Exupéry (ngoài đời vốn là phi công chiến đấu mất tích trên biển ngày 31-7-1944 và không tìm thấy thi thể). Trong lời đề tựa, Bussi viết: "Cái chết đột ngột của Hoàng tử bé trong câu chuyện này, và cái chết đột ngột của Saint-Exupéry vài tháng sau đó có những điểm tương đồng đáng ngạc nhiên".

"Ông hoàng trinh thám" Pháp cũng đặt nhiều dấu hỏi: "Thế lỡ như câu chuyện cổ tích này lại là di chúc của ông thì sao? Thế lỡ như Saint-Exupéry tiết lộ những bí mật về sự biến mất của ông trong cuốn sách đó? Liệu có chiếc chìa khóa nào trong những tác phẩm cuối cùng của ông không?". Ông cũng dẫn giải rằng xưa nay chưa có tác phẩm nào "tìm cách so sánh số phận của Saint-Exupéry và số phận của Hoàng tử bé".

Thế là dựa trên những sự việc có thật, Michel Bussi dựng lên một cuộc điều tra hư cấu đầy khó khăn với lắm thủ phạm

tình nghi kèm động cơ gây án có thể của họ. Tác giả thậm chí tạo nên sự phong phú cho câu chuyện giả tưởng bằng cách lấy bối cảnh ở nhiều miền đất khác nhau, cũng như tập hợp rất nhiều dữ liệu, vật chứng có thật. Tác phẩm khiến bạn đọc nén lòng theo dõi diễn tiến tìm kiếm manh mối và sự thật, luôn đặt câu hỏi như một thám tử trước những bí ẩn, sự ngạc nhiên và thú vị.

MICHEL BUSSI, sinh năm 1965, là một nhà phân tích chính trị, giáo sư địa lý tại trường Đại học Rouen. Ông là một nhà văn Pháp chuyên viết tiểu thuyết trinh thám nổi tiếng với loạt sách bán chạy (best-seller) trong một thập niên qua, đoạt 15 giải thưởng văn học lớn. Ông lọt vào top những nhà văn Pháp có sách bán chạy nhất năm 2013 và 2021.

Để rồi cuối cùng, cuộc điều tra nghẹt thở té ra chỉ là cái cớ để Bussi tôn vinh nhân vật đáng yêu Hoàng tử bé lẫn "cha đẻ" Saint-Exupéry. Tác giả giúp người đọc tái khám phá một câu chuyện cổ tích nên thơ bậc nhất lịch sử văn học thế giới. Đúng như lời nhà văn nhắn gửi: "Các tiểu hành tinh đã trở thành những hòn đảo, sải cánh của bầy chim hoang dã đã được thay thế bằng một chiếc máy bay, nhưng những nhân chứng thì vẫn là như thế, phi lý và thu hút".

ĐỜI NÉM TA CHANH, XỬ NHANH BẰNG ĐƯỜNG

Tác phẩm sách *Đời ném ta chanh, xử nhanh bằng đường* (*The Lemonade Life*) của tác giả Zack Friedman trang bị các kỹ năng sống dành cho người muốn thay đổi và phấn đấu thành công trong cuộc đời mình.

"Đây là cuộc đời của bạn. Hãy chăm sóc nó với sự tận tâm và quan tâm mà nó đáng có. Bạn có quyền năng để làm chủ số phận nếu chịu khó đầu tư. Đây là một hành trình cả đời. Bạn phải sẵn lòng hy sinh và đấu tranh để giành được điều đó" – những lời tâm huyết của tác giả Zack Friedman trong cuốn sách *The Lemonade Life* của ông gây chú ý đến độc giả. Tác phẩm giúp bạn quan tâm hơn đến những chọn lựa tích cực cho cuộc đời của chính mình.

Bạn là riêng, là vĩ đại

Đời ném ta chanh, xử nhanh bằng đường (NXB Trẻ ấn hành) khiến người đọc "chột dạ" khi nhắc đến câu thành ngữ "tre già khó uốn", hàm ý người ta càng có tuổi thì càng khó điều chỉnh, thay đổi tính cách, suy nghĩ, hành vi… của bản thân. Nhưng nếu bạn đang tự hỏi: "Vì sao ta làm việc chăm chỉ, có tài năng, có kỹ năng, nhưng chưa đạt được điều mình mong muốn?" thì những phân tích từ tác giả Zack Friedman sẽ "gãy đúng chỗ ngứa" cho bạn.

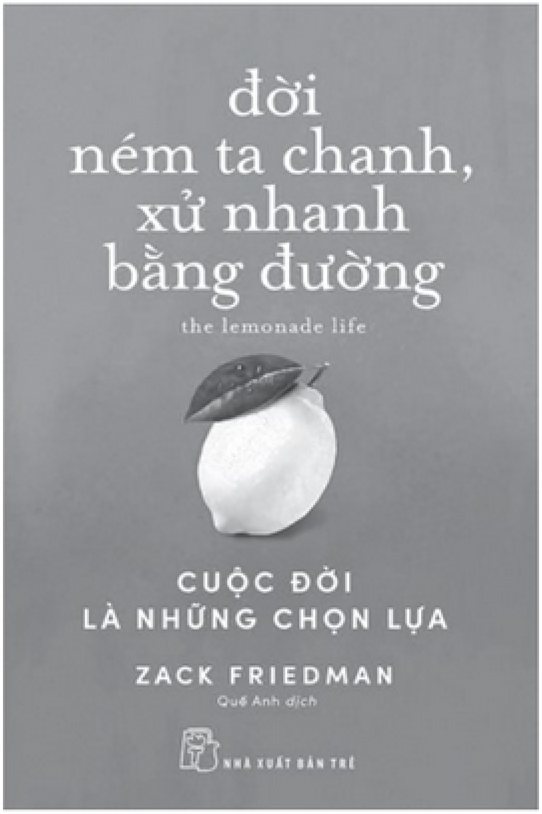

Tác phẩm *Đời ném ta chanh, xử nhanh bằng đường.*

Hãy bắt đầu bằng ý nghĩ: bạn phải quyết định xem mình là ai và muốn trở thành người như thế nào. Cuộc đời là những chọn lựa và điều bạn làm là có kỹ năng cân nhắc và tự do đưa ra những lựa chọn nhằm cải thiện tình hình (nếu bạn đang bế tắc, thất bại), rồi can đảm dấn bước cho những bước ngoặt trong cuộc đời. Cuộc đời ngoài kia rất rộng và đủ chỗ cho bất cứ ai "dám" chọn lựa một cuộc đời rực rỡ hơn.

Tác giả Zack Friedman biết cách gợi cảm hứng và chứng minh rằng bất cứ ai trong chúng ta cũng "mang trong mình một sự vĩ đại". Nếu tiềm năng bản thể của bạn "đang say ngủ", bạn cần đánh thức sự vĩ đại của riêng mình để cuộc đời "từ xám nhạt chuyển sang rực rỡ".

Một lưu ý quan trọng từ tác phẩm: nếu bạn hay viện cớ, phàn nàn, buông xuôi thì sẽ có cuộc đời rất ít niềm vui. Trong khi đó, nếu bạn dám đổi mới, chấp nhận sự thay đổi, học hỏi nâng cấp bản thân và sẵn sàng đương đầu với thử thách thì bạn chính là "người chọn sống đời rực rỡ".

Pha ly nước chanh cho đời mình

Zachary Adam Friedman là diễn giả truyền cảm hứng cho hàng triệu người thông qua những hiểu biết sâu sắc của mình. Ông có một ví von rất đắt giá và đó là thông điệp từ tựa để quyển sách: đời ném cho bạn quả chanh chua, thì chả sao cả, cứ bình tĩnh đi lấy đường pha thành ly nước chanh mát lành. Ấy là biến tiêu cực thành tích cực, biến điều không may thành lợi ích vậy. Tất cả đều do lựa chọn và quyết định hành động theo hướng nào của bạn.

Ngay cả thất bại nếu có, cũng chỉ là trạng thái tạm thời. "Người dám đổi mới sẵn lòng bước lên hàng đầu và bắt tay vào việc. Họ sẵn lòng chịu va vấp, bị trầy xước và mang thương tích. Nếu bạn là một người dám đổi mới, thất bại sẽ không thể làm bạn gục ngã" – Zack Friedman viết. Tác giả dẫn chứng nhân vật lịch sử James Dyson đã thất bại 5.000 lần chỉ để tạo ra một chiếc máy hút bụi tốt hơn và trở thành nhà sáng chế lỗi lạc.

Tác giả hy vọng những độc giả đọc cuốn sách sẽ nhìn cuộc đời mình thông qua một lăng kính mới và hành động, cuộc đời sẽ thay đổi theo hướng tốt đẹp hơn. Nói cách khác, cuốn sách này dành cho ai muốn tham khảo để được hạnh phúc, thành đạt hơn. Bạn có quyền lựa chọn pha một ly nước chanh tươi giữa ngày nắng nóng, uống một hơi sảng khoái, bứt phá giới hạn và có một cuộc đời viên mãn.

"Bạn, và chỉ có bạn mà thôi, mới là người làm chủ cuộc đời bạn. Bạn đang nỗ lực vì chính mình. Bạn có quyền năng quyết định tương lai của bạn".

ZACK FRIEDMAN

CELINE DION - CÂU CHUYỆN ĐỜI TÔI, GIẤC MƠ TRONG TÔI

HẠNH PHÚC TỎA SÁNG KHI TA BIẾT YÊU THƯƠNG

Trong cuốn hồi kí *Celine Dion - Câu chuyện đời tôi, giấc mơ trong tôi* (Tân Việt Books và NXB Dân trí ấn hành bản Việt ngữ), nữ ca sĩ Celine Dion, người làm thổn thức bao người với bản tình ca *My heart will go on* trong phim *Titanic*, tự kể lại câu chuyện về cuộc đời mình một cách chân thực và xúc động.

"Tại sao tôi lại ước mơ nổi tiếng? Chuyện gì đã xảy ra với tôi vậy? Tại sao tôi lại muốn âm nhạc của mình được vang lên trên khắp hành tinh?". Trong 412 trang sách *Câu chuyện đời tôi, giấc mơ trong tôi,* Celine Dion đã kể lại một cách trung thực những hào quang mà bà nhận được từ sự yêu mến của hàng triệu người hâm mộ trên khắp thế giới. Kỳ thực, để có được thành công rực rỡ, người nghệ sĩ như Celine Dion ngoài giọng hát thiên thần và lòng mẫn cảm với tình yêu lẫn cuộc đời còn có tinh thần kiên trì, tận tụy, sự cống hiến và lòng biết ơn.

Một thuở yêu người

"Vào thập niên 90, người yêu nhạc xem báo, đọc sách để tìm kiếm thông tin, mua các đĩa CD mới ở các cửa hàng

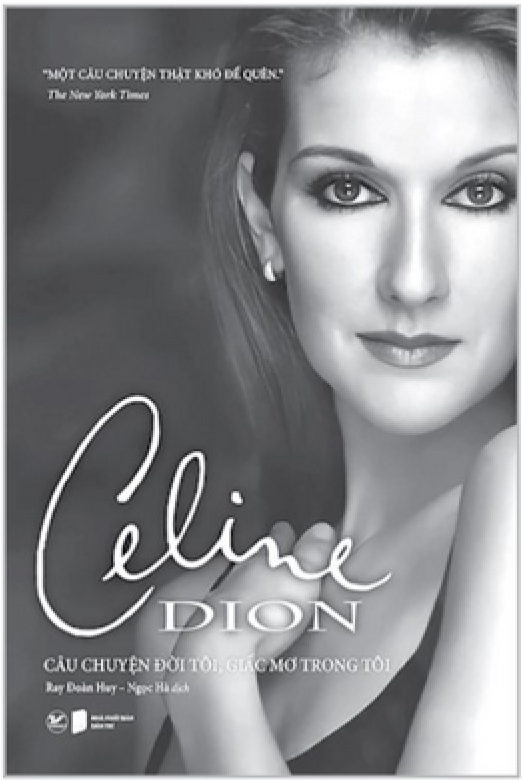

Bìa sách *Celine Dion - Câu chuyện đời tôi, giấc mơ trong tôi.*

băng đĩa nhạc… Chúng tôi được chứng kiến sự nghiệp huy hoàng rực rỡ nhất của những giọng ca vàng (diva) như Whitney Houston, Mariah Carey và Celine Dion. Những chuyện tình, những đam mê và cả những ca khúc hoài niệm tuổi thanh xuân có thể phôi phai theo thời gian, nhưng tôi tin cuốn sách sẽ nhắc nhớ đến bạn rằng đã có một thời chúng ta từng rất yêu những khúc hát từ Celine, và có thể bạn sẽ yêu những ca khúc ấy thêm một lần nữa" – chị Nguyễn Thu Trang, người phụ trách bản dịch Việt ngữ cuốn hồi kí *Celine Dion,* chia sẻ.

Đâu là con người thật đằng sau giọng hát lôi cuốn ngọt ngào của Celine Dion? Đó là từ bé, giọng hát trời phú của bà được gia đình hậu thuẫn, hết lòng giúp Dion phát huy niềm đam mê ca hát kể cả khi cô nhảy lên bàn ở gian bếp để hát say sưa. Nền tảng gia đình là bệ phóng quan trọng cho Dion bay xa trên bầu trời nghệ thuật. "Sự ra đời của tôi được đánh đổi bằng ước mơ của mẹ. Tôi yêu mẹ rất nhiều" – Dion viết trong hồi ký.

Bí quyết thành công, vượt qua thử thách

Từ phòng thu đến hậu trường sân khấu, từ những buổi hòa nhạc nhỏ đến những vòng lưu diễn toàn cầu, Dion cho thấy bà không chỉ cậy vào tiếng hát trời ban mà còn lao động thật sự cật lực và chăm chỉ. "Tôi muốn bản thân thật gương mẫu… Tôi đang theo đuổi sự nghiệp âm nhạc và phải tuân thủ nhiều nguyên tắc… Tôi đã lao vào ca hát, tất bật cùng những buổi biểu diễn. Và một khi bước chân lên sân khấu, tôi hệt như cá gặp nước vậy" – Dion kể lại.

Điều thú vị là, không chỉ đồng hành với sự nghiệp nghệ thuật nổi bật của Celine Dion, độc giả còn có thể biết đến câu chuyện cuộc đời, câu chuyện tình yêu của

Celine Marie Claudette Dion là một ca/nhạc sĩ người Canada, sinh ra tại Thành phố Quebec. Bà từng thắng giải Liên hoan Âm nhạc Thế giới năm 1982 và cuộc thi Eurovision năm 1988. Năm 1990, Dion phát hành album tiếng Anh đầu tay ***Unison*** để từ đó trở thành một ca sĩ pop chinh phục toàn thế giới. Các album ***Falling into you*** (1996) và ***Let's talk about love*** (1997) đưa cô lên ngôi vị "Nữ hoàng âm nhạc đương đại". Đến nay Dion có hơn 200 triệu bản đĩa tiêu thụ toàn cầu, được trao rất nhiều giải thưởng âm nhạc danh giá.

Celine Dion được hâm mộ qua loạt ca khúc "hit" ăn khách về tình yêu bao gồm ***Pour que tu m'aimes encore*** (Để anh lại yêu em), ***It's all coming back to me now, I'm alive, The colour of my love, The power of love, Beauty and the Beast, Because you loved me…*** và dĩ nhiên là ***My heart will go on*** giành giải Quả Cầu Vàng lẫn Oscar cho nhạc phim xuất sắc nhất, đồng thời giành 4 giải Grammy năm 1999.

Tháng 2-2023, sau thời gian trị bệnh hiếm gặp hội chứng người cứng (SPS) và 3 tháng ở ẩn, Celine Dion đã xuất hiện trở lại trên sân khấu Lễ trao giải thưởng âm nhạc Grammy lần thứ 66 năm 2023 trong vai trò khách mời công bố và trao giải Album của năm cho ngôi sao nhạc pop Taylor Swift.

ca sĩ thông qua lời kể nhẹ nhàng mà xúc động. Cuộc hôn nhân với Rene Angelil, người chồng kiêm quản lý của bà chứa mọi cung bậc hạnh phúc lẫn khó khăn thử thách trong tình yêu. Khi bác sĩ thông báo rằng Rene bị ung thư, Celine đã chịu nỗi đau kinh hoàng. Nhưng cả hai đã yêu thương nhau hơn bao giờ hết và cùng nhau chiến đấu với nghịch cảnh bệnh tật. Rene và Dion cũng hoàn thành ước mơ làm cha mẹ trong âu lo lẫn hạnh phúc. Một chuyện tình lãng mạn, ấm áp và rất cảm động có thể truyền cảm hứng cho mọi đôi lứa yêu nhau. Đồng thời cũng dành cho bất cứ ai không bao giờ lùi bước trước bất cứ thử thách nào.

Vào những bước ngoặt khó khăn đòi hỏi phải đưa ra những quyết định và lựa chọn quan trọng, Celine Dion đã cho thấy bản lĩnh,

Dịch giả Ray Đoàn Huy.

Celine Dion - Câu chuyện đời tôi, giấc mơ trong tôi do Ray Đoàn Huy và Ngọc Hà đồng dịch giả, nằm trong loạt sách hồi ký của các nghệ sĩ được phát hành tại Việt Nam gồm ***Ý nghĩa của Mariah Carey, Thương nhớ Whitney, Marilyn Monroe ở Manhattan: Một năm hạnh phúc***... Các hồi ký đều có sức hấp dẫn đặc biệt với những fan hâm mộ nghệ sĩ một thời. Ray Đoàn Huy là một tác giả/dịch giả được biết đến qua nhiều cuốn sách đã phát hành về Marilyn Monroe, Mariah Carey, Whitney Houston và Celine Dion. Dịch giả chia sẻ: "Đây là những tác phẩm về cuộc đời những ngôi sao mà tôi ngưỡng mộ gần hai mươi năm qua. Ngày còn nhỏ, tôi chỉ nghĩ được cầm trên tay tự truyện của những thần tượng lớn này đã rất vui sướng rồi, đâu ngờ còn được góp phần nhỏ dịch sang tiếng Việt cho các cuốn sách này".

sự hy sinh của bà cho người thương và người bà mang ơn. Dion sẵn sàng chấp nhận tạm ngưng ca hát để giúp chồng chiến đấu với bệnh tật. Trong thử thách và sóng gió, bà nhận ra rằng dù hoàn cảnh đau đớn, đáng sợ thế nào, "hạnh phúc vẫn sẽ tỏa sáng lấp lánh khi chúng ta biết yêu thương".

Nữ nghệ sĩ hát tiếng Pháp thành công và có đĩa bán chạy nhiều nhất lịch sử viết: "Tôi yêu mọi khoảnh khắc trong đời mình. Tôi may mắn sống trọn vẹn với giấc mơ đẹp nhất. Tôi được thỏa mãn về mặt cảm xúc, chuyên môn, nghệ thuật... và sẽ luôn như vậy. Tôi đã yêu và được yêu. Tôi ca hát và hạnh phúc vì điều đó. Tôi tin rằng sống chính là thay đổi, là khám phá những điều mới mẻ, tìm kiếm những cơ hội trong mọi thứ, trong âm nhạc và tình yêu".

"Tôi tin, chúng ta không nên che giấu hạnh phúc. Vì hạnh phúc sẽ sáng bừng và xoa dịu cả thế giới".

Ca sĩ **CELINE DION** viết trong hồi ký của bà.

Thói quen đọc sách & văn hóa đọc

Ảnh: Quang Định

Đường Sách Thành phố Hồ Chí Minh - điểm hẹn thân quen của người yêu sách

NÂNG CAO THÓI QUEN ĐỌC SÁCH TRONG CỘNG ĐỒNG NHÌN TỪ NGÀY SÁCH VÀ VĂN HÓA ĐỌC VIỆT NAM 21-4

Chuỗi sự kiện chào mừng Ngày Sách và Văn hóa đọc Việt Nam 21-4 cấp quốc gia thường niên là dịp các cơ quan quản lý, người hoạt động trong ngành xuất bản, cộng đồng xã hội nhìn nhận những thách thức, cơ hội và kiến nghị các giải pháp thiết thực để nâng cao văn hóa đọc trong xã hội.

Hàng năm, Ngày Sách và Văn hóa đọc Việt Nam 21-4 (trước đây mang tên Ngày Sách Việt Nam) là hoạt động trọng điểm được giới xuất bản, phát hành ấn phẩm và cộng đồng những người yêu sách cả nước chờ đợi. Ngày Sách và Văn hóa đọc Việt Nam được tổ chức trên phạm vi toàn quốc với nhiều hoạt động sôi nổi "nhằm khẳng định vị trí, vai trò và tầm quan trọng của sách đối với việc nâng cao kiến thức, kỹ năng, phát triển tư duy, giáo dục và rèn luyện nhân cách con người" (trích Quyết định số 1862/QĐ-TTg ban hành ngày 4-11-2021).

Ngày Sách và Văn hóa đọc Việt Nam thường được tổ chức từ trung tuần tháng 3 đến hết tháng 4 với chủ đề xoay quanh việc chấn hưng văn hóa và phát triển văn hóa đọc, nhằm "khẳng định vị trí, vai trò và tầm quan trọng của sách đối với

Thị trường sách cần thêm nhiều đầu sách hay, giá trị, bổ ích.

việc nâng cao kiến thức, kỹ năng, phát triển tư duy, giáo dục và rèn luyện nhân cách con người; khuyến khích và phát triển phong trào đọc sách". Hiện tỷ lệ người Việt Nam đọc sách vẫn thấp. Cả nước chỉ có 30% số người đọc sách thường xuyên, 26% không đọc sách và 44% thỉnh thoảng mới đọc sách (theo Bộ Thông tin và Truyền thông).

Chú trọng văn hóa đọc

Ông Nguyễn Nguyên (Cục trưởng Cục Xuất bản, In và Phát hành - Bộ Thông tin và Truyền thông, Phó Chủ tịch Hội Xuất bản Việt Nam) từng phát biểu nhân Ngày Sách và Văn hóa đọc Việt Nam 21-4-2022: "Phát triển văn hóa đọc là câu chuyện không chỉ của các cơ quan quản lý xuất bản hay quản

Thiếu nhi cần được rèn thói quen đọc sách từ sớm.

lý văn hóa ở Trung ương, địa phương mà là trách nhiệm của tất cả cấp, ngành, trách nhiệm của nhà trường, gia đình và toàn xã hội. Thời gian qua, văn hóa đọc trong cộng đồng có sự cải thiện khá nhiều. Tuy nhiên, chúng ta còn nhiều việc phải làm để xã hội có nhiều người đọc và yêu sách".

Văn hóa đọc là cụm từ nổi bật kể từ khi chính phủ ban hành quyết định Ngày Sách và Văn hóa đọc Việt Nam 21-4. Ông Lê Hoàng (nguyên Phó Chủ tịch Hội Xuất bản Việt Nam) cho rằng văn hóa đọc chính là ba thành tố: ứng xử đọc, giá trị đọc, chuẩn mực đọc. Ông nói: "Trên bình diện quốc gia, văn hóa đọc là sự hợp thành của ba yếu tố: Nhà nước, cơ quan quản lý, cộng đồng xã hội và mỗi cá nhân".

Ở các nước phát triển như Pháp, Israel, Nhật Bản… trung bình một người dân đọc từ 20 cuốn sách trở lên/năm. Các nước trong khu vực như Malaysia, số sách người dân đọc trung bình đã lên đến 17 đầu sách/năm, người dân Singapore trung bình đọc 14 cuốn sách/năm… Còn ở Việt Nam, theo số liệu thống kê từ Cục Xuất bản, In và Phát hành, trung bình một người chỉ đọc khoảng 4,08 cuốn sách/năm, trong đó gần 2/3 cuốn đã là sách giáo khoa. Thực trạng người Việt hiện ít mua sách, ít đọc sách, chưa có thói quen đọc là rất rõ ràng. Chính vì vậy, văn hóa đọc cần được chú trọng để nâng cao lượng người đọc, phát triển thị trường xuất bản. Hai thành tố này hỗ tương cho nhau, có cái này mới có cái kia và ngược lại.

Thói quen đọc sách trong cộng đồng

Nhiều kiến nghị, giải pháp cho việc hình thành thói quen đọc sách trong cộng đồng đã được nêu lên trong đợt cao điểm chào mừng Ngày Sách và Văn hóa đọc Việt Nam vào mỗi tháng 4 hàng năm. Để thúc đẩy phát triển văn hóa đọc, ông Lê Hoàng gợi mở ba ý lớn: thành lập Ủy ban Quốc gia phát triển văn hóa đọc; phát triển mạnh các mô hình văn hóa đọc như tủ sách cơ quan, tủ sách doanh nghiệp, thư viện thông minh...; khuyến đọc từ trong gia đình, trường học, cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp... với sách được gợi ý theo từng chủ đề.

"Tình yêu sách, thói quen đọc sách phải bắt đầu từ gia đình – nơi có tủ sách gia đình, góc sách cho trẻ và cha mẹ dành thời gian nhất định trong ngày, trong tuần đọc sách cùng con tại gia. Ở các trường học, thư viện có danh mục sách phù hợp

Bìa sách *Cẩm nang khuyến đọc*.

NXB Trẻ ấn hành ***Cẩm nang khuyến đọc*** phát tặng miễn phí cho độc giả và các thư viện, trường học có nhu cầu. Cẩm nang cung cấp các nội dung khoa học, ngắn gọn và súc tích giúp người đọc dễ lựa chọn sách với danh mục sách rút gọn cho nhiều đối tượng khác nhau.

lứa tuổi và nhu cầu đọc, học của trẻ. Các hội sách, Đường Sách cần tổ chức ở khắp 63 tỉnh thành trên cả nước, tạo điều kiện cho người dân ở bất cứ nơi đâu được tiếp cận sách mới, sách hay và giá trị với giá ưu đãi" – ông Lê Hoàng bày tỏ.

Ông Lê Hoàng cũng kỳ vọng vào nỗ lực trong thời kỳ mới của các đơn vị xuất bản. Ông nói: "Những người làm sách, nhà xuất bản ý thức rằng, đối tượng giúp phát triển ngành xuất bản chính là bạn đọc, người mua sách. Phải tìm hiểu bạn đọc là ai, nhu cầu của họ là gì, làm gì để tác động họ đọc sách nhiều hơn, mua sách nhiều hơn. Mỗi nhà xuất bản sẽ có giải pháp riêng phù hợp từng đơn vị, nhưng tôi nghĩ cũng nên tìm giải pháp chung để tăng trưởng cộng đồng người đọc, nâng số

người đọc lên, khuyến khích mỗi người đọc nhiều sách hơn. Những người làm xuất bản không ngừng thay đổi để đáp ứng nhu cầu của người đọc, phải tạo ra những cuốn sách hay, giá trị giúp người đọc tìm được những điều họ cần".

Từ phía nhà xuất bản, ông Nguyễn Thành Nam (Tổng biên tập NXB Trẻ) chia sẻ rằng: "Nhà xuất bản và các công ty sách cùng thực hiện vai trò xã hội trong việc giới thiệu sách hay và tạo thói quen đọc sách nơi giới trẻ, qua đó luôn cố gắng đem đến cho độc giả ngày càng nhiều đầu sách hay, có giá trị, bổ ích, không thỏa hiệp với sách rác, sách có hại".

Hội sách Đông A - Bách khoa tri thức tại Đường Sách tháng 4-2024

TẾT LÌ XÌ SÁCH HAY, CẢ NĂM GẶP MAY

Những quyển sách trình làng dịp Tết Nguyên Đán hàng năm không chỉ hay về nội dung mà còn đặc sắc về trình bày để hưởng ứng xu hướng mới trong xã hội văn minh hiện đại: mọi người giao hảo tặng sách quý cho nhau dịp Tết bên cạnh bánh mứt, rượu trà…

"Uống cà phê, nhâm nhi trà và đọc sách Tết" – nhiếp ảnh gia Nguyễn Thanh Hải cho hay, nhiều người như anh sẽ chọn thú vui nhàn nhã ngày Xuân bằng việc ở nhà hoặc "tìm nơi vắng vẻ" bình an đọc sách thay vì đến chốn đông người. Nếu như việc đọc sách Tết từng là một thú vui thanh tao, trang nhã của người xưa mỗi dịp Tết đến, Xuân về thì ngày nay, việc đọc sách trong ngày Tết được xem là hồi sinh một giá trị tinh thần đáng quý trong đời sống hiện đại.

Đọc sách ngày Xuân: thú vui thanh tao của người xưa

Ngày càng nhiều người có chủ ý chọn những quyển sách hay, giá trị để làm quà tặng ý nghĩa kèm lời chúc may mắn đầu Xuân cho gia đình, bà con, người thân, thầy cô, đồng nghiệp, đối tác, bạn bè… dịp Tết, góp phần làm tăng mối giao tình và cũng là thể hiện sự quan tâm lẫn nhau như một tập tục truyền thống tốt đẹp ngày Tết.

Chia sẻ quan điểm về việc ngày nay nhiều người chọn sách làm quà Tết gửi tặng những người họ yêu quý, giáo sư Phan Văn Trường (chuyên gia cao cấp trong lĩnh vực đàm phán quốc tế và là cố vấn của chính phủ Pháp về thương mại quốc tế, người từng được Tổng thống Pháp trao tặng Huy chương Bắc Đẩu Bội Tinh năm 2007) nói: "Xét trên bình diện chung, công chúng ý thức được rằng chỉ có sách mới mang lại cho họ góc nhìn dân trí về nhiều quan điểm khác nhau, góp phần ý thức rằng tư tưởng nào cũng cần nghe phản biện. Văn hóa từ đó ngày càng rộng mở và sách trở nên đáng quý hơn. Sách còn là cầu nối giữa những tình bạn trong lành. Sách không quá tốn kém khi mua để cho, biếu, tặng…, lại giữ gìn được lâu nơi tủ sách, kệ sách tư gia, nên trở thành "người bạn" của con người một cách bền bỉ".

Nếu như việc đọc sách trong ngày Tết từng là một thú vui thanh tao, trang nhã của người xưa mỗi dịp Tết đến, Xuân về thì ngày nay, việc đọc sách trong ngày Tết được xem là hồi sinh một giá trị tinh thần đáng quý trong đời sống hiện đại. Kể từ dịp Tết Tân Sửu 2021, NXB Trẻ đã triển khai kế hoạch thúc đẩy văn hóa đọc sách ngày Tết với thông điệp "Tết đến mọi nhà, tặng quà sách hay", chia sẻ cách tặng quà ý nhị cho người mua sách kèm phong bao lì xì và thiệp Xuân.

Để đáp ứng nhu cầu ngày càng tăng cao của người mua sách làm quà Tết, NXB Trẻ đề ra những "combo" (gói) sách phong phú, phù hợp cho người đọc trong thời khắc tiễn đưa năm cũ, đón chào năm mới cần sự an yên, tươi vui và nhiều

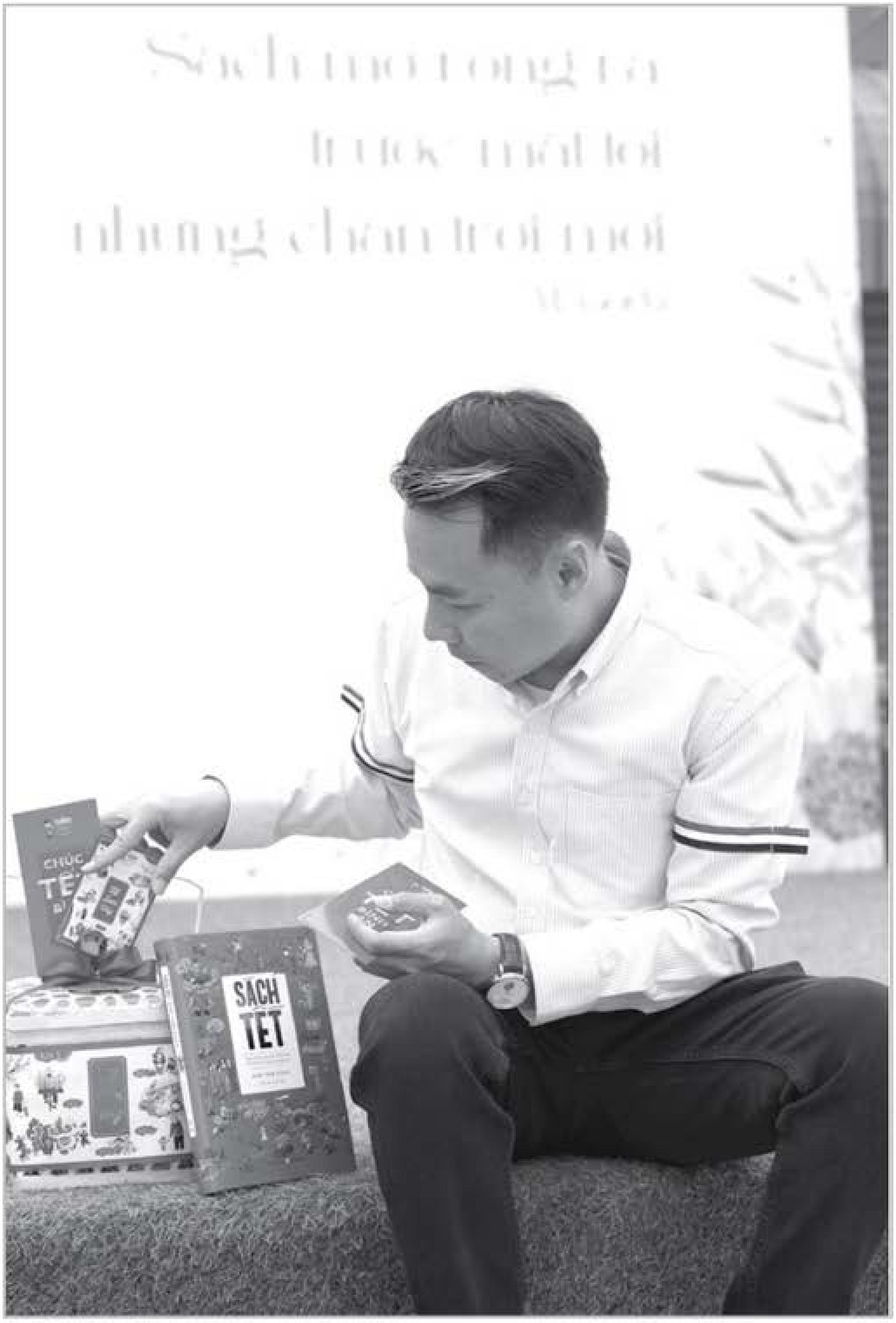

Ảnh: Trần Trọng

Chọn sách làm quà Tết mang lại giá trị văn hóa tinh thần ngày Xuân.

hy vọng. Các combo này được đặt tên rất ý nghĩa như "Tết yêu thương" (sách về ý nghĩa cuộc sống), "Xuân ba miền" (sách viết về ba miền Bắc - Trung - Nam), "Năm mới Tâm an" (sách gợi mở cho mọi người tìm đến sự bình an, hạnh phúc, thấu cảm ý nghĩa cuộc đời), "Năm mới Gia hòa" (giúp đỡ các bậc phụ huynh chăm sóc, nuôi dạy con cái nên người), và "Năm mới Vận hội mới" (sách phát triển bản thân, rèn luyện nhân cách và khả năng).

Đơn vị sách Anbooks nỗ lực tổ chức những chương trình tương tác sinh động với sách dành cho trẻ em, học sinh tiểu học. Bà Ngô Phương Thảo, Giám đốc Anbooks, cho biết ngày càng nhiều quý phụ huynh chọn hình thức lì xì dịp Tết cho con em họ bằng sách. "Điều này vừa hình thành nếp văn hóa gia đình tốt đẹp, vừa tạo ra thói quen đọc sách cho trẻ em".

Anbooks từng tổ chức bàn tròn "Lì xì sách vào ngày Tết cho trẻ: Lợi ích và thách thức" vào đầu năm 2021 tại Đường Sách TP.Hồ Chí Minh, qua đó ghi nhận nhiều ý kiến thú vị từ các bậc cha mẹ sẵn lòng dùng nét văn hóa truyền thống ngày Tết mà mọi trẻ em đều yêu thích như lì xì sách cho con.

Điều đáng chú ý là những tập sách thiếu nhi ra mắt dịp Tết được khá nhiều người tậu về cho con em họ. Đại diện Anbooks dẫn chứng đơn cử như tập thơ gồm 20 bài thơ song ngữ *Con nít con nôi - Kiddie Kiddo* (NXB Văn hóa - Văn nghệ ấn hành, nhóm tác giả/dịch giả Hoa Cúc, Mel Mel, Ngọc Huyền, Tom Tiberio và tranh của họa sĩ Nguyễn Thanh Nhàn) in "làm quà lì xì Tết" cho các bạn… đạt mức tiêu thụ 15.000 bản.

Sách Tết 2024 của đơn vị Đông A.

Phong phú sách Tết

Ấn phẩm hợp tuyển *Sách Tết* là "thương hiệu" từ Công ty Đông A kể từ mùa Tết Kỷ Hợi năm 2019. *Sách Tết* ra đời được sự đón nhận nồng nhiệt từ độc giả. Điểm đặc trưng là ấn phẩm mang chủ đề ngày Tết rất đa dạng thể loại: truyện ngắn, tản văn, thi ca, âm nhạc, màn

"Chúng tôi sẽ góp thêm cho mọi người một món quà ý nghĩa vào mỗi dịp Xuân về qua "giai phẩm văn họa" ***Sách Tết*** hợp tuyển, góp phần lưu giữ các phong tục, hương vị Tết xưa của người Việt, đồng thời cũng ghi lại những cảm xúc, suy tư, dấu ấn mang hơi thở của ngày hôm nay. Bạn yêu sách có thể dùng ***Sách Tết*** để thưởng thức, sưu tập và làm quà tặng".

Bà **Nguyễn Thủy Hằng Giang** – Giám đốc Đông A Books, đơn vị thực hiện ***Sách Tết.***

đàm, mỹ thuật hội họa… Đồng thời ấn phẩm tận dụng công nghệ in ấn hiện đại, chất lượng giấy tốt, xứng đáng là quà tặng ngày Tết. Người đọc có thể thấy sự kết hợp hài hòa giữa truyền thống và hiện đại trong nội dung *Sách Tết*. Phần minh họa và thiết kế luôn là điểm mạnh của *Sách Tết*, với cách thể hiện, trình bày vừa mang phong cách dân gian, vừa cải biến hiện đại và sinh động. Các họa sĩ Kim Duẩn, Đặng Hồng Quân, Đặng Tiến, Đặng Xuân Hòa, Hoàng Phượng Vỹ, Đào Hải Phong... thường xuyên cộng tác với ấn phẩm này.

NXB Kim Đồng thường tái bản hàng loạt sách chủ đề về Tết như hai tập tản văn *Nhớ ơi là Tết* (Thái Hương Liên) và *Tết xưa thơ bé* (Hương Thị); hai tập truyện ngắn *Giao thừa không đến muộn* (Nguyễn Ngọc Hoài Nam) và *Ngọn lửa đêm ba mươi* (Thùy Dương); hai quyển sách tranh dành cho gia đình và thiếu nhi: *Kể chuyện Tết Nguyên Đán* (lời: Trương Quý, tranh: Kim Duẩn) và *This is Tết!* - tức phiên bản tiếng Anh của *Đúng là Tết*! (lời: Bùi Phương Tâm, tranh: Mai Ngô); loạt tuyển thơ văn mùa xuân như *Bên cửa ngắm Xuân* (thơ), *Quà Tết của rừng xanh* (Hồng Chiến – truyện ngắn)…

Theo trang Xuất bản của tạp chí Tri thức trực tuyến ZNews, ấn phẩm ***Xem Tết*** năm Mậu Thìn 1928 của Tân Dân Thư Quán được xem là cuốn sách mở đường cho thể loại sách Tết ở Việt Nam. Ấn phẩm sách Tết đầu tiên của Kim Đồng được ghi nhận từng ra mắt năm 1959 với tựa ***Mừng Tết Mới – Xuân Kỷ Hợi***. Ngày nay, các ấn phẩm sách Tết thường đáp ứng hai tiêu chí: đẹp và công phu. Cụ thể sách được đầu tư về nội dung phong phú lẫn hình thức mỹ thuật, in ấn trang nhã, thích hợp làm quà tặng đầu năm cũng như trưng bày trên bàn phòng khách 3 ngày Tết.

Tết Việt do NXB Thế giới & Thái Hà Books ấn hành năm 2024.

Tập *Kể chuyện Tết Nguyên Đán* rất phù hợp cho thiếu nhi tìm hiểu về phong tục, văn hóa ngày Tết Nguyên Đán cổ truyền đến những câu chuyện cổ tích liên quan Tết (sự tích Táo quân, sự tích cây nêu, tục lệ xông đất, mừng tuổi…). Các nội dung được thể hiện giản dị, dễ hiểu, đi kèm những tranh minh họa màu nước đẹp rực rỡ, rất bắt mắt và chứa sắc màu hạnh phúc, rộn ràng của những ngày Tết yêu thương.

Ngoài ra, hàng năm NXB Kim Đồng ấn hành tuyển tập thơ văn, họa phẩm đặc biệt *Nhâm Nhi Tết* như món quà ý nghĩa được chờ đợi mỗi dịp Tết đến, Xuân về. Tuyển tập chứa những sáng tác thơ văn nhạc họa cho độc giả thiếu nhi "nhâm nhi" từ nhiều tác giả tên tuổi. Sách như chuyến tàu đưa bạn đọc du ngoạn qua nhiều miền đất nước vào mỗi độ Xuân về.

Dịp Tết Giáp Thìn 2024, đơn vị Thái Hà Books cùng tạp chí Xưa và Nay ấn hành *Tết Việt* mang đến cho bạn đọc những góc nhìn đa chiều về ngày lễ cổ truyền thiêng liêng, trọng đại, mang nhiều ý nghĩa của dân tộc ta từ Bắc chí Nam.

“Với mục đích đi tìm, bảo tồn và phát huy những bản sắc Việt Nam qua các phong tục ngày Tết, chúng tôi thực hiện cuốn sách *Tết Việt* mang đậm chất dân gian và tinh thần của người Việt” – TS. Nguyễn Mạnh Hùng - Chủ tịch Thái Hà Books, cho biết.

Những phong tục tập quán quý báu mang “tính cách Việt Nam”, màu sắc dân tộc đậm nét, nhất là những gì lưu truyền ở vùng thôn quê Việt Nam được thể hiện qua nhiều bài viết, tài liệu trong sách. Các tác giả như Vương Hồng Sển (*Hương vị Tết miền Nam*), Bửu Kế (*Các nghi lễ triều đình Nguyễn*), Phạm Văn Sơn (*Các tục lệ ngày Xuân*) hay Tô Nam Nguyễn Đình Diệm (*Giai thoại về câu đối Tết*)… mang đến những góc nhìn đa chiều về Tết Nguyên Đán, nêu bật tinh túy phong phú từ các sắc dân. Vì vậy, sách như cẩm nang tham khảo bổ ích cho các nhà khoa học đang quan tâm nghiên cứu về lịch sử, địa lý, văn hóa Việt Nam.

Ngoài phiên bản sách phổ thông, *Tết Việt* còn có phiên bản đặc biệt chỉ làm 124 cuốn với bìa sách được bọc hoàn toàn bằng mành tre, ảnh bìa được nghệ nhân Nguyễn Đăng Chế phóng tác từ tranh dân gian Đông Hồ “Rước rồng”, nhắc nhớ sự tích Con Rồng Cháu Tiên và không khí múa rồng trong ngày hội Xuân dân gian.

Chọn sách làm quà Tết

Thực tế tặng sách là một nét đẹp văn hóa truyền thống lâu đời và ở mọi nơi, mọi thời điểm. Việc mọi người tặng sách cho nhau để bày tỏ tình cảm, sự quan tâm đến người thân, bạn bè mang giá trị tinh thần rất hay.

Dịp đầu năm chúng ta thường tặng những món quà mang ý nghĩa, mang lại sự tươi vui, may mắn... Và sách chứa tất cả những yếu tố tốt đẹp đó. Sách giúp người đọc gia tăng tri thức, vốn sống, sự hiểu biết, góp phần giúp bạn phát triển bản thân, đi đến thành công, thịnh vượng cho hiện tại đến tương lai.

Các loại sách Tết này góp phần làm giàu những giá trị văn hóa tinh thần trong thời khắc đón chào năm mới. Đồng thời cho thấy một sự dịch chuyển tích cực về nhận thức trong cộng đồng xã hội là bên cạnh sự ấm no về vật chất, đủ đầy về áo cơm, thì còn cần lắm những "ấm no" về tri thức, vốn sống, niềm vui giải trí chứa trong những trang sách ngày nay.

Những món quà thể hiện tình cảm giữa người cho và người nhận một cách trang nhã như sách không chỉ mang giá trị văn hóa, tinh thần mà còn thật sự hữu dụng khi "quà sách" hoàn toàn có thể được trưng bày đẹp đẽ nơi phòng khách ba ngày Tết, như một điểm nhấn bên cạnh báo Xuân, hộp mứt, bình trà, chậu hoa mai, đào...

Ngày Tết cũng là thời gian nhiều người tranh thủ nghỉ ngơi, tĩnh tại, dễ dàng tiếp cận với sách, chú tâm đọc sách mà không bị ảnh hưởng bởi công việc hay những điều bận tâm khác thường ngày. Bên cạnh cơm ăn áo mặc thì một quyển

Tết là thời điểm rất thích hợp để đẩy mạnh tiêu thụ sách hay. Dịp này mọi người thường dễ trút hầu bao vì tâm lý thích mua một món gì đó có ích, có giá trị cho bản thân. Các địa phương có thể tổ chức Lễ hội sách Tết tại vị trí trung tâm, nơi tập trung đông người... để công chúng du Xuân đến với sách một cách thuận lợi.

sách dạy nghề, dạy tư duy, dạy làm giàu, dạy sống bình an… rõ là phù hợp để đọc, tham khảo từ đầu năm nhằm hướng tới một năm mới phát triển thuận lợi.

Lì xì sách Tết, tại sao không?

Nhà báo Trương Anh Ngọc (Thư ký tòa soạn Báo Thể thao Văn hóa, Thông tấn xã Việt Nam) cho biết mỗi khi Tết đến, gia đình anh đi các hiệu sách chỉ để làm một việc duy nhất: mua sách để mừng tuổi cho trẻ con và cả sách để mừng tuổi cho người nhiều tuổi hơn. "Từ nhiều năm qua, chúng tôi không mừng tuổi bằng tiền, không phải vì tiếc tiền, mà vì một lí do đơn giản: muốn tiếp tục truyền cảm hứng đọc cho trẻ. Tình yêu với sách luôn là một tình yêu đẹp, bởi đam mê đọc sẽ đưa chúng đến những thế giới của tri thức. Việc nuôi trong trẻ một niềm ham đọc sách luôn là điều tốt, bởi mình đã quan sát thấy, những đứa trẻ đọc sách thường biết cách cư xử và có hoài bão vươn ra thế giới".

Theo nhà báo và cũng là tác giả nhiều quyển sách du ký Anh Ngọc, giá trị vật chất của một món lì xì không nên cao hơn giá trị tinh thần và ý nghĩa tượng trưng mà nó đem lại. "Mà sách thì đem lại không chỉ ý nghĩa tinh thần lớn lao, nó còn tạo ra cả những mối liên hệ giữa cha mẹ và trẻ, cũng như chính người tặng. Bởi người tặng cần hiểu đứa trẻ thích cái gì để mua sách tặng (trẻ thích khủng long thì mua các sách có hình khủng long chẳng hạn), nhưng một đứa trẻ chưa chắc đã có thói quen đọc sách nếu như cha mẹ nó không đọc cùng nó, giải thích cho nó, tưởng tượng ra những câu chuyện cùng với nó. Việc đọc sách và yêu những cuốn sách có thể bắt đầu

Gian hàng của FAHASA tại Lễ hội Đường Sách Tết Giáp Thìn 2024.

chính từ việc bố mẹ và con cái đọc sách cùng nhau" – Anh Ngọc phân tích.

Lì xì sách Tết là nét văn hóa có nhiều ý nghĩa. Để lan tỏa hơn nét đẹp này trong thời đại mới, các đơn vị xuất bản tiếp tục đầu tư tâm huyết vào các ấn phẩm sách Tết thường niên, ra mắt trước Tết càng sớm càng tốt (ví dụ từ đầu tháng 12 dương lịch). Sách Tết cần in thật đẹp để ai cầm lên, nhận "lì xì" đều xuýt xoa không thể rời mắt và trân quý nó.

Tại Lễ hội Đường Sách Tết Giáp Thìn 2024, Sở Thông tin và Truyền thông TP. HCM chủ trì tổ chức chương trình *Lì xì sách Tết* rất thành công. Chương trình đã "lì xì" hơn 16.000 quyển sách đến bạn đọc, du khách trong ngày khai Xuân

đầu năm. Người dẫn chương trình Trọng Hiển cho rằng hoạt động lì xì sách Tết diễn ra sôi nổi ngày đầu năm mới tại Đường Sách Tết Giáp Thìn "góp phần vào sự thăng hoa tri thức, lan tỏa văn hóa đọc tại đô thị lớn như TP.HCM".

Chị Nguyễn Thanh Thủy (đơn vị 1life phát triển túi sơ cứu, cung cấp miễn phí kiến thức sơ cứu cho cộng đồng) cho hay: "Đọc tin thấy Đường Sách Tết có lì xì sách cho khách du Xuân vào mùng 1 Tết nên tôi soạn ra 1.000 quyển *Sổ tay sơ cứu* lì xì cho mọi người. Đây là cẩm nang giúp mọi người chủ động trang bị những kỹ năng sơ cứu trong các trường hợp cần thiết".

Doanh nhân/người dẫn chương trình Huỳnh Thị Xuân Hiếu, tác giả tản văn *Thanh Xuân không chỉ một thời* (NXB Tổng hợp TP.HCM cho biết đã "rủ rê" ông xã cùng các con tham quan, mua sách tại Lễ hội Đường Sách Tết nhằm tiếp tục lan tỏa tình yêu sách đối với mọi thành viên trong nhà. Xuân Hiếu cho biết chị cũng hưởng ứng nét văn hóa lì xì sách thông qua việc"lì xì" 10 quyển sách *Thanh Xuân không chỉ một thời* gửi tặng cho 10 đọc giả hữu duyên khi đến tham quan, mua sách tại gian hàng NXB Tổng hợp TP.HCM.

Việc "lì xì sách Tết" cho thấy đã có một sự dịch chuyển tích cực về nhận thức trong cộng đồng xã hội là bên cạnh sự ấm no về vật chất, đủ đầy về áo cơm, gạo tiền thì còn cần lắm những "ấm no" về tri thức, vốn sống, niềm vui giải trí chứa trong những trang sách ngày nay. Có thể tin những mùa Tết năm sau, năm nữa, tương lai việc "lì xì sách Tết" trở thành một thói quen tao nhã, hiện đại và ngày càng thiết thực mà ai cũng thích, và trân trọng.

Ảnh: Lưu Sĩ Dương (Thái Hà Books)

Giám đốc Sở Thông tin và Truyền thông TP.HCM Lâm Đình Thắng tặng sách cho người dân trong chương trình *Lì xì Sách Tết* lần đầu tiên được tổ chức tại Lễ hội Đường Sách Tết Giáp Thìn ngày 10-2-2024

VĂN HÓA ĐỌC TRONG THỜI ĐẠI SỐ

"Gần như mỗi tối tôi đều nghe sách nói trên mạng tầm 60 phút trước khi ngủ. Ngoài việc đọc sách in, tôi chọn sách nói vì tranh thủ được thời gian…" – chị Phan Ngọc Phấn (phụ trách Tiệm sách và những câu chuyện, TP. Cần Thơ) cho biết.

Xu thế chuyển đổi số tất yếu trong lĩnh vực xuất bản, sự bùng nổ của thiết bị thông minh và cả bối cảnh từ sau dịch COVID-19 mang đến cơ hội cho công chúng tiếp cận sách bằng nhiều cách thức hiện đại và tiện lợi như nghe sách nói (audiobook).

Điều này không làm mất đi vai trò của sách in truyền thống song mở ra một hình thái, một giai đoạn mới cho hoạt động xuất bản. Cần thừa nhận rằng trong thế giới hiện đại, con người có rất nhiều hình thức giải trí, thư giãn xung quanh vốn đòi hỏi ít sự nỗ lực hơn là đọc sách, ví dụ những đoạn video ngắn lan tỏa trên mạng.

"Nghe" sách tí tách mưa rơi

Chị Ngọc Phấn (biệt danh Phấn Nè trên mạng xã hội) kể: "Tôi vẫn mua và đọc sách giấy thường xuyên mỗi tuần vài cuốn. Nhưng đồng thời cũng thích nghe sách nói vì nó giúp mình rảnh tay làm những việc khác như dọn dẹp nhà cửa… mà vẫn lĩnh hội được nội dung các cuốn sách mình thích.

Sách nói còn là một giải pháp hiệu quả giúp tôi thư giãn, nhẹ nhàng đi vào giấc ngủ sau một ngày dài".

Là người mẹ giúp con có thói quen đọc và yêu sách từ nhỏ, chị Phấn cho hay cậu con trai 7 tuổi ở nhà cũng thích nghe sách nói vì "truyện toàn chữ đôi khi không hấp dẫn bằng sách nói có giọng đọc truyền cảm nên bé thích lắm, luôn được tôi cho phép nghe sách 30 phút mỗi tối từ 20g30 đến 21g là đi ngủ. Cậu nhỏ vừa nghe xong quyển *Chuyện con mèo dạy hải âu bay* và đang nghe tiếp cuốn *Totto chan, cô bé bên cửa sổ*".

Trong khi đó, chị Nguyễn Phước Mỹ An từ Thành phố Innsbruck (Áo) cho hay do hoàn cảnh sống ở xứ người xa xôi nên ngoài việc nhờ người nhà gửi sách in từ Việt Nam sang thì chị "tranh thủ đọc sách nói như một cách cập nhật tác phẩm văn học trong nước một cách nhanh chóng, tiện lợi".

Mỹ An thường thư giãn với sách nói giữa giờ nghỉ trưa trong ngày và đánh giá "các cuốn sách tiếng Việt được đọc với giọng đọc truyền cảm, chuyên nghiệp sẽ truyền tải được tinh thần của sách đến người nghe lẫn tạo cảm xúc, sự đồng cảm với nhân vật cho họ".

Cộng đồng được lợi

Truy cập nội dung của sách nói có bản quyền tại Việt Nam, chúng tôi không khỏi thú vị trước sự phong phú đa dạng, đa chủ đề từ kiến thức triết học, giáo dục, quản lý tài chính, quản trị nhân sự, marketing, đời sống công sở, về phát triển bản thân và tăng cường sức khỏe thân - tâm - trí… Các phụ huynh có thể đưa con em mình vào giấc ngủ êm đềm qua

Ứng dụng sách nói Voiz FM có nhịp độ tăng trưởng cao kể từ năm 2021 trở đi.

audio câu chuyện cổ tích, ngụ ngôn nổi tiếng trong và ngoài nước. Nhiều tác phẩm có lồng tiếng mưa rơi, gió thổi… phù hợp nội dung và tăng cảm giác cho người nghe sách.

Lý giải xu thế trên, chị Thái Minh Châu (nguyên đại diện ứng dụng sách nói có bản quyền Fonos), đánh giá: "Trong thế giới hiện đại, đọc sách ngoài mục đích học tập hoặc công việc còn có chức năng giải trí, thư giãn đầu óc và phát triển bản thân. Sách nói xuất hiện thuận theo xu hướng nhịp sống hối hả hiện đại. Bây giờ, chúng ta không chỉ có một cách duy nhất để tiếp thu nội dung từ sách nữa. Ngoài cách 'đọc sách' với sách giấy và ebook, ta còn có thể 'nghe sách' với sách nói". Sách nói phù hợp với nhu cầu làm việc đa nhiệm, di chuyển không ngừng và ra đời từ nhịp sống bận rộn của chúng ta. Dù là nghe hay đọc, mỗi người đều sẽ có hình thức tiếp cận phù hợp tùy vào mỗi thời điểm, mỗi nhu cầu".

Ông Lê Hoàng Thạch, đại diện đơn vị Voiz FM nhận định: "Phát triển văn hóa đọc trước hết cần gắn với nhu cầu người dùng. Lượt tìm kiếm về sách nói ở Việt Nam cao thể hiện nhu cầu độc giả trong bối cảnh chuyển đổi số".

Dù các đơn vị làm sách nói có bản quyền, ứng dụng giải trí bằng âm thanh chuyên nghiệp tại Việt Nam vẫn còn đếm trên đầu ngón tay, các đơn vị này đã có những khuyến khích người dùng nghe sách thông qua nhiều hình thức phong phú: thống kê số giờ nghe sách, xếp cấp độ người nghe, cấp huy hiệu cho người nghe (Fonos), ứng dụng giọng đọc AI, gợi ý nội dung khớp nhu cầu cá nhân từng người dùng giúp tiết kiệm thời gian lựa chọn sách (Voiz FM); hay người dùng được cấp quyền đăng podcast, khóa học audio, xa hơn nữa là có thể nghe và đăng tải sách, truyện nói mà mình là tác giả hoàn toàn miễn phí (Soundio)...

Tặng sách nói cho bạn đọc

Trong xu thế chuyển đối số trong lĩnh vực xuất bản và văn hóa đọc được Nhà nước và cơ quan chức năng khuyến khích, quan tâm đặc biệt, các đơn vị sách nói, sách điện tử cũng được giới thiệu rộng rãi hơn với công chúng trong hoạt động chào mừng Ngày Sách và Văn hóa đọc hàng năm hay các lễ hội sách Tết.

Bên cạnh giới thiệu với du khách những trải nghiệm về sách gắn với công nghệ mới, trí tuệ nhân tạo, các đơn vị sách nói, sách điện tử còn tích cực tặng sách nói cho bạn đọc tiềm năng. Đại diện Ứng dụng Âm thanh số Fonos cho biết:

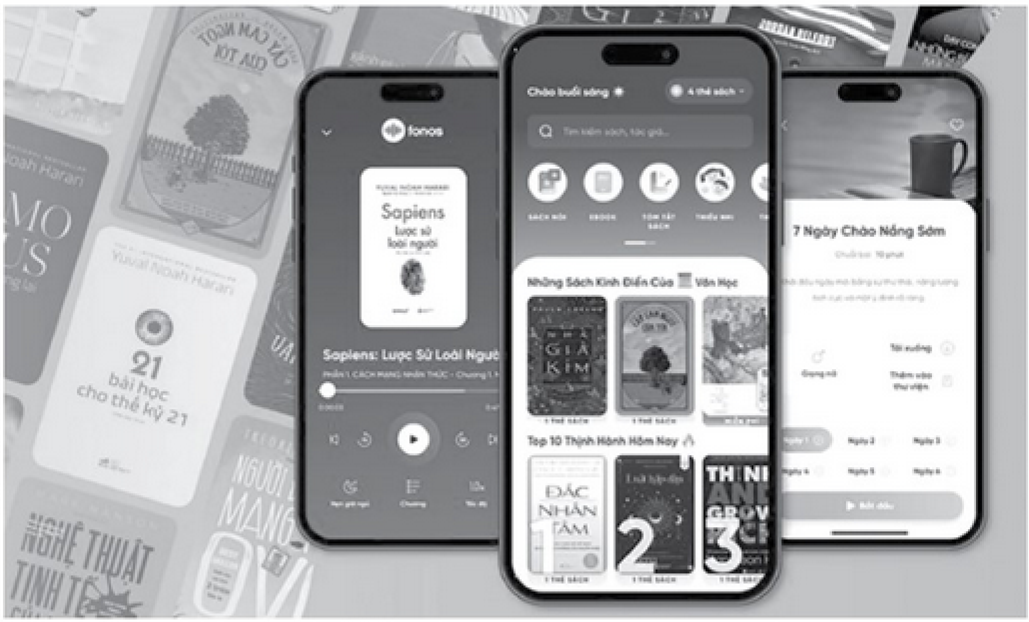

Sách nói cập nhật rất nhanh trên Ứng dụng Fonos - Nguồn: FB Fonos.

“Chúng tôi phối hợp cùng các đối tác như NXB Trẻ, Thái Hà, Nhã Nam, Alphabooks… để giới thiệu sách nói của đối tác trên ứng dụng Fonos, tặng sách nói (của đối tác) cho bạn đọc mua hàng tại gian hàng của đối tác trong suốt thời gian diễn ra hội sách chào mừng Ngày Sách và Văn hóa đọc”.

Hiện kho sách nói có bản quyền và những nội dung âm thanh chất lượng cao từ Fonos có hàng trăm tựa sách bán chạy nhất của các tác giả Việt Nam và quốc tế ở mọi lĩnh vực, với các chuyên mục độc quyền và miễn phí dành cho Hội viên như Ebook, Tóm tắt sách, Thiền định, Truyện ngủ…

Từ năm 2021 đến nay, ứng dụng Fonos và Alpha Books từng tặng 200.000 lượt nghe sách nói miễn phí cho cộng đồng trong chiến dịch “Sách nói miễn phí cho ngày cách ly” cũng như phối hợp NXB Kim Đồng, Thái Hà Books tặng tựa sách miễn phí cho cộng đồng. Ứng dụng Voiz FM cũng phối hợp

cùng Thành đoàn TP.HCM và Văn phòng phía Nam Hội Xuất bản Việt Nam tổ chức chương trình *Sách trao tay* nhằm tặng sách nói miễn phí cho người dân ở các tỉnh đang giãn cách xã hội.

Năm 2022, Sở Thông tin và Truyền thông và Thành Đoàn TP.HCM phối hợp các đơn vị phát hành sách nói vừa trao tặng 1.000 tài khoản sách nói với tổng giá trị 700 triệu đồng cho học sinh sinh viên hiếu học có hoàn cảnh khó khăn, bị mồ côi do đại dịch COVID-19 trên địa bàn thành phố để góp phần xây dựng, phát triển văn hóa đọc.

Nhịp tăng trưởng tốt

Sự tăng trưởng mạnh mẽ thời gian qua là tín hiệu tốt cho thấy bạn đọc Việt Nam đã quan tâm loại hình sách nói. Trong thời kỳ COVID-19, Fonos có sự tăng trưởng người dùng mạnh mẽ với gần 300.000 lượt tải ứng dụng (tháng 9-2021). Voiz FM sau hơn hai năm ra mắt đã có 1,5 triệu lượt sử dụng sách nói và trong đợt hoạt động Ngày Sách và Văn hóa đọc Việt Nam tại TP.HCM vừa qua, đơn vị ghi nhận lượng người truy cập tăng đột biến 30%...

Đại diện một đơn vị làm sách nói tiết lộ: "Chúng tôi đang liên kết sở hữu bản quyền hơn 2.000 đầu sách từ hơn 20 đối tác xuất bản trong và ngoài nước, có hơn 100 giọng đọc". Thú vị hơn nữa, đã có nhiều tác giả/đơn vị xuất bản chọn ra mắt phiên bản sách nói song song với sách giấy cho thấy sự công nhận của họ với hình thức này (ví dụ: *Đại dương đen, 6 bước tự xuất bản một cuốn sách, Mẹ chồng, Đô thị linh dị*…).

Fonos thực hiện talkshow "Vì sao ta nên đi khi ta còn trẻ"
nhân dịp ra mắt sách nói *Đi khi ta còn trẻ* với tác giả Trương Anh Ngọc
và người dẫn chương trình Trung Nghĩa.

Khảo sát của đơn vị We Are Social cho biết tại thị trường Việt Nam có 40% dân số (gần 30 triệu người) có thói quen nghe audio contents (gồm sách nói, podcast, radio…) trên nền tảng mạng. Và con số này có xu hướng tăng trong thời gian tới bởi những tiện ích, tầm quan trọng của sách nói trong việc giúp người lớn lẫn trẻ em thư giãn tâm trí, đồng thời là một kênh lưu thông, phân phối nội dung sách hữu hiệu qua các nền tảng điện tử.

Việt Nam trải qua các làn sóng quan tâm đến các định dạng sách trên nền tảng số nói chung. Ở làn sóng sách điện tử thứ nhất, có một số đơn vị như Alezaa, Komo

Ông Lê Hoàng Thạch, CEO của Voiz FM.

(Phương Nam), Ybook (NXB Trẻ)… đầu tư ra mắt ebook, sách nói với bạn đọc. Bấy giờ nhiều người nghĩ "sách số" đơn giản là số hóa sách giấy. Giai đoạn sau này, "sách số" tạo ra không gian số một cách chuyên nghiệp và bài bản hơn. Người dùng có những cách tương tác với nội dung sách số, được minh họa bằng âm thanh, video book, talkshow tác giả trò chuyện…

Sự phát triển thần tốc của thị trường sách nói nước ngoài đã tạo cảm hứng và kỳ vọng cho các đơn vị làm sách số tại Việt Nam. Ông Hoàng Thạch cho biết công ty Voiz FM sau 4 năm tập trung đầu tư phát triển sản phẩm mang lại trải nghiệm tối ưu cho người dùng, Voiz FM tiếp tục đầu tư cho 3 mảng vốn là thế mạnh, bao gồm:

- Nội dung: Bên cạnh tiếp tục mở rộng kho sách hơn 2000 quyển đa dạng nội dung, Voiz tiếp tục đầu tư mở rộng

sang các loại hình nội dung khác phù hợp với nhu cầu bạn đọc: sách tinh gọn, podcast, kể chuyện giáo dục,...

- Kỹ thuật: Phát triển chiến lược dữ liệu để dự đoán xu hướng nội dung và gợi ý nội dung khớp với nhu cầu người dùng, tiết kiệm thời gian lựa chọn.

- Phục vụ cộng đồng: kết hợp với các thư viện, nhà văn hóa để lan tỏa sản phẩm đến nhiều địa phương, và các đối tượng đặc biệt như người khiếm thị.

Công ty Voiz FM có khu vực trải nghiệm sách nói dành riêng cho người khiếm thị tại các đợt trưng bày ở hội sách tại TP.HCM. Ông Thạch nói: "Chúng tôi sẽ tiếp tục kết hợp với các thư viện, nhà văn hóa để lan tỏa sản phẩm đến những bạn đọc đặc biệt như người khiếm thị, học sinh nghèo..."

Ông Hoàng Thạch tin rằng "sách nói và sách giấy là hai thị trường không triệt tiêu nhau, thậm chí là bổ trợ cho nhau, cũng giống như sách giấy và phim chuyển thể từ sách giấy vậy". Ông Thạch phân tích: "Sách nói phục vụ người dùng những thời điểm mà người ta không thể đọc sách, ví dụ như khi đang di chuyển, khi nấu ăn, hoặc khi chìm vào giấc ngủ. Từ đó có thể thấy vai trò quan trọng của sách nói, nhất là đối với các bạn trẻ có ít thời gian đọc sách.

Ngoài ra, khi nghe sách nói, người dùng còn có thể tận hưởng quyển sách một cách sinh động hơn thông qua kỹ năng diễn đạt của các giọng đọc (voice talent), hay âm nhạc/hiệu ứng tăng cảm xúc, từ đó được kích thích ý muốn sở hữu quyển sách giấy để tự nghiền ngẫm".

Sách nói mang trải nghiệm mới

Bà Xuân Nguyễn, nhà đồng sáng lập và CEO Ứng dụng Fonos cho rằng việc phát triển sách nói không ảnh hưởng tiêu cực đến tinh thần bảo tồn sách giấy, văn hóa đọc truyền thống. "Với Fonos, chúng tôi mang lại cho người dùng thêm một sự lựa chọn trong việc tiếp cận kiến thức từ sách. Mỗi người có một cách tiếp nhận kiến thức khác nhau. Có người học bằng cách đọc, nhưng có nhiều người không đọc được và họ phải nghe hoặc phải thấy clip, hình ảnh.

Khi làm Fonos, tôi cũng tham khảo những nghiên cứu ở Hội sách Frankfurt hàng năm về việc liệu phát triển sách nói có ngăn chặn phát triển sách giấy không, thì kết quả là không. Việc phát triển sách nói không hề làm giảm sách giấy mà ngược lại còn góp phần thúc đẩy sự phát triển tệp người mua sách giấy".

Bà Xuân Nguyễn chia sẻ kinh nghiệm cá nhân: "Như trường hợp của chính tôi là một người thích đọc sách giấy, nhưng tôi không có thời gian hàng ngày để ngồi đọc hết một cuốn sách. Tôi vẫn thường đọc sách giấy vào buổi sáng lúc vừa thức dậy, sau đó tôi lại tiếp tục với bản sách nói của cuốn sách đó khi đi trên đường đến công ty hoặc lúc nấu ăn. Giải pháp chúng tôi mang lại là thêm sự lựa chọn cho những người trước giờ không thể đọc sách chứ không lấy đi những người yêu sách giấy. Chúng tôi không lấy mất những giây phút đọc sách giấy của mọi người mà giúp họ tận dụng những khoảng thời gian trống trước đây để nghe sách".

Hai thành viên sáng lập Ứng dụng sách nói Fonos trong sự kiện giao lưu với tác giả Lý Quí Trung (giữa) - Nguồn: Fonos.

Fonos đã xây dựng quy trình cụ thể, rõ ràng khi làm việc với các tác giả, nhà xuất bản. Tập trung vào xây dựng ứng dụng sử dụng các công nghệ lập trình thân thiện, phù hợp với hành vi sử dụng của người yêu sách. Các phòng thu có đầy đủ trang thiết bị chất lượng cao: thiết bị thu và xử lý hậu kì, đáp ứng được các tiêu chuẩn khắt khe và sản xuất ra các bản thu chất lượng.

Quy trình sản xuất thành phẩm sách nói của Fonos trải qua đầy đủ các giai đoạn: phân tích tác phẩm và lựa chọn giọng đọc, thu và chỉnh sửa, kiểm soát chất lượng sau thu... Việc tìm kiếm, lựa chọn các đầu sách không chỉ thông qua ứng dụng, website mà còn dễ dàng tìm thấy trên các trang thương mại điện tử. "Chúng tôi cam kết tất cả các đầu sách có mặt trên

Phiên bản sách nói *Con đường chẳng mấy ai đi* ra mắt trên Voiz FM
đồng thời với sách giấy tháng 3-2024.

ứng dụng đều đầy đủ bản quyền và luôn khuyến khích việc quan tâm và ủng hộ quyền sở hữu trí tuệ" – bà Xuân Nguyễn nhấn mạnh.

Một xu hướng phổ biến là mỗi năm, mọi người thường đặt mục tiêu về số đầu sách mình đọc được trong năm. Sách nói giúp độc giả dễ dàng hoàn thành mục tiêu này hơn, bởi tốc độ nghe sách nhanh hơn đọc sách. Họ hoàn toàn có thể nghe xong một cuốn sách khoảng 200-400 trang trong một ngày. Fonos khuyến khích người dùng nghe sách thông qua việc: thống kê số giờ nghe sách, xếp cấp độ người nghe, cấp huy hiệu cho người nghe...

"Chúng tôi hy vọng là số sách trung bình người Việt Nam đọc tăng từ khoảng 4 cuốn/năm lên 12 cuốn/năm như

các nước trong khu vực. Tôi tin sách nói hoàn toàn có khả năng thúc đẩy tăng trưởng con số đó lên" – bà Xuân Nguyễn bày tỏ. Theo bà, sách nói trở thành người bạn thiết thân với giới trẻ bởi ứng dụng mang đến thêm lựa chọn cho việc tiếp thu kiến thức thông qua việc đọc và nghe.

Nữ CEO Fonos nhìn nhận: "Khi smartphone trở thành thiết bị không thể thiếu với người trẻ, thì việc cài đặt ứng dụng và sử dụng ứng dụng đơn giản không còn là trở ngại. Nhờ vậy, thế hệ trẻ hoàn toàn có thể chủ động nghe sách nói khi họ có thời gian rảnh hoặc đồng thời khi họ đang làm việc khác như dọn dẹp nhà cửa, di chuyển, tập luyện... Chúng tôi còn liên tục cập nhật kho sách nói với nội dung phong phú dành cho người trẻ: các đầu sách phù hợp với suy nghĩ, tâm lý, định hướng, cập nhật kịp thời với sự phát triển của bối cảnh hiện đại ngày nay".

Giới trẻ dễ tiếp cận sách nói

Giảng viên Thái Thu Hoài (Khoa Xuất bản - Phát hành Trường Đại học Văn hóa TP.HCM) nhận định: "Sách nói đã thật sự là một phần không thể thiếu của văn hóa đọc trong thời đại số, nhưng cần đầu tư phát triển để trở thành xu hướng bền vững trong tương lai".

Giảng viên
Thái Thu Hoài

Là người làm công tác giảng dạy chuyên ngành xuất bản, bà Thu Hoài cho biết sinh viên hiện nay tiếp cận dễ dàng với sách nói bên cạnh sách giấy truyền thống. Bà nói: "Sách có vai trò

không thể thiếu đối với sinh viên học sinh. Ở độ tuổi này, các em đọc sách để phục vụ cho học tập và nghiên cứu, hoàn thiện bản thân, để thư giãn và giải trí sau thời gian học tập và làm việc căng thẳng. Cùng với sách truyền thống thì sách nói đã làm phong phú hơn việc tiếp cận tri thức đối với giới trẻ bởi sách nói là một phần không thể thiếu của văn hóa đọc đương đại.

Với nhịp sống ngày càng hối hả, sinh viên ngày càng bận rộn hơn với việc học tập tại trường, học thêm ngoại ngữ, tin học, đi làm thêm, do đó sinh viên không thể chỉ tìm kiếm tri thức từ loại hình sách truyền thống, mà họ còn phải tận dụng mọi cơ hội để lĩnh hội thông tin, kiến thức phục vụ cuộc sống.

Sách nói tận dụng được mọi thời gian và không gian

Những đơn vị làm sách nói cho rằng sách nói xuất hiện hòa theo xu hướng sống hiện đại, phù hợp với nhu cầu làm việc đa nhiệm, nhịp sống bận rộn, di chuyển liên tục của người dùng. Ông Lê Hoàng Thạch, CEO của Voiz FM, phân tích những yếu tố thuận lợi cho sự phát triển của sách nói tại Việt Nam:

"Sách nói có thể phát triển ở Việt Nam nhờ vào đặc thù dân số trẻ, tốc độ phát triển nhanh, nhịp sống rất hối hả, mọi người đều muốn tranh thủ làm nhiều việc, biết nhiều thông tin nhất có thể. Sách nói có thể phục vụ cho nhu cầu trên.

Ngoài ra, Việt Nam là một quốc gia có độ đồng nhất ngôn ngữ rất cao, tạo điều kiện để các định dạng audio (vốn gắn liền với ngôn ngữ) có thể phát triển. Nếu so sánh tương quan với sách điện tử, thì mặc dù sách điện tử có ưu thế là nhỏ gọn cơ động hơn sách giấy, nhưng để sử dụng thì người ta vẫn cần đôi mắt, nên dịp sử dụng của nó có độ tương đồng rất lớn với sách giấy. Sách nói cũng có ưu điểm nhỏ gọn nhưng lại thêm ưu thế là sử dụng đôi tai, giảm tải cho đôi mắt "bận rộn".

"Các đối tác quốc tế rất ngạc nhiên khi biết loại hình sách nói đang phát triển mạnh ở Việt Nam và sẵn sàng hợp tác bản quyền để có thể mở rộng và phổ biến các tác phẩm giá trị của văn học sang một ngôn ngữ mới, một thể loại mới" – thông tin từ đại diện một đơn vị sách nói tại Việt Nam khi tham dự Hội chợ sách Frankfurt lớn nhất thế giới.

của con người hiện đại. Nếu như sinh viên nói rằng họ "không có thời gian đọc sách", thì ứng dụng sách nói đã làm công việc đó thay họ. Đó là đọc cho họ nghe. Bên cạnh đó, sinh viên là đối tượng nắm bắt nhanh các yếu tố thuộc nền tảng khoa học công nghệ mới, là lứa tuổi thích khám phá và sở hữu cái mới. Chỉ cần một điện thoại thông minh, các bạn trẻ đã có thể tiếp cận một "thư viện sách nói" trên các ứng dụng".

Giảng viên Thái Thu Hoài kỳ vọng: "Các ứng dụng sách nói trong nước cần tạo điều kiện cho giới trẻ, sinh viên học sinh sử dụng sách nói bằng các gói hỗ trợ nghe thử miễn phí, giới thiệu những nội dung phù hợp độ tuổi, đồng hành với các hoạt động của trường học… để các bạn tiếp cận loại hình đọc sách phi truyền thống này, từ đó tạo nên thói quen sử dụng sách nói rộng rãi trong cộng đồng".

ĐỌC SÁCH CÙNG XÍCH LÔ
KHƠI DẬY NIỀM ĐAM MÊ ĐỌC SÁCH CHO MỌI NGƯỜI

Dự án *Đọc sách cùng Xích Lô* do Bộ trưởng Bộ NN-PTNT Lê Minh Hoan chủ trì sáng lập với mục đích phát triển khuyến đọc và tinh thần học tập nâng cao kiến thức trong cộng đồng chính thức đi vào hoạt động từ ngày 18-1-2024.

Bộ trưởng Bộ NN-PTNT Lê Minh Hoan khai trương Dự án *Đọc sách cùng Xích Lô* đầu năm 2024.

Trong cuộc gặp với những người yêu đọc sách tại Trung tâm Xúc tiến thương mại Nông nghiệp (Agritrade) ở Hà Nội, Bộ trưởng Bộ NN-PTNT Lê Minh Hoan thân tình chia sẻ thông điệp: "Sách là người bạn tốt với mọi người. Đọc sách không chỉ để làm việc mà còn để khai sáng tinh thần, có tư duy mở, để làm người, để xây dựng giá trị sống tích cực, bao dung…"

Theo Bộ trưởng, nếu như doanh nhân, bạn trẻ khởi nghiệp cần sách về kiến thức, kỹ năng quản trị, văn hóa kinh doanh và khơi dậy tinh thần từ những tấm gương doanh nhân thành đạt thì "nông dân cũng cần đọc sách về nghề nông, kiến thức trồng trọt, chăn nuôi, cách chế biến nông sản...".

Nâng cao khuyến đọc, lan tỏa sách hay

Bộ trưởng Hoan bày tỏ mong muốn phát triển tinh thần học tập, "khuyến đọc" trong đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức, người lao động, doanh nghiệp, nông dân sản xuất…

Bộ trưởng cho rằng khơi dậy niềm đam mê đọc sách cho người nông dân là một trong những cách góp phần "nâng cao nhận thức, phát triển kỹ năng sáng tạo, khơi dậy ý chí, khát vọng đổi mới, xây dựng nông nghiệp Việt Nam phát triển bền vững, nông thôn hiện đại, nông dân văn minh". Dự án *Đọc sách cùng Xích Lô* ra đời là để hỗ trợ điều đó bằng những hoạt động cụ thể, thiết thực. Ví dụ chương trình giao lưu Kỹ năng chọn & đọc sách trong thời đại số tại Trường Chính sách công và Phát triển nông thôn (TP.HCM) tháng 1-2024; chương trình Khai thức đầu năm Giáp Thìn diễn ra tại Đài PTTH Đồng

Ảnh: Thúy Phượng

Dự án *Đọc sách cùng Xích Lô* tổ chức nhiều chương trình truyền cảm hứng lan tỏa tinh thần, văn hóa đọc sách đến với người lao động, nông dân, đoàn viên thanh niên tại Hà Nội, TP.HCM, Đồng Tháp… Dự án xây dựng kế hoạch phối hợp cùng TikTok để lan tỏa văn hóa đọc sách hiệu quả hơn đến với đông đảo giới trẻ và mọi người.

Tháp tháng 2-2024 đều do Bộ trưởng Bộ NN-PTNT Lê Minh Hoan chủ trì…

Được biết "Xích Lô" là bút danh viết báo, cũng là "nick name" trên Facebook và Zalo của Bộ trưởng Bộ NN-PTNT Lê Minh Hoan – nơi ông thường xuyên chia sẻ những quyển sách hay, những thông điệp về khuyến đọc ý nghĩa, những giải pháp phát triển văn hóa đọc, "cùng nhau đọc sách và lan tỏa như gieo mầm, chăm sóc từng hạt lúa".

Điểm hẹn văn hóa của người yêu sách

Ông Nguyễn Minh Tiến, Giám đốc Agritrade thuộc Bộ NN-PTNT, cho biết dự án *Đọc sách cùng Xích Lô* do Bộ trưởng Lê Minh Hoan sáng lập sau khi khai trương sẽ là một trong những địa chỉ tiếp nhận những tác phẩm hay, sách có giá trị từ các nhà xuất bản, đơn vị làm sách, nhà hảo tâm… để tặng sách cho bạn yêu sách, những ai đam mê đọc sách và cần sách để phát triển kiến thức, tư duy, hướng nghiệp.

Dự án *Đọc sách cùng Xích Lô* còn là điểm hẹn văn hóa giúp nâng cao năng lực tiếp cận tri thức, thông tin, các kỹ năng cần thiết liên quan đến việc đọc sách hiệu quả trong thời đại số.

Bà Nguyễn Thị Thúy Phượng, Viện trưởng Viện Ứng dụng Khoa học công nghệ và Đào tạo Mekong, thông tin: "*Đọc sách cùng Xích Lô* đi vào triển khai hoạt động sẽ là nơi kết nối cho các tác giả, nhóm tác giả trên cả nước góp phần cùng định hướng nâng cao dân trí cho các nghệ nhân, nông dân khởi nghiệp từ nông nghiệp, hợp tác xã, hội quán, hội ngành hàng, làng nghề truyền thống…".

Bộ trưởng Lê Minh Hoan cho rằng thay đổi, nâng cao văn hóa đọc là việc không hề dễ dàng trong bối cảnh truyền thông đa phương tiện và con người bị chi phối bởi quỹ thời gian cho việc học hành, làm việc sinh kế… Dù vậy, Bộ trưởng Hoan dẫn chứng UNESCO vinh danh chương trình *Sách hóa nông thôn* của nhóm tình nguyện viên cho thấy "nhu cầu đọc sách của con người luôn đa dạng".

Chương trình Khai thức đầu năm Giáp Thìn thuộc Dự án *Đọc sách cùng Xích Lô* diễn ra tại Đài PTTH Đồng Tháp tháng 2-2024.

"Giá trị của văn hóa đọc là góp phần nâng cao phúc lợi cho người dân".

Bộ trưởng Bộ NN-PTNT **Lê Minh Hoan**.

ĐƯỜNG SÁCH TP.HCM ĐIỂM HẸN TUYỆT VỜI CỦA NGƯỜI YÊU SÁCH

Buổi sáng lang thang Đường Sách, bước vào các gian hàng của những nhà xuất bản, công ty sách bao giờ cũng có cảm giác thư giãn và bình yên. Những tàn me xanh mát giữa trung tâm Sài Gòn. Những kiosque chất đầy sách hay, kể cả những sách cũ khó tìm hay sách mới tinh vừa chuyển đến từ nhà in.

Đường Sách trong những năm qua đã trở thành nơi chốn văn hóa rất đỗi thân quen của công chúng và giới trẻ. Bạn rất dễ bắt gặp những nhà sư áo nâu nghỉ chân trong quán nước. Cô gái nước ngoài tóc vàng mở laptop làm việc. Những bạn trẻ dạo quanh triển lãm tranh tuyệt đẹp. Cả những đôi tân lang, tân giai nhân xúm xít váy trắng chụp ảnh cưới. Tôi từng cùng nhóm bằng hữu cao niên, trung niên: vợ chồng họa sĩ Lê Triều Điển - nhà thơ Lê Triều Hồng Lĩnh, nhà văn Nguyễn An Bình, nhà nghiên cứu văn chương Hà Thanh Vân, chị Đào Thúy Liễu – con gái của cố nhà văn Sơn Nam, họa sĩ tài hoa Lê Sa Long... ngồi cạnh sân khấu A Đường Sách, hàn huyên từ sáng đến xế trưa mà chuyện văn chương, mỹ thuật, chuyện tình người vẫn chưa dứt mạch.

Chương trình giao lưu *Nhà báo viết sách* do NXB Trẻ
tổ chức tại Đường Sách TP.HCM tháng 6-2023.

Hay những lần khác, khi thì may mắn được gặp các nhà văn tên tuổi như nhà văn Nguyễn Nhật Ánh ở Sài Gòn, nhà văn Bảo Ninh từ Hà Nội, nhà văn Nguyễn Ngọc Tư ở Cà Mau lên... Lúc thì lại có dịp gặp lại người thầy cũ – nhà báo/tác giả Ngọc Trân; có dịp học hỏi kinh nghiệm từ người thầy/tác giả đáng kính Phan Văn Trường và giao lưu những nhà văn trẻ như Dương Thụy, Anh Khang, Trọng Khang, Đinh Khoa, Phát Dương, Yang Phan… Đường Sách đã trở thành nơi lý tưởng, thân quen, ấm áp cho những người yêu văn chương không phân biệt tuổi tác, gần xa... tay bắt mặt mừng, tri ân lời khuyên, kết tình bằng hữu, kết nối tâm giao tự bao giờ.

Đường Sách TP.HCM mỗi năm diễn ra hàng trăm sự kiện ra mắt giới thiệu sách, giao lưu tác giả, trưng bày triển lãm văn hóa nghệ thuật… Các hoạt động chủ điểm góp phần

Nghi thức kỷ niệm 8 năm Đường Sách TP.HCM đi vào hoạt động (09-01-2016 đến 09-01-2024) trong chương trình nghệ thuật Chào năm mới 2024 - Rực rỡ Việt Nam.

phát triển thói quen đọc sách của Đường Sách như "Mừng sinh nhật cùng sách", "Happy Reading Tour" dành cho giới trẻ, đối tượng học sinh, trẻ em… khi đi vào hoạt động đã chứng tỏ sức sống và tính lợi ích cộng đồng rõ nét.

Đường Sách ngày càng trở thành một địa điểm uy tín, không gian đọc thân thiện để các bạn học sinh được chia sẻ niềm vui đọc sách của mình với các bạn đồng trang lứa, với thầy cô. Đồng thời, các đơn vị xuất bản, phát hành cũng có cơ hội để giới thiệu những sách hay, phù hợp đối tượng dành cho người trẻ.

Trong chương trình *Ngày hội Mắt Biếc* ở Đường Sách, tôi vẫn còn nhớ có bạn nữ trẻ, tên Du Tô Hà, cho biết "5h30 sáng

Tác giả Trung Nghĩa giao lưu với 450 học sinh trường THPT Dương Văn Thì tại Đường Sách Thủ Đức tháng 1 năm 2024.

xách xe lon ton chạy đi dù trời mưa" và rồi may mắn trở thành "người kế cuối nhận quà" của NXB Trẻ. Có cậu bé 12 tuổi, đạp xe đạp hơn 2 tiếng từ Hóc Môn lên tham gia. Nhóm bạn nữ Yến Thi, Lê Thanh Thủy, Hạnh Trang, Du Mi, Hoa Việt Trinh, Nguyễn Hồng Đào mặc áo dài trắng đến dự hội. Có chàng trai tên Công Bình, ngồi dự hội cùng chú mèo lông cam – được gọi là "chú mèo quốc dân" vì hay xuất hiện ở Đường Sách.

Hay chương trình nhà văn Nguyễn Nhật Ánh ký tặng lên sách *Làm bạn với bầu trời* cho bạn đọc NXB Trẻ, nhiều bạn đọc gần xa cũng đến Đường Sách từ rất sớm và xếp hàng ngay ngắn, nhẫn nại cầm sách chờ tới lượt mình. Dòng người kéo dài ra tận lề đường Hai Bà Trưng, thời gian buổi ký tặng kéo dài hơn 5 tiếng (gần đến đầu giờ chiều). Có chứng kiến mới thấy tình yêu văn chương, tình yêu tác phẩm và tác giả được yêu thích của bạn trẻ mới mãnh liệt làm sao!

Một điều thú vị ngẫu nhiên là nhiều chương trình mà tôi có dịp tham gia, vào cuối buổi thường có những cơn mưa rào

Tác giả Trung Nghĩa giao lưu với học sinh chuyên văn Trường THPT chuyên Lê Hồng Phong tại Đường Sách TP.HCM.

"ghé qua". Đường Sách, hệt như Sài Gòn đỏng đảnh sáng nắng chiều mưa vậy. Vào những lúc chương trình sắp khép lại ấy, vẫn còn đó nhiều người yêu sách trọn tình.

Trong làn mưa giăng "thử thách lòng người", hàng trăm bạn trẻ cùng ngồi xích lại gần nhau, hoặc đứng sát cánh bên nhau san sẻ không gian mái che nhỏ. Nhiều bạn còn chung đôi dưới những mái ô xinh nhiều màu chứ không rời vị trí. Mưa lạnh, nhưng lòng thật ấm khi nghĩ về những sân chơi cho bạn trẻ yêu sách, góp phần thúc đẩy thói quen đọc sách sẽ được tiếp nối không ngừng cho hôm nay và mai sau...

HỘI SÁCH XUYÊN VIỆT: THÀNH CÔNG CỦA MÔ HÌNH ƯU ĐÃI SÁCH CHO ĐỘC GIẢ

Hội sách xuyên Việt với sự tham gia của 6 đơn vị xuất bản/phát hành uy tín gồm: Nhã Nam, Đinh Tị, Thái Hà Books, Saigon Books, Minh Long Books và Cửa hàng sách NXB Trẻ là mô hình mới mang tính chủ động, tích cực của các nhà làm sách trong việc mang sách tiếp cận lớp độc giả gần xa với ưu đãi tốt nhất.

Hội sách xuyên Việt được tổ chức lần đầu tiên tại TP.HCM từ ngày 21 đến 25-4-2021 với chủ đề *Lan tỏa tri thức*, thu hút hàng chục ngàn lượt công chúng yêu sách với hàng trăm ngàn đầu sách được tiêu thụ. Chương trình diễn ra tại sân vận động Hoa Lư (Quận 1) nhằm chào mừng Ngày sách Việt Nam (21/4), Ngày bản quyền thế giới (23/4), tôn vinh giá trị của sách và cổ vũ văn hóa đọc trong cộng đồng, đồng thời chung tay đẩy lùi nạn sách giả, sách lậu bán tràn lan trên thị trường khiến cho nhiều độc giả gặp phiền hà vì mua phải sách kém chất lượng.

Lan tỏa tri thức

Ông Lê Xuân Phương, đại diện Ban tổ chức Hội sách xuyên Việt, cho biết: "Hội sách xuyên Việt tổ chức với tôn chỉ

Hội sách xuyên Việt lần 1.

góp phần lan tỏa tri thức, nâng cao văn hóa đọc đến mọi tầng lớp, lứa tuổi; góp phần phát triển ngành xuất bản thông qua các hoạt động kích cầu mua bán sách, tổ chức sân chơi, giao lưu trao đổi lan tỏa niềm yêu sách và thói quen đọc sách rộng rãi trong công chúng, đặc biệt là thế hệ thiếu nhi, sinh viên học sinh…".

Đặc điểm cơ bản của Hội sách xuyên Việt là độc giả có thể tìm được hàng ngàn đầu sách thuộc các lĩnh vực, thể loại khác nhau với mức giá ưu đãi giảm từ 20% đến 50% hay hàng ngàn đầu sách đồng giá. Đây cũng là cơ hội để bạn đọc tiếp cận những tựa sách, tác phẩm mới nhất từ các đơn vị với giá đặc biệt.

Hội sách thường có nhiều trải nghiệm cho phụ huynh dắt con em tham gia như chương trình *Lật trang sách mở thế giới - Cùng con khám phá tri thức diệu kì*, các hoạt động *Vẽ tương lai - Tô mơ ước*, workshop *Vẽ sách chiếu bóng* cho trẻ em trải nghiệm rạp chiếu bóng mini, cha mẹ cùng bé trổ tài chế tác, tạo thành một xưởng sáng tạo nhiều màu sắc thú vị… Hội sách giúp lan tỏa tinh thần ham mê đọc sách trong giới trẻ, đồng thời mang đến nhiều cơ hội trải nghiệm và khám phá thế giới của những ngôn từ giàu và đẹp của tiếng Việt cũng như ở các ngôn ngữ khác, nền văn hóa khác.

Tháng 2-2022, Hội sách xuyên Việt trở lại lần 2 tại Đường Sách TP.HCM với chủ đề *Khai Xuân mãnh hổ - Bùng nổ sách hay*, góp phần vực dậy đời sống tinh thần sau đại dịch COVID-19. Hội sách góp phần "hồi sinh" đời sống tinh thần của người dân TP.HCM, là cơ hội để các đơn vị phát hành sách phục hồi sau chuỗi ngày dài "đóng băng". Toàn bộ sách tại Hội sách được giảm giá từ 25% đến 50% trong khung giờ vàng từ 12h - 13h tất cả các ngày trong sự kiện, kết hợp hàng nghìn phần quà tặng như móc khóa, bookmark, sổ tay độc quyền dành tặng bạn đọc mua sắm tại hội sách.

Góp sách xây dựng ước mơ

Nằm trong chuỗi sự kiện chào mừng Ngày sách và Văn hóa đọc Việt Nam 2022, Hội sách xuyên Việt lần đầu tiên đến Thành phố Huế, Phú Yên và Đà Nẵng. Tại Huế, Hội sách diễn ra tại không gian ngay bên bờ sông Hương xanh biếc, rất thuận lợi cho người yêu sách cố đô đến tham quan, mua sách.

Hội sách đem lại không khí sôi động với nhiều nhà nghiên cứu, người yêu sách, thầy cô giáo, học sinh, các em nhỏ đến chọn cho mình những cuốn sách đa thể loại như sách kỹ năng, quản trị kinh doanh, tâm lý, văn học Việt Nam, văn học nước ngoài… với mức giá ưu đãi. Hội sách xuyên Việt còn tặng 11 phần quà sách (5 triệu/phần) cho 11 trường tiểu học, mầm non trên địa bàn TP Huế.

Mỗi kỳ Hội sách xuyên Việt thường có các chương trình tọa đàm giao lưu về sách với nhiều chủ đề chọn lọc, hấp dẫn. Đó là các chương trình ***Tình yêu sách trong thời đại 4.0; Phát triển văn hóa đọc trong cộng đồng; Hãy bắt đầu viết cuốn sách của bạn; Làm thế nào để viết một tác phẩm và xuất bản một quyển sách; Dậy thì, đáng yêu không đáng sợ; Du lịch qua từng trang sách; Lật trang sách mở thế giới – Cùng con khám phá tri thức diệu kỳ; Ngày hội vui cùng Harry Potter; Dạy con gieo mầm, cùng con hái quả…***

Tháng 3 và tháng 11-2023, Hội sách xuyên Việt lần 6 và lần 7 được tổ chức trở lại sân vận động Hoa Lư (Quận 1) và công viên Văn Lang (Quận 5, TP.HCM). Bên cạnh hàng ngàn đầu sách hay, mới bán giá ưu đãi kèm nhiều quà tặng, bốc thăm may mắn… Hội sách còn có chuỗi hoạt động trải nghiệm sáng tạo như lập trình robot, trải nghiệm kính thực tế ảo VR, tô màu tranh tạo thêm niềm vui cho bạn đọc. Không gian Hội sách không chỉ là nơi mua sách mà dần trở thành lễ hội phục vụ đa thành phần, độ tuổi đến tham quan, trải nghiệm, giải trí vui chơi.

Chào mừng Ngày Sách và Văn hóa đọc Việt Nam 2024, Hội sách xuyên Việt với chủ đề "Lan tỏa tri thức - Chia sẻ ước mơ" trở lại Đường Sách TP.HCM giữa tháng 3-2024 và

TP Biên Hòa (Đồng Nai) tháng 4-2024 . Ông Lưu Sĩ Dương, đại diện Ban Tổ chức Hội sách xuyên Việt, cho biết: "Hội sách qua những lần tổ chức tại TP.HCM, Huế, Đà Nẵng, Phú Yên, Đồng Nai đã mang sách đến với hàng triệu độc giả yêu sách trên mọi miền đất nước và đáp ứng nhu cầu đọc ngày càng cao của độc giả trong kỷ nguyên số".

Hội sách xuyên Việt đáp ứng đúng nhu cầu tiêu thụ sách của cộng đồng, chứng tỏ được sức hút khi đón tiếp đông đảo bạn đọc nô nức tham dự cùng hàng ngàn đầu sách, hàng chục ngàn bản sách được bán ra ở mỗi lần tổ chức.

Ông Lê Hoàng

"Trong xu thế hiện nay, những người làm xuất bản không ngừng thay đổi để đáp ứng nhu cầu của người đọc. Đó là phải tạo ra được những cuốn sách hay để người đọc tìm được những điều mà họ cần sau khi đọc cuốn sách đó. Mô hình thử nghiệm từ Hội sách xuyên Việt rất thành công, qua đó các đơn vị xuất bản có thể tiếp tục thực hiện trên toàn quốc trong tương lai. Tôi hy vọng Hội sách xuyên Việt sẽ góp phần đưa công tác khuyến đọc, thói quen đọc sách lan tỏa đến tận các địa phương khác và mang sách đi đến cả những vùng sâu, vùng xa".

Ông **LÊ HOÀNG**
người tư vấn chuyên môn cho Hội sách Xuyên Việt.

CHA MẸ GIÚP CON EM MÊ ĐỌC SÁCH

Đó là lời kêu gọi của nhiều người tâm huyết với công tác khuyến đọc khi hưởng ứng chuỗi hoạt động hướng đến thói quen đọc sách trên toàn quốc.

Diễn đàn "Tủ sách hay trong gia đình dành cho con - tại sao không?" tại Đường Sách TP.HCM kêu gọi các bậc phụ huynh hãy đọc sách hàng ngày, hãy mua sách cho con và xây dựng tủ sách gia đình như một "báo vật" không thể thiếu trong nhà nhằm giúp con em nuôi dưỡng tâm hồn, khơi nguồn tri thức, phát triển bản thân.

Lợi ích của tủ sách gia đình

Ông Lê Hoàng - Giám đốc Công ty TNHH Đường Sách TP.HCM - cho hay trẻ em ngày nay, những thế hệ như các cháu nội, ngoại của ông trong nhà "dễ dàng tiếp cận các thiết bị công nghệ giải trí hiện đại như tivi, điện thoại thông minh, máy tính bảng…", thì đồng thời cũng rất cần phải tiếp xúc với sách và được cha mẹ, ông bà lan truyền thói quen đọc sách, yêu sách từ tấm bé. Ông Lê Hoàng nói: "Môi trường gia đình là nơi diễn ra các sinh hoạt về văn hóa giải trí, đặc biệt là văn hóa giáo dục cho con trẻ. Tủ sách gia đình góp phần hình thành thói quen đọc sách cho trẻ cần được mọi gia đình đầu tư vì sự phát triển tương lai của con em mình".

Ông Lê Hoàng, người được Thủ tướng Chính phủ tặng bằng khen vì đã có nhiều thành tích trong triển khai thực hiện đề án "Phát triển văn hóa đọc trong cộng đồng đến năm 2020, định hướng đến năm 2030", bày tỏ quan điểm về "sự cần thiết có tủ sách trong mọi gia đình". Ông cho biết "việc đọc sách tốt nhất nên được hình thành từ khi còn nhỏ. Làm sao những bậc làm cha, mẹ giúp con mình phát triển tri thức, tâm hồn, hoàn thiện nhân cách thông qua văn hóa đọc".

Cùng con em đọc sách

Tán thành với ông Lê Hoàng, PGS.TS Hoàng Thị Tuyết (Giảng viên ĐHSP TP.HCM, Giám đốc Trung tâm Phát triển Văn hóa đọc và Kỹ năng sống Hướng Dương Việt) nhận định: "Sách giúp trẻ tăng khả năng tập trung, khả năng ghi nhớ, năng lực ngôn ngữ, tư duy hiểu biết về thế giới rộng lớn xung quanh, khơi gợi trí tưởng tượng, sáng tạo… Đặc biệt, sách cũng chính là món ăn tinh thần giúp trẻ em giải trí rất tốt và lành mạnh sau giờ học chính".

Sự cấp thiết của việc trang bị tủ sách gia đình trong vấn đề giáo dục và học tập của con trẻ diễn ra trong bối cảnh bùng nổ của công nghệ thông tin khiến nhiều bậc cha mẹ đang phải "giành giật" con em mình thoát khỏi các thiết bị công nghệ. Việc các em ghiền chúng có thể dẫn tới hệ lụy con em vô tình bị ảnh hưởng trước những thông tin xấu, web đen, bạo lực... đầy rẫy trên mạng. Việc đam mê đọc sách chứa những tri thức, kiến văn chính thống sẽ giúp các em phát triển đúng đắn và an toàn.

Các thầy cô, chuyên gia giáo dục và những bậc phụ huynh có kinh nghiệm đầu tư tủ sách cho con như

Nhà văn Phương Huyền thường xuyên tham gia chương trình
Du hành vui cùng sách để lan truyền tình yêu sách và thói quen đọc sách với trẻ em.

bà Nguyễn Thị Kim Nhung (nguyên Chuyên viên Thư viện Phòng GD&ĐT Quận 11, TP.HCM), ông Phạm Uyên Nguyên (Giám đốc Điều hành Công ty Quản lý Quỹ CCAM)… chia sẻ về lợi ích và tác động của việc hình thành không gian đọc trong gia đình. Họ mong đợi "mọi gia đình đầu tư tủ sách, bố trí góc sách riêng cho con trẻ trong nhà mình", đồng thời khẳng định vai trò quan trọng của cha mẹ trong việc xây dựng và phát huy thói quen đọc sách.

Hội Xuất bản Việt Nam văn phòng phía Nam đã giới thiệu đến các bậc phụ huynh và công chúng những tựa sách hay được chọn lọc để đưa vào kệ sách gia đình cũng như "Danh mục sách hỗ trợ dạy và học cấp tiểu học" mang tính tham khảo hữu ích giúp phụ huynh dễ dàng chọn lựa cho con em mình và có thể đọc sách cùng con tại nhà. Đây là những cuốn sách hay "phù hợp với lứa tuổi, phù hợp với bài học, môn học; con tại trường".

Chương trình *Du hành vui cùng sách*

“Có rất nhiều phụ huynh dẫn con em họ ra Đường Sách Nguyễn Văn Bình ở TP.HCM dạo chơi, chọn và mua sách vào mỗi cuối tuần. Chúng tôi nghĩ đến việc làm sao góp phần đưa sách gần gũi với đối tượng học sinh (đặc biệt là học sinh tiểu học, trung học), đồng thời giúp các bạn trẻ hiểu được việc đọc sách mang lại những lợi ích thiết thực gì” - ông Lê Hoàng nói về ý tưởng tổ chức chương trình *Du hành vui cùng sách* (Happy Reading Tour) được Công ty Đường Sách TP.HCM thực hiện với sự cộng tác đắc lực từ các NXB, đơn vị làm sách.

“Chúng tôi mời các gian hàng sách tự tổ chức hoạt động sân chơi mini, giới thiệu sách để thu hút học sinh quan tâm đến mảng sách dành cho mình. Còn các em là chủ thể tham gia chính, giao lưu tương tác với nhiều nội dung bổ ích - ông Lê Hoàng để cập đến mô hình tổ chức “lấy bạn nhỏ làm trọng tâm” của Du hành vui cùng sách.

Có rất nhiều tựa, bộ sách truyền tải nội dung về 5 phạm trù góp phần phát triển, hoàn thiện tri thức và nhân cách của trẻ em mà chương trình *Du hành vui cùng sách* nhấn mạnh bao gồm trí tuệ, tình cảm, đạo đức, đức tính và thói quen tốt.

Cách xây dựng tình yêu sách cho trẻ em lần lượt là:

1. Giới thiệu sách cho con trẻ tiếp cận;

2. Làm gương cho con trẻ yêu thích đọc sách;

3. Hướng dẫn cho con trẻ biết chọn lọc những tựa sách, nội dung sách mà trẻ thích đọc nhất

Theo ông **Lê Hoàng** – Giám đốc Đường Sách TP.HCM.

TÌM HẠNH PHÚC VÀ KHỎE MẠNH TỪ SÁCH

“Mỗi khi cho con ngủ xong là hai vợ chồng lại có không gian riêng tư. Mỗi người một góc ôm cuốn sách đọc. Đọc xong rồi cùng nhau bàn luận về cuốn sách đó là niềm vui khó tả lắm” – chị Nguyễn Thị Thu Hương, một phụ huynh ở Hóa An, TP Biên Hòa (Đồng Nai) cho biết.

Yêu những lúc gia đình cùng đọc sách

Khi tham gia một cuộc thi ảnh mang tên “Sách Trẻ bên gia đình bạn” do Fanpage NXB Trẻ tổ chức, chị Thu Hương tâm sự: “Mấy nhóc nhà mình thích các bộ sách thiếu nhi, các cháu lớn hơn thì lại mê đọc truyện của nhà văn Nguyễn Nhật Ánh, thơ Nguyễn Thiên Ngân, những cuốn sách hơi mơ mộng và lãng mạn nhưng lại nhiều ý nghĩa. Riêng mình và chồng thì lại mê đọc trinh thám hơn”.

Chị Thu Hương thừa nhận: “Cuộc sống càng ngày càng bận rộn và có quá nhiều thứ thu hút chúng ta ở bên ngoài gia đình. Chúng ta dần dần cầm điện thoại nhiều hơn, với quá nhiều thứ phải lướt, phải xem. Những tin tức tiêu cực, những video ngắn hời hợt đang khiến chúng ta dần rời xa chính gia đình của mình. Vậy nên những khoảnh khắc ngắn ngủi cùng nhau đọc sách, cùng bàn luận về những nhân vật yêu thích gần như trở thành những keo dính khiến mình gần gũi gia đình hơn… Tôi yêu những lúc đó vô cùng!”.

Từ sau giai đoạn đại dịch COVID-19, người dân quan tâm hơn đến việc tự trang bị cho mình những kiến thức phòng bệnh, chăm sóc sức khỏe từ nhiều nguồn khác nhau. Và họ đã tìm đến sách như một kênh tham khảo quan trọng để học cách giữ gìn sức khỏe và bình an. Không ngạc nhiên khi các sách được quan tâm trong những năm gần đây là sách về y học, chăm sóc sức khỏe, tâm lý gia đình, kiến thức về vaccine, hệ miễn dịch; sách giúp người đọc cân bằng cảm xúc, tinh thần, tìm thấy bình an, lý tưởng sống; sách tri thức từ kinh tế vĩ mô đến cẩm nang nấu ăn, làm bánh, trang trí nhà cửa, sống xanh…

Sách theo chủ đề

Các loại sách kinh tế - đầu tư, nghề nghiệp, kỹ năng làm việc, quan hệ công sở, thăng tiến và thành đạt; các loại sách self-help (phát triển bản thân) ngày càng được chú ý hơn bao giờ hết. Nhu cầu tìm hiểu về kinh doanh, mưu sinh lập nghiệp được chú trọng nhằm trang bị cho cá nhân một hành trang cần và đủ để làm việc, phấn đấu trở lại thời kỳ hậu đại dịch là có thực.

Nhờ đó, những đầu sách như *Nghĩ giàu & làm giàu* (Napoleon Hill, NXB Tổng hợp TP.HCM và First News), *Những kẻ xuất chúng* (Malcolm Gladwel, Alpha Books), *Tiền đẻ ra tiền - Đầu tư tài chính thông minh* (MCBooks), *Chiến lược đầu tư chứng khoán* (NXB Lao Động và Alpha Books)… thường dẫn đầu bảng xếp hạng sách kinh tế bán chạy nhất trên trang trực tuyến Fahasa Online.

Phụ huynh và trẻ em chọn mua sách tại Hội sách thiếu nhi TP.HCM lần 4 - 2023.

Như trong bộ sách thể loại tâm lý - kỹ năng sống được độc giả Việt Nam yêu thích từ nhiều năm qua *Đời thay đổi khi chúng thay đổi* mà tác gia người Úc Andrew Matthews góp phần giúp công chúng ứng phó, thích nghi những khó khăn trong cuộc sống, độc giả giữa thời đại phát triển nhanh chóng sẽ tìm được qua những trang sách một "sợi chỉ đỏ" để vượt qua trầm cảm, mất mát, thất bại, sai lầm… để rồi khám phá, tái tạo lại sức mạnh bản thân, thay đổi hiện trạng cuộc sống theo chiều hướng tốt đẹp hơn.

DÒNG SÁCH ĐẶC BIỆT NỞ RỘ TẠI VIỆT NAM

Tại lễ hội Đường Sách Tết Giáp Thìn 2024 diễn ra trên đường Lê Lợi (Q.1, TP.HCM), Công ty Văn hóa Đông A dành hẳn một khu vực trưng bày và triển lãm rộng rãi một số ấn bản sách đặc biệt dành cho bạn đọc, các nhà sưu tầm và khách tham quan.

Tổng cộng 68 cuốn sách giới hạn, đặc biệt (thường được gọi chung là sách S - viết tắt của từ Special) được trưng bày, chia theo các giai đoạn tương ứng với quá trình hình thành và phát triển dòng sách này của Đông A kể từ năm 2005 trở đi. Nhiều ấn bản sách giới hạn, đặc biệt quý giá được công chúng chiêm ngưỡng và trầm trồ. Trong đó có tác phẩm *Nghệ thuật Dessin* vừa được trao Giải thưởng Sách quốc gia cuối tháng 12-2023 được trưng bày trong dịp này với phiên bản đặc biệt ký hiệu chữ A.

Sách đặc biệt ngày càng nhiều

Một số công đoạn chế tác, đóng sách thủ công có kỹ thuật cao cũng được giới thiệu với công chúng nhằm tôn vinh và lan tỏa tình yêu với sách quý. Họa sĩ Trần Đại Thắng (Công ty Đông A) cho biết, lễ hội Đường Sách Tết là thời điểm phù hợp để trưng bày sách, qua đó giúp công chúng biết đến dòng sách đặc biệt, giới hạn (ký hiệu là S) nhiều hơn, đồng thời

cũng là dịp để các nhà sưu tầm, những người yêu thích sách đẹp gặp gỡ, giao lưu với nhau trong không khí vui vẻ.

Năm 2005, Đông A Books lần đầu tiên ra mắt 100 cuốn sách bản đặc biệt *Văn mới 5 năm đầu thế kỷ* – một hợp tuyển văn chương do nhà văn Hồ Anh Thái tuyển chọn các tác phẩm từ nhiều tác giả Việt Nam đương đại. Sách đánh số từ 001 đến 100, bìa cứng, ruột in trên loại giấy mỹ thuật cao cấp conqueror. Các tác giả, nhà văn từ Bắc chí Nam có tác phẩm in trong sách đều được mời ký tên lên sách. *Văn mới 5 năm đầu thế kỷ* bản đặc biệt bán hết chỉ sau 2 ngày phát hành.

Cuối năm 2019, những ấn bản giới hạn mới được Đông A tiếp tục ra mắt thị trường bao gồm các tác phẩm văn học nước ngoài kinh điển *Kiêu hãnh và định kiến, Anh em Nhà Karamazov, Bố Già, Hán Sở Diễn Nghĩa, Thiên Hoàng Minh Trị*… Tháng 6-2020, Đông A cho

> Tháng 2-2024, lần đầu tiên Việt Nam có đơn vị tham gia hội chợ sách đặc biệt hàng đầu thế giới là Hội chợ Nghệ thuật sách quốc tế CODEX lần thứ 9 tại Mỹ là Công ty Đông A. Họa sĩ Trần Đại Thắng cho biết ông mang theo nhiều cuốn sách đặc biệt của đơn vị để giới thiệu với công chúng những ấn phẩm thể hiện trình độ tay nghề làm sách thủ công của người Việt với thế giới. Đây cũng là thành quả sau 17 năm tìm tòi, nghiên cứu, học hỏi, nâng cao kỹ thuật làm sách thủ công của Đông A. Việc giới thiệu tới đông đảo bạn đọc, người chơi sách và các nhà sưu tầm sách quốc tế các ấn phẩm có giá trị cao về mặt nội dung và thẩm mỹ đến từ Việt Nam đánh dấu một bước tiến mới. Trước đó, vào năm 2022, Đông A từng thực hiện cuốn ***The Great Gatsby*** của F. Scott Fitzgerald (bản tiếng Anh) xuất sang thị trường Mỹ.

hay chính thức thành lập phòng Sách thủ công, ra mắt các ấn bản đặc biệt S100 mới, được đóng bìa bằng da thật như *Tuyển tập truyện ngắn Nguyễn Huy Thiệp, Việt Nam sử lược, Cuốn theo chiều gió, Truyện cổ Grimm*…

Riêng năm 2023, Đông A ra mắt công chúng 7 ấn bản đặc biệt mới là *Hoàng tử bé, Nghìn lẻ một đêm* (2 tập), *Gió đầu mùa & Hà Nội băm sáu phố phường, Đôi lứa xứng đôi - Nửa đêm - Cười, Việt Nam văn hóa sử cương, Ngụ ngôn La Fontaine, Đại Việt sử ký toàn thư*. Mỗi ấn bản có quy cách, đặc điểm khác nhau, đi kèm sách còn là hộp, giấy chứng nhận, dấu sở hữu sách, hướng dẫn sử dụng sách.

Dòng sách đặc biệt trong nước ngày càng được quan tâm và chú ý nơi dân sưu tập sách. Vào cuối năm 2021, bản sách đặc biệt và giới hạn có đánh số chỉ in đúng 500 cuốn *Tôi tự học* của học giả Thu Giang - Nguyễn Duy Cần được NXB Trẻ phát hành đã được bạn đọc đặt hết gần như toàn bộ.

Điều thú vị là bản sách phổ thông *Tôi tự học* vốn tái bản nhiều lần trong hơn 10 năm qua cùng với hàng chục đầu sách giá trị khác của cố học giả Thu Giang - Nguyễn Duy Cần (1907 - 1998). Bản sách đặc biệt và giới hạn S500 *Tôi tự học* được ấn hành nhân dịp kỷ niệm 10 năm thành lập Tủ sách Thu Giang - Nguyễn Duy Cần để phục vụ người sưu tập, sưu tầm sách cũng như các thế hệ độc giả mến mộ sách của học giả kỳ cựu hàng đầu Việt Nam giữa thế kỷ XX này.

Một sự kiện khác, bản sách đặc biệt và giới hạn có đánh số *Thi khúc & Thi phẩm* (tác giả Sully Prudhomme - chính là người đoạt giải Nobel Văn học đầu tiên năm 1901) phát hành

Nhà sưu tập sách đặc biệt Céline Thanh Nhã, tác giả Trung Nghĩa
và họa sĩ Trần Đại Thắng (Đông A Book) trong thư viện tại gia của Thanh Nhã.

gồm 392 trang, có chất lượng in ấn tuyệt hảo cũng được săn tìm vì chỉ in đúng 1.223 cuốn.

Trong khi đó, một tựa sách đặc biệt là *Nghìn lẻ một đêm* (dày 1.364 trang, do NXB Văn học và Đông A ấn hành) cũng gây xuýt xoa cho bất cứ ai cầm trên tay. "Đây là cuốn sách của Đông A có thời gian in lâu nhất: liên tục từ tháng 6 đến tháng 9-2021" – ông Trần Đại Thắng, Giám đốc Công ty Đông A, cho biết.

Bản chuyển ngữ *Nghìn lẻ một đêm* lần này (từ bản Pháp ngữ *Les mille et une nuits* của Antoine Galland) rất hoàn chỉnh

Ảnh: Diễm Linh

Phụ huynh sưu tập sách đặc biệt và lan truyền tình yêu sách cho con em trong gia đình.

của dịch giả Phan Quang, lại được trình bày toàn bộ tranh vẽ minh họa khắc gỗ đúng nguyên tác trong bản in phát hành năm 1921, mang đến cho bạn đọc không chỉ câu chuyện hấp dẫn kéo dài của nàng Sheherazade kể cho nhà vua Shahryar cùng tình tiết "hẹn đêm sau" nổi tiếng mà còn thưởng thức nét văn hóa mỹ thuật độc đáo của thế giới Ả Rập và Hồi giáo.

Cũng thuộc dòng văn học lịch sử, tác phẩm kinh điển, bất hủ, quyển sách *Mahabharata bằng hình - Thiên sử thi vĩ đại nhất của Ấn Độ* đã được ra mắt tại Việt Nam. Trong khi đó, nhân dịp kỷ niệm 100 năm nhà văn Pháp Anatole France (1844 - 1924) đoạt giải Nobel Văn học, hai tác phẩm tiêu biểu cho hai thời kỳ sáng tác của ông là *Tội ác của Sylvestre Bonnard* (xuất bản năm 1881) và *Đảo chim cánh cụt* (1908) cũng được ra mắt bản dịch mới của dịch giả Trân Châu.

Vinh danh văn chương

Nhìn chung, trong khoảng vài ba năm trở lại đây, hàng loạt tựa sách nổi tiếng cả trong lẫn ngoài nước đều được nhiều nhà xuất bản, đơn vị làm sách thực hiện các phiên bản đặc biệt, phiên bản duy nhất… để khẳng định trình độ in ấn xuất bản chất lượng cao, đồng thời phục vụ cho một bộ phận bạn đọc có thú chơi sách, sưu tầm sách quý. Quy cách ấn bản phổ biến là giới hạn có đánh số, như một cách vinh danh dành cho những giá trị văn chương trường tồn của nhân loại.

Từ đó, trên kệ sách của nhiều độc giả "có gu" ở Việt Nam đã trưng bày nhiều tác phẩm chất lượng cao như *Bố Già, Cuốn theo chiều gió, Đỉnh gió hú, Anh em nhà Karamazov, Kiêu hãnh và định kiến, Napoléon Bonaparte* (Adam Zamoyski),

Độc đáo sách vi quyển

Đơn vị làm sách Phúc Minh từng gây ngạc nhiên thú vị với độc giả Việt Nam khi thực hiện bộ sách vi quyển (miniature book) ***Những người phụ nữ bé nhỏ*** (Little Women – Louisa May Alcott). Tác phẩm văn học kinh điển này có bản dịch mới (dịch giả Nguyễn Thị Hạnh), bổ sung tranh minh họa của họa sĩ người Mỹ Frank T. Merril và tranh màu nước của họa sĩ Trần Minh Tâm.

Sách được in chỉ 100 bộ (bộ gồm 5 cuốn), được làm hoàn toàn thủ công, chất liệu thân thiện với môi trường. Mỗi bộ là duy nhất, được đóng triện son và đánh số từ 001 đến 100 dành cho quý độc giả sưu tầm sách. Bìa sách bồi thủ công từ lụa tơ tằm, được thực hiện phương pháp thủy ấn họa trên lụa bằng màu hoàn toàn tự nhiên do Nghệ nhân Đồng Phước Quang nghiên cứu pha chế. Khổ sách chỉ nhỏ 5,5 x 7,6 cm, được ví von là "sản phẩm mỹ nghệ" hay một tác phẩm nghệ thuật đáng giá.

Đông A trưng bày dòng sách S tại không gian Bookbinders
(Nhà sách Cá Chép, đường Võ Văn Tần - TP.HCM) tháng 1-2024.

Heidi (Johanna Spyri, Elena Selivanova, bộ sách *Lịch sử châu Phi* (Robert Twigger, Martin Meredith, do NXB Thế giới và Omega Plus phát hành ngày 15-11)…

Sách phiên bản đặc biệt thường được sử dụng các chất liệu cao cấp (ví dụ bìa sách với chất liệu bọc bìa được nhập từ châu Âu, sách được in công nghệ mực vi sinh, mạ cạnh sách bằng nhũ vàng…), kỹ thuật đóng thủ công kỳ công từ các nghệ nhân làm sách (như nghệ nhân Nguyễn Đức Khuynh và cộng sự), thậm chí dùng thủy ấn tạo ra những phiên bản độc nhất.

Dấu triện của đơn vị làm sách, dấu "Limited Edition" (phiên bản giới hạn), dấu sở hữu sách, boxset (hộp đựng bảo vệ sách)… là những hình thức mang giá trị gia tăng cho sách, tạo cảm giác "đặc biệt" và nâng niu của người sở hữu đối với sách.

Sách đẹp tạo cảm xúc

Chị Hoàng Ngọc Mai, một nhân viên marketing ở Quận 3, TP.HCM, là người sưu tập sách đặc biệt trong giới chơi sách hiện nay tại Việt Nam, cho biết: "Sách đẹp tạo cảm xúc cho người đọc".

Ngọc Mai không thể thống kê được số lượng sách sưu tập to lớn hiện nay của chị "vì nó là cả quá trình lâu dài suốt từ hồi nhỏ 6-7 tuổi đến nay". Mai cho biết chị chọn mua sách đặc biệt theo một số tiêu chuẩn riêng. "Chắc chắn đối với người mộ điệu sách nói chung điều quan trọng nhất khi chọn lựa vẫn là phần nội dung bên trong. Một quyển sách mang phần hồn trống rỗng thì dẫu có biến đổi hình hài tuyệt mỹ đến đâu cũng khó lòng chấp nhận được".

"Điểm thứ hai tôi lưu tâm là phần hình thức. Từ bìa ngoài đến ruột giấy phải chỉn chu trong thiết kế, in ấn. Đơn cử như bìa dập hoa văn phải rõ nét, nhũ vàng trên sách không bị nhòe, hay dính tay khi mở ra đọc… Điều cuối cùng là sách phải bảo quản được lâu dài. Bởi những ấn bản đẹp đối với mình không chỉ có giá trị về mặt sưu tầm mà còn về mặt cảm xúc.

Ngọc Mai thừa nhận chị "chưa đọc hết số sách đang sở hữu và chắc chắn cũng sẽ không thể đọc hết 100%". Lý do là vì "mỗi tuần kệ sách của tôi luôn được "update" (bổ sung thêm) không ít những đầu sách mới mẻ. Sách thật sự là dòng chảy bất tận, hết lớp sách mới này lại đến lớp sách khác phát hành. Nói vui là những người yêu sách như tôi bị "cuốn trôi" theo chúng. Nhưng chắc chắn tôi sẽ đọc từ từ, luân phiên tuần tự những cuốn sách đã mua. Thậm chí có vài quyển mình rất tâm đắc,

đọc đi đọc lại vài lần như *Việt Nam sử lược* của học giả Trần Trọng Kim".

Rộng mở hướng phát triển

Chị Hoàng Ngọc Mai đánh giá hiện tại, thị trường sách đặc biệt ở Việt Nam vẫn còn khá non trẻ. "Tôi thấy đây vừa là bất lợi lại vừa là thuận lợi của ngành sách. Vì sinh sau đẻ muộn nên chúng ta có cơ hội tiếp thu kinh nghiệm của các công ty sách ở nước ngoài từ đó cho ra được các sản phẩm chất lượng cao. Hơn nữa, vì mới ở thuở sơ khai nên thị phần còn rất rộng lớn, là sự thúc đẩy to lớn cho công ty phát hành, nhà xuất bản".

Ở góc độ người mua sách, chị Mai cho rằng "tính cạnh tranh của thị trường sách đặc biệt rất cao, dẫn đến các đơn vị xuất bản không ngừng đem tới những sản phẩm hay, chất lượng, giúp độc giả có nhiều sự lựa chọn hơn. Dòng tiền tiêu dùng cho mua sắm sách cũng nới rộng hơn. Khi kinh tế Việt Nam phát triển thuận lợi, người Việt có mức thu nhập khá sẵn sàng chi trả cho các phiên bản sách giới hạn đáng giá".

Dù vậy, chị Ngọc Mai cũng thừa nhận: "Giá các bản sách đặc biệt ở Việt Nam có phần hơi cao so với thế giới nếu tính thu nhập trung bình của người Việt. Giá gốc sách đặc biệt có thể chấp nhận được, nhưng giá thứ cấp (mua đi bán lại) thì lại chênh lệch quá nhiều. Chưa kể có một số quyển mang tiếng đặc biệt nhưng chất lượng lại chưa cao".

Ngọc Mai và hội những người "đồng bệnh tương lân" trót mê đắm sách đặc biệt mong mỏi "các nhà làm sách trong nước hãy tích cực học hỏi thật nhiều kinh nghiệm từ những

Hoàng Ngọc Mai, một người sưu tầm rất nhiều sách đặc biệt tại TP.HCM.

người tiên phong ở nước ngoài để mang đến cho độc giả các sản phẩm ngày càng hoàn hảo từ nội dung đến hình thức, có thể bảo lưu chất lượng qua năm tháng".

Mặt khác, Ngọc Mai "thiết tha mong sách đặc biệt đến được đúng người sưu tầm, hạn chế tình trạng bán buôn nơi thị trường thứ cấp phát triển quá mạnh mẽ, dẫn đến việc sưu tầm bị biến tướng thành "đầu cơ" như hiện nay". Chị cho hay việc người yêu sách, muốn sưu tầm sách đặc biệt gặp khó khăn trong việc đặt sách trực tiếp từ các đại lý phân phối, công ty phát hành, nhà xuất bản vì "cung không đủ cầu". Họ chỉ có cách mua lại với giá cao gấp đôi, gấp ba giá gốc.

CÉLINE THANH NHÃ (Nguyễn Thanh Nhã), người phụ nữ Việt Nam đầu tiên chinh phục thành công đỉnh Everest cao 8.848,86m năm 2022, hiện là một trong những người Việt sở hữu bộ sưu tập sách quý "có hạng" trong giới sưu tầm sách tại Việt Nam.

Thanh Nhã sinh năm 1987, tốt nghiệp thạc sĩ ngành luật ở Đại học Sorbonne và Đại học Panthenon Assas (Pháp), là Luật sư - Giám đốc Công ty luật Celigal, đồng thời là Chủ tịch Quỹ đầu tư Yeti Capital. Ngay từ thuở bé, Thanh Nhã thừa hưởng niềm đam mê đọc sách từ người cha. Cô chia sẻ: "Trong mỗi chuyến phiêu lưu mà nhiều chuyến kéo dài đến cả tháng ở những vùng đất "khỉ không ho cò không gáy", ngoài những lúc băng đèo lội suối, đa số thời gian rảnh rỗi trong ngày còn lại mình dành để đọc sách".

Bên cạnh vô số những tác phẩm sách quốc tế cực hiếm hoi và vô giá, thì Nhã còn sở hữu tất cả ấn bản đặc biệt giới hạn của nhà Đông A (trong đó không thể thiếu ***Việt Nam sử lược*** - Trần Trọng Kim), hay gần đây là bộ đôi ấn bản đặc biệt ***Muôn kiếp nhân sinh 1 & 2*** (NXB Tổng Hợp TP.HCM và First News ấn hành)... Tại phòng khách nhà riêng của Thanh Nhã còn có cuốn sách cổ có chữ ký sống của danh họa Pablo Picasso lúc sinh thời; cuốn ***A Brief History of Time*** (Lược sử thời gian) - phiên bản đặc biệt của Stephen Hawking với nhiều hình ảnh vũ trụ tuyệt đẹp...

Nhà sưu tập Thanh Nhã và tác giả Trung Nghĩa bên cuốn sách cổ có chữ ký sống của danh họa Pablo Picasso.

OLIVE GALLERY: THẾ GIỚI SÁCH, TRANH PHỤC VỤ CỘNG ĐỒNG

Hưởng ứng định hướng "Chấn hưng văn hóa và phát triển văn hóa đọc, khuyến khích và phát triển phong trào đọc sách" của Bộ VH-TTDL, mô hình thư viện tư nhân phục vụ miễn phí cộng đồng như Olive Gallery đang là một hình thức tích cực rất đáng nhân rộng trên cả nước.

Chính thức thành lập và hoạt động từ ngày 14-2-2022, thư viện Olive Gallery nằm bên dòng sông Cổ Cò hiền hòa ở phường Hòa Hải, quận Ngũ Hành Sơn phía Đông Nam của thành phố Đà Nẵng trở thành một địa chỉ quen thuộc với không chỉ người yêu sách miền Trung mà còn là điểm đến tham quan của công chúng cả nước. Olive Gallery là thư viện tư nhân đầu tiên ở Đà Nẵng và là thư viện tư nhân khá hiếm hoi mở cửa hàng ngày để phục vụ cộng đồng những người yêu sách lẫn hội họa gần xa. Người đọc sách, xem tranh đến đây không cần phải làm thẻ thành viên hay chi trả bất kỳ khoản phí nào mà chỉ cần đăng ký qua fanpage, email hoặc điện thoại. Khung cảnh yên bình nơi đây phù hợp cho việc đọc sách lẫn thưởng ngoạn nghệ thuật.

Mặt tiền Olive Gallery.

Di nguyện từ nhà báo Hoàng Minh Nhân

Tìm đến Olive Gallery trong một ngày nắng đẹp và mát mẻ, chúng tôi không khỏi bất ngờ xen lẫn hạnh phúc khi bước vào bên trong khuôn viên diện tích hơn 500m^2 có nhiều cây xanh, chính giữa là một tòa nhà có không gian rất đẹp được dành để phục vụ miễn phí cho cộng đồng người yêu sách lẫn hội họa. Người thủ thư cho biết thư viện tư nhân này đón tiếp bạn đọc thường xuyên từ 9h-17 giờ, từ thứ hai đến thứ bảy (trưa nghỉ từ 11 giờ 30 đến 14 giờ). Ngoài ra còn tổ chức triển lãm tranh, giao lưu ra mắt sách… không định kỳ.

Kiến trúc đa tầng hiện đại của Olive Gallery giúp người tham quan như “lạc vào chốn thần tiên” với sách vở,

văn chương và mỹ thuật. Tầng trệt và tầng một trưng bày hơn 10 ngàn cuốn sách các loại, đa chủ đề, từ nhiều nhà xuất bản, không thiếu những loại sách quý hiếm, lâu năm khó tìm được hệ thống hóa bằng lưu trữ dữ liệu để dễ sưu tra cho công chúng. Đây là số lượng sách đáng nể của một thư viện tư nhân.

Số sách khá "khủng" đầy giá trị tại Olive Gallery hôm nay được phát triển từ tủ sách, kho sách quý dày công sưu tập lâu năm của nhà văn, nhà thơ, nhà báo Hoàng Minh Nhân (1942 - 2011). Ông tên thật là Hoàng Sơn, là người cả đời dành trọn vẹn cho chữ nghĩa, văn chương và báo chí. Lúc sinh thời, ông xuất bản 8 tập thơ riêng cùng nhiều công trình biên khảo và truyện ngắn. Nhà văn Hoàng Minh Nhân cũng làm chủ biên và đỡ đầu cho hàng trăm tác phẩm sách có giá trị văn hóa nghệ thuật và nghiên cứu lịch sử như: *Nhật ký chiến tranh* (Chu Cẩm Phong), *Mãi mãi là tình yêu* (Phan Huỳnh Điểu), *Quảng Nam xưa và nay, Hội An thế kỷ XVII, Thu Bồn - gói nhân tình*…

Sinh thời, ông có ước nguyện tích cực mang sách đến với mọi người để giúp họ nâng cao kiến thức, kỹ năng, phát triển tư duy, giáo dục và rèn luyện nhân cách. Thư viện Olive Gallery với không gian sách lẫn phòng triển lãm tranh ra đời chính

"Olive Gallery là nơi hỗ trợ cho tất cả những họa sĩ trẻ khó khăn, không có điều kiện mở triển lãm riêng thì có thể lựa chọn trưng bày tranh của mình ở thư viện. Chúng tôi sẵn sàng giới thiệu các tác phẩm thơ, văn, tranh ảnh sáng tạo từ các tài năng trẻ"
Chị **THU HUYỀN** (điều hành Olive Gallery) cho biết.

Trẻ em đọc sách tại Olive Gallery.

là cách gia đình tiếp bước tâm nguyện phục vụ cộng đồng của nhà văn Hoàng Minh Nhân sau khi ông qua đời.

Điểm đọc sách, xem tranh

Có những bạn đọc nhiều lứa tuổi từ già tới trẻ trở thành "khuôn mặt thân quen" do thường xuyên tới Olive Gallery và đọc sách say mê quên thời gian. Chị Lê Thị Thịnh, một phụ huynh dẫn con em đến đây đọc sách đánh giá: "đây là một địa điểm lý tưởng cho các gia đình, con cái thường xuyên ghé thăm, đặc biệt có rất nhiều sách hay cho các bé".

Trao đổi với chúng tôi, chị Tống Thu Huyền (người điều hành Olive Gallery) cho biết: "Sách tại thư viện là sách bản quyền được đặt mua từ các NXB cũng như từ các tác giả trẻ hoặc từ nguồn biếu tặng… Hiện chiếm nhiều nhất là các sách về kỹ năng, tâm lý dành cho người trưởng thành và sách, truyện dành cho đối tượng thanh thiếu niên, nhi đồng. Thư viện thường xuyên tổ chức hoạt động ngoại khóa gắn với đọc sách, xem tranh của học trò trường mầm non, tiểu học".

HOA HẬU
CÙNG THƯ VIỆN ƯỚC MƠ
LÊN NON CAO

Hoa hậu các Dân tộc Việt Nam 2022 Nông Thúy Hằng và Á hậu 1 Lương Thị Hoa Đan làm tình nguyện viên tham gia cùng diễn giả Nguyễn Phi Vân khai trương các Thư viện Ước mơ (Library of dreams) cho trẻ em ở các tỉnh vùng cao Yên Bái, Sơn La.

Vượt qua hàng trăm km đường đồi núi quanh co đèo dốc hiểm trở, đoàn tình nguyện lên tận những trường học nằm giữa núi non trùng điệp để hòa vào niềm vui của các thầy cô và học sinh địa phương trong ngày đầu tiên Thư viện Ước mơ mở cửa. Tất cả các thành viên trong đoàn tình nguyện đều tự bỏ tiền túi cho chuyến đi, không có ngoại lệ và những người đẹp như Nông Thúy Hằng hay Hoa Đan cũng vậy.

Mang sách đến trẻ thơ

"Bạn có nghĩ rằng, một thư viện chứa nhiều sách hay, giá trị có thể thay đổi tương lai của một thế hệ?". Đó là tâm huyết từ những người sáng lập và thực hiện dự án thiện nguyện Thư viện Ước mơ. Bà Nguyễn Phi Vân – người sáng lập Thư viện Ước mơ từ năm 2014 đến nay, kể lại rằng khi bà tiếp xúc với

Ngày khai trương Thư viện Ước mơ tại Trường tiểu học Mồ Dề (Yên Bái).

Diễn giả/tác giả Nguyễn Phi Vân trò chuyện với các học sinh người dân tộc trong ngày khai trường một Thư viện Ước mơ ở Tây Bắc năm 2023.

những trẻ em địa phương, có trẻ tiết lộ rằng "đây là lần đầu tiên em được đọc sách".

Tại Yên Bái và Sơn La, có 8 thư viện được khai trương trong tháng 9-2022 tại các trường tiểu học. Ông Vương Văn Bằng, Giám đốc Sở GD-ĐT tỉnh Yên Bái, cho rằng thư viện sách góp phần vun đắp cho ước mơ hình thành những "Trường học hạnh phúc" trên địa bàn tỉnh nhà. Có đến tận nơi mới thấu hiểu cảm xúc của những học sinh, trẻ nhỏ khao khát đọc sách như thế nào. Cánh cửa thư viện mở ra là các bạn ùa vào chọn sách trên kệ rồi ngồi vào bàn đọc sách. Nhiều bạn dùng ngón tay chạm vào trang sách, đọc to từng chữ một.

Hoa hậu các Dân tộc Việt Nam 2022 Nông Thúy Hằng và diễn giả Nguyễn Phi Vân – nhà sáng lập dự án Thư viện Ước mơ.

"Thư viện Ước mơ góp phần giúp trẻ em hướng đến chân - thiện - mỹ và ước mơ về một cuộc sống tử tế, tốt đẹp trong tương lai".

Diễn giả **Nguyễn Phi Vân** chia sẻ.

Mỗi Thư viện Ước mơ có khoảng 1 ngàn đầu sách mới 100%, đủ các thể loại lịch sử, văn hóa, kỹ năng, kiến thức phổ thông... được chọn lọc nội dung theo hướng giúp trẻ em có tư duy đổi mới sáng tạo, "phẩm chất người trong thời đại máy",

trang bị nền tảng các kỹ năng thế kỷ XXI và tư duy công dân toàn cầu. Ban giám hiệu, các thầy cô trong các trường sẽ là người "hết lòng vì học trò", quan tâm thật sự đến văn hóa đọc và năng động, tích cực trong việc hỗ trợ tối đa cho trẻ em tiếp cận sách.

Đọc sách hôm nay, ước mơ ngày mai

Khi dự lễ khai trương thư viện tại Trường Tiểu học Mồ Dề (huyện Mù Căng Chải, tỉnh Yên Bái), hoa hậu Nông Thúy Hằng lòng đầy xúc động. Trong vai trò tình nguyện viên, Thúy Hằng chia sẻ niềm vui với gần một ngàn học sinh tiểu học ngồi chật kín cả sân trường.

"Cũng như các em, tôi rất thích đọc sách để nâng cao kiến thức bản thân. Hy vọng rằng những quyển sách sẽ góp phần giúp các em trưởng thành và sau này lại tiếp tục mang ước mơ đến cho những người khác" – hoa hậu người dân tộc Tày nói trong cơn mưa bay miền sơn cước.

Tại Trường Tiểu học Ngọc Chiến (bản Đông Xuông, xã Ngọc Chiến, huyện Mường La, tỉnh Sơn La), á hậu Lương Thị Hoa Đan hăng hái đọc sách, vui chơi cùng hàng trăm học sinh ở đây. Cô thấu hiểu hơn bao giờ hết trẻ em ở các vùng sâu miền xa chịu nhiều thiệt thòi trong việc tiếp cận sách và tri thức, cũng như giải trí nghệ thuật.

Hoa Đan bày tỏ: "Được chứng kiến ngày thư viện mở cửa ở trường, thật hạnh phúc khi hòa chung niềm vui đọc những trang sách mới cùng các bạn nhỏ. Kỷ niệm này thật khó quên. Tôi mong rằng thư viện luôn là điểm hẹn yêu thương

của các học sinh và ngày càng có thêm nhiều sách phục vụ nhu cầu đọc cho các bạn".

Theo chị Cổ Huệ Anh – trưởng ban quản trị dự án – Thư viện Ước mơ là dự án thư viện nghệ thuật sáng tạo dành cho trẻ em Việt Nam. Đây là hoạt động cộng đồng mang tính nhân văn, bền vững, dài hạn, không tốn chi phí vận hành. Qua đó, trẻ em, học sinh Việt Nam ở những vùng sâu, vùng xa có điều kiện tiếp cận với sách, hình thành thói quen đọc sách, bổ sung thêm nhiều kiến thức, vốn sống nhằm định hướng bản thân mình tốt hơn và tham gia các hoạt động nghệ thuật sáng tạo như hội họa, âm nhạc, nhiếp ảnh...

Tiêu chí chọn để tài trợ xây dựng Thư viện Ước mơ là trường hoặc điểm trường có khoảng 250 học sinh trở lên, sẵn sàng dành phòng tầng trệt có diện tích tối thiểu $46m^2$ trở lên để làm phòng thư viện... Tính đến tháng 4 - 2024, đã có 258 Thư viện Ước mơ được khai trương ở nhiều tỉnh thành.

Trang bị "phẩm chất người trong thời đại máy"

Thư viện Ước mơ liên tục mở các thư viện nghệ thuật trên toàn quốc: Đồng Nai, Bà Rịa Vũng Tàu, Tây Ninh, Bình Phước, Vĩnh Long, Bến Tre, Trà Vinh, Tiền Giang, Kon Tum, Lâm Đồng, Đăk Lắk, Gia Lai, Quảng Nam, Hà Giang, Lào Cai, Tuyên Quang, Thanh Hóa...

Dự án hướng đến năm 2030 xây dựng tròn 1.000 thư viện trên khắp 63 tỉnh thành. Qua đó, hơn nửa triệu học sinh ở Việt Nam thêm cơ hội được tiếp cận sách phù hợp độ tuổi cũng như tham gia các hoạt động sáng tạo. Các giai đoạn tiếp theo của dự án là Thư viện điện tử và Thư viện nghệ thuật cũng với sứ mệnh cốt lõi là "Gieo mầm tri thức, kiến tạo tương lai".

Á hậu các Dân tộc Việt Nam 2022 Hoa Đan cùng học sinh tại Thư viện Ước mơ tại điểm Trường Tiểu học Ngọc Chiến (tỉnh Sơn La).

Hàng chục ngàn học sinh đã tiếp cận được sách và các hoạt động nghệ thuật từ Thư viện Ước mơ.

Hành trình Thư viện Ước mơ sẽ còn được tiếp nối dài lâu với mục tiêu 1000 thư viện phía trước. Những tình nguyện viên sẽ tiếp tục góp sức với ước mong có thêm thật nhiều thế hệ trẻ em được tiếp cận những nguồn tri thức mới về khoa học, nghệ thuật, sáng tạo thông qua sách, từ đó hướng tới tương lai hội nhập thế giới và san sẻ tình yêu thương.

Mục lục

LỜI GIỚI THIỆU

- *Nuôi dưỡng tình yêu của chúng ta với sách*..5
- *Đọc đi đôi với hành*...7

LỜI MỞ

- *Đọc sách thắp lên niềm hy vọng*..9

THẾ GIỚI SÁCH & BẠN

- *Đại Việt sử ký toàn thư, Việt Nam văn hóa sử cương* cho người yêu sử nước nhà..16
- *Nghệ thuật minh họa áo mũ thời Nguyễn* 21
- *Lịch sử chữ Quốc ngữ 1620 - 1659:* soi sáng công ơn người đi trước........................26
- *Văn hóa Việt nhìn từ tiếng Việt:* "Tiếng Việt nuôi nấng linh hồn Việt Nam" 31
- *Tiếng Việt ân tình* phong phú mến thương...36
- *Những con chữ ngoài trang sách* vén màn hậu trường làm sách ly kỳ.....................40
- *Lục Vân Tiên và luận đề Nguyễn Đình Chiểu* 45
- *Nguyễn Hiến Lê - Tác phẩm đăng báo:* con chữ theo dòng thời cuộc 49
- Ấn bản khảo dị đặc biệt: *Kho tàng truyện cổ tích Việt Nam* 54
- *Biển ấy là của mình*: tự hào vẻ đẹp biển đảo Việt Nam...58
- *Hành trình Cà Nóng chu du Trường Sa*: Trường Sa mãi mãi trong tim ta 61
- Bộ sách *Em yêu biển đảo - Biên cương*: giáo dục trẻ nhỏ tình yêu quê hương........64
- Văn chương Việt và hội họa song hành 69
- *Bùi Xuân Phái* - Con mắt của trái tim...73
- *Truyện ngắn Nguyễn Huy Thiệp* "Gấp trang sách lại, mặc ai khóc cười" 76
- *Những người phụ nữ siêu "ngầu" trong sử Việt* 79
- *Bé học cách nói* giúp trẻ phát triển giao tiếp...84
- *Treo đèn đón trăng lên*: ý nghĩa từ đêm Trung Thu ấm áp, mùa đoàn viên ngọt lành....87

- Từ *Chúc ngủ ngon* đến *Xin chào những buổi sáng:* thơ thiếu nhi cần chân thành, giàu cảm xúc..91
- *Những ngọn đèn thơm* tươi sáng và mến thương..97
- *Bắt đầu bằng để lại:* tạp văn nồng hậu về đời, về người 101
- *Nym - Tôi của tương lai*: Thời của máy, mình cần phải rất người...........................105
- *Chạm thức* bật mí chuyện đời, chuyện nghề dẫn chương trình..............................112
- Lịch sử ngôn ngữ: sức mạnh vô biên của loài người...117
- Đọc *Thế chiến thứ hai* thấm thía giá trị hòa bình 122
- *Bứt phá thời số hóa* để không rơi lại phía sau...126
- Michel Bussi đến Việt Nam trả lời *Ai đã giết Hoàng tử bé?*....................................... 131
- *Đời ném ta chanh, xử nhanh bằng đường*...134
- *Celine Dion - Câu chuyện đời tôi, giấc mơ trong tôi:* Hạnh phúc tỏa sáng khi ta biết yêu thương.. 137

THÓI QUEN ĐỌC SÁCH & VĂN HÓA ĐỌC

- Nâng cao thói quen đọc sách trong cộng đồng nhìn từ Ngày Sách và Văn hóa đọc Việt Nam 21-4...144
- Tết lì xì sách hay, cả năm gặp may 150
- Văn hóa đọc trong thời đại số 163
- Đọc sách cùng Xích Lô: Khơi dậy niềm đam mê đọc sách cho mọi người...........178
- Đường Sách TP.HCM điểm hẹn tuyệt vời của người yêu sách...............................183
- Hội sách xuyên Việt: thành công của mô hình ưu đãi sách cho độc giả 188
- Cha mẹ giúp con em mê đọc sách 193
- Tìm hạnh phúc và khỏe mạnh từ sách...197
- Dòng sách đặc biệt nở rộ tại Việt Nam 200
- Olive Gallery: Thế giới sách, tranh phục vụ cộng đồng..211
- Hoa hậu cùng Thư viện Ước mơ lên non cao..215

"Người thành công trên thế giới đều đọc sách, họ đều muốn chia sẻ những cuốn sách giúp người khác vượt qua khó khăn trong hành trình cuộc sống. Điều đó đủ thuyết phục để ta đọc. Đã đến lúc tất cả chúng ta nên coi sách ở góc độ nội dung, để người thụ hưởng văn hóa đọc có thể chạm được tới thông tin một cách mới mẻ, hữu ích, không chỉ dừng lại ở trang giấy".

Diễn giả **NGUYỄN PHI VÂN**

Tác giả **TRUNG NGHĨA** có nhiều tác phẩm phóng sự quốc tế, văn hóa văn nghệ, thể thao, du ký, tùy bút đã xuất bản như *Phim & diễn viên Hàn Quốc được yêu thích* (viết với Kim Hyun Jae), *Đời ca sĩ, Bí mật ở Cannes, Sydney yêu thương, Sân trường ngày chia tay, Sài Gòn úmbala, Từ Bàn Môn Điếm đến Chernobyl…*

Trung Nghĩa có quá trình nhiều năm đưa tin về ngành xuất bản, các tác phẩm sách trên báo chí và mạng xã hội. Anh là cây bút giới thiệu, bình luận sách trên báo *Đồng Nai cuối tuần*. Trung Nghĩa là Đại sứ Văn hóa đọc TP.HCM 2023-2024 góp phần thúc đẩy thói quen đọc sách nơi cộng đồng đô thị.

Trung Nghĩa tham gia sản xuất và là Người dẫn chương trình Vodcast Doctor247, vận hành bởi RED Communications, góp phần nâng cao nhận thức cộng đồng trong việc chăm sóc sức khỏe toàn diện và lối sống lành mạnh, hữu ích.

“Tôi viết cuốn sách này không gì hơn là để sẻ chia với mọi người tình yêu sách báo, giữ gìn thói quen đọc sách trong thời đại mạng xã hội ngày nay. Chúng ta sẽ không cô đơn và không bao giờ cô đơn với thói quen đọc sách, từ sách in truyền thống đến sách nói, sách điện tử... Sách chính là người tình tuyệt vời không chỉ khiến bạn say lòng từ ánh mắt đầu tiên mà sẽ theo bạn đến hết tháng năm cuộc đời. Những cộng đồng đọc sách đa phương tiện có thể lan tỏa tình yêu thương và niềm hy vọng từ hiện tại đến tương lai”.

TRUNG NGHĨA

ĐỌC SÁCH CŨNG NHƯ YÊU
THẾ GIỚI SÁCH & BẠN

ISBN: 978-604-483-423-8

Giá: 46.000đ

www.sachweb.vn